

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 10 SAYI: 49 Mayıs-Haziran 1999

18 Nisan 1999 Seçimleri Üzerine

18 Nisan 1999 Genel Seçim Toplu Sonuçları

Seçimlerin Ortaya Çıkardığı İdeolojik Sapkınlıklar

Sosyalist Enternasyonal'in Basel Bildirisi-1912

Desinformasyon ve Kamuoyunun Koşullandırılması

Regis Debray: Silahlı Savunma

Kolombiya Gerilla Hareketinin Tarihi-I

Kolombiya Gerilla Hareketinin Tarihi-II

ELN (Ejército de Liberación Nacional) Niçin Savaşıyor?

Kolombiya'daki Anti-Demokratik Seçimler Üzerine

El Llano Gerillaları

Kolombiya'daki Silahlı Mücadeleden Bir Kesit

Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu Savaşçıları

Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan

Sinan Cerngil, Kadir Manga, Alpaslan Özdoğan

TKP-ML Kurucu ve Önderi İbrahim Kaypakkaya

Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi Savaşçıları

Hüseyin Cevahir, Leyla Doğan, Ağadede Sanıkaya

İÇİNDEKİLER

18 NİSAN SEÇİMLERİ ÜZERİNE

3

18 Nisan 1999 günü yapılan, DSP'nin birinci parti olarak çıktığı ve MHP'nin %17,99 oyla hükümet ortağı olduğu genel seçimlerin bir değerlendirmesi

18 NİSAN 1999 GENEL SEÇİM TOPLU SONUÇLARI

7

1950-99 yılları arasındaki genel seçimlerin toplu sonuçları ile 18 Nisan 1999 seçimlerinin 1995 seçimleriyle karşılaştırmalı il sonuçları.

SEÇİMLERİN ORTAYA ÇIKARDIĞI İDEOLOJİK SAPKINLIKLAR

12

Faşist milislerin 18 Nisan seçimlerinde elde ettikleri %17,99'luk oy oranının küçük-burjuva aydın kesim üzerindeki ideolojik etkilerini ve sonuçlarını irdeleyen bir yazı.

SOSYALİST ENTERNASYONAL'IN BASEL BİLDİRİSİ-1912

15

Lenin'in yayınlanması için bizzat çalıştığı II. Enternasyonal'in 1912 Basel Kongresi'nin savaşa ilişkin bildirisi.

DESİNFORMASYON VE KAMUOYUNUN KOŞULLANDIRILMASI

19

"Bilgi ve iletişim çağı" demagojisini, desinformasyon yoluyla kamuoyunun nasıl aldatıldığını ve koşullandırıldığını ve buna karşı devrimcilerin üstüne düşen görevleri içeren bir yazı.

SİLAHLI SAVUNMA REGİS DEBRAY

24

Kolombiya'daki silahlı mücadelede belirleyici bir yere sahip olan "silahlı savunma" anlayışının Regis Debray tarafından yapılmış bir eleştirisi.

KOLOMBİYA GERİLLA HAREKETİNİN TARİHİ-I

33

Kolombiya'da 1990'ların ortalarından itibaren yeniden yükselen silahlı mücadelenin hazırlanmış kısa bir tarihi.

KOLOMBİYA GERİLLA HAREKETİNİN TARİHİ-II

38

Kolombiya Ulusal Kurtuluş Ordusu'nun (ELN) amaçlarını ve stratejik kavrayışını özetleyen bir yazı.

ELN NİÇİN SAVAŞIYOR?

43

Kolombiya'da Eylül 1997 yılında yapılan genel seçimler öncesinde ELN'nin yayınladığı bildiri.

KOLOMBİYA'DAKİ ANTİ- DEMOKRATİK SEÇİMLER ÜZERİNE

46

FARC-EP'nin yayın organı Resistancia'da yayınlanan Kolombiya'daki silahlı mücadeleden bir kesit.

EL LLANO GERİLLALARI

47

THKO VE TKP-ML KURUCU VE ÖNDERLERİ

51

Onlar,

THKP-C SAVAŞÇILARI HÜSEYİN CEVAHİR LEYLA DOĞAN AĞADEDE SARIKAYA

53

Devrim yolunda
Savaşarak
Düştüler.

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:

Postfach 2501

55514 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:

<http://www.kurtuluscephesi.com>

E-Mail Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.com

Bu sayı İLKER Matbaası'nda
basılmıştır.

Baskı Tarihi: 4.6.1999

Ederi: 200.000 TL.

5 DM - 15 FF.

5 Sfr. - 6 NG

Abone Ederi:

10 Sayı 70 DM

15 Sayı 100 DM

18 Nisan 1999 Seçimleri Üzerine

18 Nisan seçimleri, ülkenin “çok partili” seçim tarihinde “rekor” olarak adlandırılacak ölçüde partinin (21 parti seçimlere katılmak için başvurmuş ve 20 parti resmen katılmıştır) katılımı ile gerçekleşti. Genel seçimlerde, 37.566.093 seçmenden 32.654.653’ü oy kullanmış ve böylece seçimlere katılım oranı %86.92 olmuştur. Ve herkesin bildiği gibi, DSP birinci parti olurken, MHP, en “iyimser”leri bile şaşırtarak %17.99 oy oranı ile ikinci parti olarak seçimlerden çıkmıştır.

Oligarşinin faşist milis örgütlenmesi olarak MHP’nin seçimlerde elde etmiş olduğu yüksek oy oranı, ilk anda büyük bir şaşkınlık yaratmıştır. Pekçok kişi, faşist milislerin elde etmiş olduğu seçim sonuçlarının “hile” sonucu olduğunu düşünmüşlerse de, sonuçların kesinleşmesiyle birlikte, bu sonucun nedenleri ve ortaya çıkaracağı gelişmeleri düşünmeye başlamışlardır. MHP’nin %17.99’luk oy oranı, kendisini “solcu” olarak tanımlayan ve büyük ölçüde CHP’ye oy veren kitle üzerinde büyük bir moral bozukluğu ortaya çıkarmıştır. Kimileri, bu seçim sonuçları sonrasında “bu ülkede yaşanmaz artık” düşüncesine kapılırken; kimileri, faşist milislere karşı yıllarca sürdürülen mücadelenin “bir işe yaramadığı”nı düşünmeye başlamışlardır. Hatta bir kesim, “bu halkla birşey yapılamaz” düşüncesini ileri sürerek, tüm yapılanların “boşa gittiği” sanısına kapılmışlardır. Büyük “umut” bağlanan ÖD Partisi’nin %1’i bile bulmayan oyu, böyle bir moral bozukluğu ortamında, CHP’nin barajı aşamamasıyla birleşerek, genel bir karamsarlık, durağanlık havasının yayılmasına neden olmuştur. 1 Mayıs günü ortaya çıkan manzara, bu karamsarlığın, aynı zamanda bir geri çekilmeye yöneldiğini açıkça göstermiştir. Daha birkaç yıl öncesine kadar birbirleriyle kaç bin kişiyi 1 Mayıs’ta “yürüt-

tüklerini” tartışan, 50 binleri “yürütmekten” söz eden “sol”, bu yılki 1 Mayıs’ta “genel katılım”ın düşük olmasının nedenini “üniversite sınavları”nın 2 Mayıs günü yapılmasına bile bağlayacak duruma gelmiştir.

Şüphesiz faşist milislerin seçimlerde elde etmiş olduğu sonucun yaratmış olduğu karamsarlık ortamında, her seçim sonrasında görülen “iyimser”likler de, “sol” yayın organlarında boy göstermiştir. **24 Aralık 1995** genel seçim sonrasında HADEP’in almış olduğu 1.171.623 oyu “azımsayanlar”, *“Türkiye’de en azından 4,5-5 milyon kişi HADEP ve dostlarına evet demiştir. Seçen sayısını üçle çarparak bu sonuca ulaşabiliriz. Her seçenin iki veya üç çocuğunu hesaba katarak. Bu bir başarıdır. Kendi adıyla, kendi kimliğiyle, ilk kez seçime katılan ve bu kadar oy alan kaç parti tanıyorsunuz.”* (*) diyenler, **18 Nisan 1999** seçimleri sonrasında, HADEP’in aldığı 1.477.675 oyu, *“aslında üçle beşle çarpmak gerek. Bu da 5 milyonu aşan bir kitle demektir. (Devletin karşımıza çıkarmaya çalıştığı 5 milyon faşiste karşı 5 milyon yursever-devrimci. Onlar hazırsa iç savaşa; biz de hazırız)”* (**) diyerek benzer biçimde yorumlamaya devam etmişlerdir. Oysa ki, aynı “mantık”la, faşist milis örgütlenmesi olarak MHP’nin aldığı oylar da 3-5’le “çarpılabilir” ve çıkan sonuç, hiç de düzeltilmeye çalışılan “moral”i güçlendirmeye yetmeyecektir.

Ancak “sol”daki seçim sonuçları yorumları bu türden “çarpma” ile sınırlı değildir. Matematik’in bilinen dört işleminin her biri kullanılarak seçim sonuçlarını “değerlendirmek” yaygın bir anlayış durumundadır. Bunlar içinde “toplama” işlemi daha geniş ölçüde rağ-

(*) M. Şehmuz Güzel, *Özgür Politika*, Aralık 1995

(**) Ekpoltika, *Özgür Politika*, 24 Nisan 1999, s: 4

bet görmektedir.

“Toplama”cılara göre, seçimlere katılım oranı “düşüktür”. Bunlara göre, seçimlere katılmayanların sayısı (4.911.440) ile “geçersiz oylar”ın sayısı (1.494.217) “toplandığında”, ortaya 6.405.657 sayısı çıkmaktadır. Bu da, “en büyük parti”nin seçime katılmayanlar ile geçersiz oy kullananlar olduğunu göstermektedir! (Tabi bu arada, değişik seçmen ve seçim sonuçlarını “esas” alarak, bu sayılar artırılabilir. Örneğin, *Özgür Gelecek*, ülkedeki seçmen sayısını 39.789.120 olarak kabul edip, “en büyük parti”nin aldığı oyu, yani seçime katılmayanlar+geçersiz oyları 7.133.050 olarak sayarak —%21.62— birinci ilan etmektedir. Bu sayılara göre, seçime katılım oranı %82.07 olmaktadır ve böylece “Sistem Çıkmazda!” sloganı için gerekli veriler ortaya çıkmaktadır.)

Genellikle seçimler öncesinde “boykot” çağrılarında bulunan sol örgütlenmelerin itibar ettiği bu “toplama” işlemi, asıl olarak, seçime katılmayanların, yani oy kullanmayanların seçimleri “boykot” ettikleri varsayımından kaynaklanmaktadır. İlk kez 20 Ekim 1991 seçimleri sonrasında solda boy gösteren bu “toplama” işlemciliği, 1987 seçimlerine göre katılım oranının düşmesine dayanıyordu. Bilineceği gibi, 12 Eylül askeri darbesinden sonraki ilk iki seçimde (1983 ve 1987) katılım oranı %92.3 ve %93.3 olmuştu. 20 Ekim 1991 seçimlerinde katılım oranı %83.9’a düştüğünden, “halkımızın %16.1’i” “düzenden umutlarını kesmiş” oluyordu. Doğal olarak, bu seçimde ortaya atılan bu “toplama-çıkarma” mantığı, yeni yetişen devrimci kuşak üzerinde etkili olmuştur. Kaçınılmaz olarak, aynı mantık daha sonraki seçimlerde de kullanılmaya ve böylece “moral” düzeltici değerlendirmeler yapılmaya devam edilmiştir.

Oysa ki, ülkemizde “çok-partili seçimler”in yapıldığı 1950 yılından günümüze kadarki seçimler incelendiğinde katılım oranları, hiç de “moral” düzeltici görünmemektedir.

Seçmen Sayısı	Katılım Oranı
1950 8.905.743	%89.3
1954 10.262.063	%88.6
1957 12.078.673	%76.6
1961 12.295.395	%81.0
1965 13.679.753	%71.3
1969 14.788.552	%64.3
1973 16.798.164	%66.8
1977 21.207.303	%72.4
1983 19.767.366	%92.3
1987 26.376.926	%93.3
1991 29.978.837	%83.9
1995 34.155.981	%85.2
1999 37.566.093	%86.9

Bu ve benzeri değişik seçim değerlendirmeleri solda her zaman ortaya çıkmasına karşın, hiç kimse bunların değerlendirilmesinin sosyolojik (toplumbilimsel) ve siyasal durumunu ele alma eğilimi göstermemiştir. Genellikle küçük-burjuva aydınlarının yaygın olarak kullandıkları sosyolojik değerlendirmeler ülkemiz solunda “genel kabul” gördüğü için, sol örgütlenmeler, bu değerlendirmelerin küçük-burjuva çerçevesi içinde ve sosyolojinin kullandığı burjuva ölçütler düzeyinde kalmaya devam etmişlerdir. Siyasal olarak ise, seçime katılmayanlar ile geçersiz oyların toplamına bakarak, “kitlelerin büyük bir kesiminin düzenden umutlarını kestiği” genellemesi ile yetinilmiştir. 18 Nisan seçimleri bu tür siyasal değerlendirmeye “milliyetçiliğin yükselişi” bağlamında bir eklenti yapmıştır.

Özellikle 1980 sonrasında, gerek ülkemizde, gerekse dünyada yaygınlaşan neo-liberalizmin ve pragmatizmin ideolojik deformasyonu sonucunda sınıfsal tahlillerin bir yana bırakılması ve bunun yerine “toplumsal çevre” ve “toplumsal tabakalar”ın geçirilmesi, pek çok olayda olduğu gibi, seçim sonuçlarının değerlendirilmesinde de egemen olmuştur. “Toplumsal çevre”, “toplumsal tabaka” ölçütlerinin yaygın olarak kullanılmasının en önemli etkisi ise, bir sınıf oluşturan kesimlerin içsel olarak bölünmesi ve bu bölünmenin sonucu olarak onların oluşturduğu bütünle, yani sınıfla bağlarının silikleşmesi olmuştur. Mevcut düzenin ortaya koyduğu “veriler”, tümüyle sınıfsal ölçütün kullanılamaz hale getirilmesine dayandırılmasıyla birlikte, sınıfsal tahliller yapılamaz hale getirilmiştir. Böylece, “sol”da egemen olan pasifizm, legalizm, “çevrecilik”, “kadın hareketi” vb. “toplumsal çevre” ölçütleri içinde “politika” yapmaya yönelmiştir. 18 Nisan seçimleri öncesinde “medya”da büyük yer verilen ÖD Partisi ve “kadın hareketi temsilcileri”, bu ölçütlerle değerlendirildiğinden, “önemli” bir oy alacağı beklentisi yaratmışlardır. Ancak, 18 Nisan seçimleri, bu ölçütün ülkedeki **sınıflar arasındaki ilişkileri ve sınıflar arasındaki geçişleri** silikleştirmesinin yarattığı “düş kınklığı”nı beraberinde getirmiştir.

18 Nisan seçimlerinin gösterdiği en temel gerçek, ülkemizdeki **sınıf ilişkilerinin**, her zaman olduğu gibi, tüm ekonomik, toplumsal ve siyasal olayların **temelini** oluşturduğudur.

Kurtuluş Cephesi’nin değişik sayılarında ortaya koyduğumuz gibi, 1980 dünya ekonomik buhranı sonrasında sömürücü sınıflar arasında ortaya çıkan “consensus”, 1987 sonrasında önemli ölçüde bozulmaya başlamıştır.

Sömürücü sınıflar arasındaki “uzlaşma”nın bozulması, kaçınılmaz olarak, oligarşi ile oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki çelişkiyi keskinleştirmiştir. Diğer taraftan, oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar da, uygulanan neo-liberal ekonomi-politikalar sonucunda kendi içlerinde bölünmüşler ve değişik çıkar gruplarına ayrılmışlardır. Gerek düzen içi partiler içindeki ilişkiler, gerekse seçim sonuçları, bu bölünme ve ayrışmanın görüngüleri olmuştur. Küçük-burjuva aydınları böyle bir ortamda bu gruplar arasındaki ilişki ve çelişkilere dayanan “politik” tahlilleri öne çıkarmışlardır. Yukarıda ifade etmiş olduğumuz “toplumsal çevre” ya da “toplumsal tabaka” ölçütü, bu “politik” tahlillerle ve bu tahlillerin dayandığı bölünme ve ayrışmalarla egemen kılınmıştır.

Gerek devrimci mücadelede, gerekse düzen içi politikalarda, sadece kısa dönemli (geçici) ittifaklar ve taktikler açısından bir değere sahip olan ilişki ve çelişkiler, bu ölçütler ve buna dayanan tahliller ile çarpıtılmış ve devrimci mücadele için bir “veri” haline getirilmiştir. Kürt ulusal hareketinin **stratejik hedeflerinin** bulanıklaştırılmasıyla birlikte gündeme gelen “siyasal çözüm” kavrayışı bu “veri”leri daha fazla öne çıkarmıştır. Strateji ile taktik arasındaki diyalektik ilişkinin koparılmasıyla birlikte gelişen “taktik”lere dayalı “politika yapma” anlayışı, yani stratejinin yerine ne olduğu belirsiz bir “politika yapma”nın geçirilmesi ve buna uygun pragmatist ve popülist söylem, solda **sınıf tahlillerinin** tümüyle bir yana bırakılmasını getirmiştir. Stratejik düzeyde, egemen sınıfların kendi aralarındaki çelişkinin düzeyi ile belirlenen ve dolaylı (vasıtalı) yedek güçler arasında değerlendirilen ilişki ve çelişkiler, böylece temel stratejik güç ve ilişkiler alanı olarak kavranılmıştır. Bu çarpılmanın sonucu, A. Öcalan’ın tutsak edilmesiyle pratikte ortaya çıktığı gibi, 18 Nisan seçimlerinde MHP’nin “yükselişi”nin “süpriz” olmasıyla da ortaya çıkmıştır.

24 Aralık 1995 seçimleri sonrasında düzen partileri içinde ve parlamentoda ortaya çıkan ayrışma ve bölünmeler, 18 Nisan seçimlerine katılan partilerin sayısındaki olağanüstü artış ile açık hale gelmiştir. Asıl olarak oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasındaki parçalanma ve ayrışmanın bir ürünü olan bu olgu, doğrudan uygulanan ekonomi-politikaların bir sonucu olmuştur.

Bilindiği gibi, 1980 sonrasında emperyalizmin uygulamaya soktuğu ve temelinde geribırakılmış ülkelerin borçlarının tahsiline dayanan “ithalata yönelik sanayileşme” uygulama-

maları, oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar arasında önemli bir bölünme yaratmıştır. **İhracata** yönelik kesimler ile geleneksel olarak **iç pazar** için üretim yapan kesimlerin bu ayrışması, ihracatın konusuna ve yapıldığı ülkeye göre bir dizi alt ayrışmalarla devam etmiştir. **İç pazara yönelik üretim yapan kesimler**, emperyalist metallerin ithalatının serbest bırakılmasına paralel olarak iç pazardaki paylarını giderek yitirmeye başlamışlardır. Enflasyonist politikaların sonucu olarak kitlelerin alım gücündeki düşüş, iç pazarda geleneksel metallerle olan talebi belli oranda artırmasına rağmen, emperyalist metallerin ithalatının serbest bırakılması tüketim normlarını değiştirdiğinden, bu pazara üretim yapan küçük ve orta sermaye kesimlerinin kâr oranlarının sürekli düşüşüne yol açmıştır. Böyle bir ortamda, “gelenekçi” görünümdeki Refah (Fazilet) Partisi, bu kesimlerin sözcüsü olarak öne geçmiştir. Ancak Refah Partisi ile DYP arasında kurulan koalisyon hükümetinin ünlü “28 Şubat süreci” ile düşürülmesi ve ardından Refah Partisi’nin kapatılması, küçük ve orta sermaye kesimlerini yeni bir arayışa itmiştir. Tansu Çiller’in “KOBİ”ler söylemi, bu arayış karşısındaki kesimleri DYP’ye kanallize etmeye yönelik olmuşsa da, “28 Şubat süreci”nin karşıtı konumunda olduğu için etkili olmamıştır. “Asya krizi”nin etkisinin 1998 sonlarından itibaren ülke içinde görülmeye başlanmasıyla birlikte, küçük ve orta sermaye kesimleri kendi içlerinde birleşme yönünde hareket etmeye başlamışlardır. ANAP ve DSP’nin ekonomi-politikaları bu kesimlerden çok tekelci burjuvazi lehine olduğundan, küçük ve orta sermaye kesimleri hızla MHP’ye kaymışlardır. MHP’nin “milliyetçiliği”, bu kesimler açısından iç pazarın korunmasını da içerdiğinden, kendileri için tek seçenek haline gelmiştir. Antalya seçim sonuçlarında açıkça görüldüğü gibi, MHP’nin “milliyetçiliği”nin koruması, ekonomi-politika dışında da etkin olmuştur. (Antalya’daki küçük ve orta sermaye kesimleri ağırlıklı olarak turizm sektöründe faaliyet yürütmektedirler. A. Öcalan’ın tutsak edilmesine paralel olarak ortaya çıkan “intihar eylemleri” olasılığı en fazla turizm sektörünü etkilemiştir. Bu yüzden turizmde önemli bir yere sahip olan Antalya’da bu sektörde faaliyet yürüten tüm kesimleri MHP’nin “koruyuculuğu”na yöneltmiştir.)

Benzer gelişmeler, MHP’nin yüksek oy aldığı tüm iller için geçerlidir. “Kahrolsun PKK” sloganının ekonomik içeriği, daha önceki dönemde Refah Partisi’ne yönelmiş kesimlerin MHP’ye kayışlarını sağlamıştır.

Klâsik faşist demagoji, asıl olarak, kapitalist ekonominin buhran dönemlerinde hızla iflasa yönelen küçük ve orta sermaye kesimleri ile mülksüzleşen kitleleri “milliyetçi” bir söylemle kendisine yedeklemeyi amaçlar. Alman ve İtalyan faşizminin bir bütün olarak küçük ve orta burjuvaziyi yedeklerken kullandığı “milliyetçilik” demagojisi, küçük ve orta sermaye kesimleri için ekonomik buhran sonucu daralan **iç pazarı genişletmeyi ve yeni pazarlar bulmayı** vaad ederken, genişleyen pazar koşullarında mülksüzleşen kitleye **yeni iş olanakları** sağlamayı vaad ediyordu. MHP, yıllarca benzer bir demagoji ile, ülkemizdeki küçük ve orta sermaye kesimleri ile mülksüzleşen kitleleri kendisine yedeklemeye çalışmıştır. Ancak daha önceki dönemlerde, dünya ekonomik buhranının derinleştiği, dolayısıyla küçük ve orta sermaye kesimleri ile halk kitlelerinin durumunun hızla kötüleştiği dönemlerde, **oligarşinin yönetimi askerileştirmesi**, MHP’nin bu kesimleri kendisine yedekleyerek bunu seçimlerde oya çevirmesinin somutlaşmasını engellemiştir. 18 Nisan seçimlerinde MHP’nin almış olduğu oy, yönetimin açıkça askerleştirilmediği bir dönemde ortaya çıkmıştır. Avrupa Birliği konusundaki “milliyetçi” söylem, “Dış Türkler Bakanlığı” vaadi, uzun yıllardır MHP tarafından propagandada temel bir yere sahip olmuştur.

Günümüzde emperyalist metaların ithalatının serbest bırakıldığı koşullarda MHP’nin AB’ye karşı “milliyetçi” tutumu “iç pazarın korunması” olarak sunulmuştur. “Dış Türkler Bakanlığı” ise, “Türki cumhuriyetler”in pazarlarına daha kolay girilebileceği sanısı uyandırmıştır. Aynı şekilde, PKK’nin “yokedilmesi”, bu alanda kullanılan kaynakların ekonomiye “geri döneceği” umudu yarattığından, MHP’ye yönelimi belirginleştirmiştir. (PKK konusunda MHP’nin uzun zamandır aynı propagandayı yürütmesine rağmen, bugün etkili olmasının nedeni A. Öcalan’ın tutsak edilmesiyle birlikte, bunun “gerçekleşebileceği” kanısının ortaya çıkmasıdır.)

Kırsal kesimde köylülerin Refah (Fazilet) Partisi’nden MHP’ye kayışları da, benzer bir “umudun” sonucu olmuştur. Özellikle hayvancılık alanında neo-liberalizmin uygulamalarıyla ortaya çıkan çöküş, “iç pazarın korunması” bağlamında MHP’ye yönelimi getirmiştir.

Öte yandan, MHP’nin büyük kentlerde etkili olamamış olması, yukarıda ortaya koydu-

ğumuz gelişmelerin, kentlerde yaşayan kitle açısından (özellikle işçiler ve gecekondu-daki yarı-işsiz kitle açısından) fazlaca önemli olmamasından kaynaklanmaktadır. Genellikle tüketici konumunda olan işçi sınıfı ve kent küçük-burjuvazisi için “iç pazarın korunması”ndan çok, enflasyonist politikaların sona erdirilmesi önemli olmaktadır. Örneğin büyük kentlerde önemli bir istihdam sağlayan tekstil sektörü açısından “ihracat” önemli olduğundan, çalışan kitle açısından MHP’nin ekonomik ve politik demagojisi somut birşey ifade etmemektedir.

Diyebiliriz ki, RP (FP), DYP ve ANAP’ın, dünya ekonomik buhranının ülke içine giderek şiddetle yansımalarına paralel olarak etkin olamamaları MHP’nin seçimlerde yüksek oy almasının nedeni olmuştur.

Ancak MHP’nin aldığı oylardaki artış, ülke içindeki sınıf ilişkilerinde önemli bir değişim olduğu anlamına gelmemektedir. Küçük burjuvazinin bir kesiminin MHP’ye kanallılaşması ile ortaya çıkan sonuç, ülkemiz tarihinde küçük esnaf, tüccar, zanaatçı ve sanayicinin politik tutumuyla çakışmaktadır. Emperyalist üretim ilişkilerinin ülke içinde yaygınlaşmasına paralel olarak ortaya çıkan gelişmeler, bu kesimlerin politik tutumlarını belirlemiştir. Bu politik tutum, emperyalist üretim ilişkilerinin gelişmesine paralel olarak geleneksel konumlarını ve ilişkilerini yitiren küçük ve orta sermaye kesimlerinin iç pazar temelinde milliyetçiliğe yönelmesi şeklinde ortaya çıkarken, diğer taraftan emperyalist üretim ilişkilerinin yaratmış olduğu yeni pazar olanaklarından yararlanmak şeklinde emperyalizm yanlısı bir tutum olarak belirginleşir. Bu kesimler, her iki açıdan da anti-emperyalist ve anti-oligarşik bir devrime karşıdırlar.

18 Nisan seçimlerinin ortaya koyduğu tüm bu gerçekler, ülkemizdeki sınıf ilişkisi ve çelişkilerinin emperyalist üretim ilişkilerinin ülke içinde genişlemesine paralel olarak ortaya çıkan ilişki ve çelişkiler çerçevesinde varlığını sürdürdüğünü göstermektedir. Tüm “medya”nın ve küçük-burjuva aydınlarının “dünya değişti” söylemine karşın, sınıf ilişkisi ve çelişkilerinin aynı temelde varlığını sürdürdüğünün açığa çıkması 18 Nisan seçimlerinin en önemli dersi olmaktadır. Bu bağlamda, ülkemiz solunda sınıf tahlillerini bir yana bırakanlar, 18 Nisan seçimlerinin kesin mağlubu durumundadırlar.

1973 Genel Seçim Sonuçları

Seçmen Sayısı	16.798.164
Kullanılan Oy	11.223.843
Geçerli Oy Sayısı	10.723.658
Katılma Oranı	% 66.8
CHP	3.570.583 %33.3
AP	3.197.897 %29.8
DP	1.275.502 %11.9
MSP	1.265.771 %11.8
CGP	564.343 %5.3
MHP	362.208 %3.4
TBP	121.759 %1.1
MP	62.377 %0.6
Bağımsız.	303.218 %2.8

20 Ekim 1991 Genel Seçim Sonuçları

Seçmen Sayısı	29.978.837
Kullanılan Oy	25.157.089
Geçerli Oy Sayısı	24.416.526
Katılma Oranı	% 83.9
DYP	6.600.644 %27.0
ANAP	5.862.639 %24.0
SHP	5.066.546 %20.8
RP	4.121.292 %16.9
DSP	2.624.310 %10.8
SP	108.374 %0.4
Bağımsız.	32.721 %0.1

1977 Genel Seçim Sonuçları

Seçmen Sayısı	21.207.303
Kullanılan Oy	15.358.210
Geçerli Oy Sayısı	14.827.172
Katılma Oranı	% 72.4
CHP	6.136.171 %41.3
AP	5.468.202 %36.9
MSP	1.269.918 %8.5
MHP	951.544 %6.4
CGP	277.713 %1.9
DP	274.484 %1.9
TBP	58.540 %0.4
TİP	20.565 %0.2
Bağımsız.	370.035 %2.5

24 Aralık 1995 Genel Seçim Sonuçları

Seçmen Sayısı	34.155.981
Kullanılan Oy	29.101.469
Geçerli Oy Sayısı	28.126.993
Katılma Oranı	% 85.2
RP	6.012.450 %21.3
ANAP	5.527.288 %19.6
DYP	5.396.009 %19.2
DSP	4.118.025 %14.6
CHP	3.011.076 %10.7
MHP	2.301.343 %8.1
HADEP	1.171.623 %4.1
Bağımsız.	133.895 %0.48
YDH	133.889 %0.48
MP	127.630 %0.45
YDP	95.484 %0.34
İP	61.428 %0.22
YP	36.853 %0.13

1983 Genel Seçim Sonuçları

Seçmen Sayısı	19.767.366
Kullanılan Oy	18.238.362
Geçerli Oy Sayısı	17.351.510
Katılma Oranı	% 92.3
ANAP	7.833.148 %45.1
HP	5.285.804 %30.5
MDP	4.036.970 %23.3
Bağımsız.	195.588 %1.1

18 Nisan 1999 Genel Seçim Sonuçları

Sandık Sayısı	208.587
Seçmen Sayısı	37.566.093
Kullanılan Oy	32.654.653
Geçerli Oy Sayısı	31.160.436
Katılma Oranı	% 86.9
DSP	6.884.643 %22.09
MHP	5.604.538 %17.99
FP	4.799.312 %15.4
ANAP	4.121.440 %13.23
DYP	3.740.443 %12.0
CHP	2.740.233 %8.79
HADEP	1.477.675 %4.74
BBP	458.688 %1.47
Bağımsız.	288.822 %0.93
ÖDP	261.096 %0.84
DTP	179.922 %0.58
LDP	127.178 %0.41
DP	91.773 %0.29
MP	79.949 %0.26
BP	78.858 %0.25
İP	57.900 %0.19
EMEP	54.386 %0.17
YDP	46.340 %0.15
SİP	39.815 %0.13
DEPAR	36.177 %0.12
DBP	24.992 %0.08

1987 Genel Seçim Sonuçları

Seçmen Sayısı	26.376.926
Kullanılan Oy	24.603.541
Geçerli Oy Sayısı	23.921.629
Katılma Oranı	% 93.3
ANAP	8.704.335 %36.3
SHP	5.931.000 %24.8
DYP	4.587.062 %19.1
DSP	2.044.576 %8.5
RP	1.717.425 %7.2
MÇP	701.538 %2.9
IDP	196.272 %0.8
Bağımsız.	89.421 %0.4

24 Aralık 1995 ve 18 Nisan 1999 Genel Seçim Sonuçları

	DSP		MHP		FP		ANAP		DYP		CHP		HADEP		BBP		SİP		ÖDP		İP		EMEP	
	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%
95 176.678	18.84	136.562	14.32	158.164	16.59	157.635	16.53	166.208	16.90	75.741	7.94	63.853	6.73											
ADANA 99 218.946	25.90	199.019	23.54	86.708	10.26	100.518	11.89	79.072	9.35	67.397	7.97	62.247	7.36	5.725	0.68	754	0.09	7.007	0.83	1.628	0.19	1.464	0.17	
95 6.146	3.14	13.305	6.77	63.976	32.66	27.678	14.13	36.431	18.60	21.393	10.92	18.429	9.41											
ADIYAMAN 99 14.289	6.31	23.906	10.55	62.022	27.37	23.713	10.46	39.033	17.22	27.185	12.00	16.924	7.47	8.246	3.64	336	0.15	1.130	0.50	362	0.16	475	0.21	
95 30.727	9.12	39.130	11.6	74.542	22.12	60.858	18.06	95.203	32.20	27.753	8.23	2.486	0.74											
AFYON 99 44.182	12.60	98.189	28.01	39.906	11.38	42.567	12.14	54.344	15.50	25.912	7.39	3.923	1.12	4.254	1.21	489	0.14	1.102	0.31	983	0.28	600	0.17	
95 2.087	1.63	7.018	5.47	39.342	30.69	23.602	18.41	17.441	13.61	4.662	3.64	23.025	17.96											
AĞRI 99 3.953	2.75	11.014	7.66	18.383	12.79	13.216	9.19	18.218	12.67	6.016	4.18	48.468	33.72	2.406	1.67	261	0.18	0	0.00	259	0.18	271	0.19	
95 11.711	8.15	21.487	14.95	42.521	29.60	25.943	18.06	26.613	18.53	10.917	7.60	1.837	1.28											
AKSARAY 99 16.588	9.89	55.314	32.99	28.210	16.82	17.654	10.53	24.457	14.59	13.704	8.17	1.801	1.07	5.155	3.07	214	0.13	549	0.33	453	0.27	276	0.16	
95 18.793	10.22	22.476	12.23	42.991	23.88	30.382	16.53	31.374	17.07	32.279	17.56	1.805	0.98											
AMASYA 99 33.530	17.27	47.094	24.27	30.330	15.63	20.121	10.37	24.783	12.77	23.484	12.10	1.728	0.89	4.810	2.48	326	0.17	1.355	0.70	511	0.26	692	0.36	
95 142.378	15.17	81.300	8.66	169.422	18.05	199.834	18.69	125.494	13.37	177.522	18.92	26.842	2.66											
ANKARA - 1 99 260.055	25.74	208.543	20.64	146.914	14.54	114.800	11.36	63.388	6.28	146.568	14.51	17.373	1.72	13.806	1.37	833	0.08	19.377	1.92	2.113	0.21	1.704	0.17	
95 118.696	13.13	88.383	9.77	214.914	23.77	198.327	21.93	115.876	12.82	133.731	14.79	19.631	2.17											
ANKARA - 2 99 200.758	20.45	221.162	22.52	193.163	19.67	100.778	10.26	82.594	8.41	120.427	12.27	13.876	1.41	18.049	1.84	869	0.09	11.491	1.17	1.694	0.17	1.699	0.17	
95 42.483	6.80	76.366	12.22	82.647	13.22	91.590	14.95	166.080	26.57	145.039	23.20	11.641	1.86											
ANTALYA 99 150.608	20.13	166.735	22.28	46.628	6.23	98.410	13.15	144.344	19.29	92.233	12.33	18.529	2.48	4.849	0.65	1.030	0.14	5.929	0.79	1.581	0.21	989	0.13	
95 8.806	15.25	4.463	7.73	7.577	13.12	5.710	9.89	15.527	26.89	10.008	17.35	3.755	6.50											
ARDAHAN 99 12.002	20.10	4.847	8.12	4.767	7.98	9.697	16.24	12.883	21.57	6.395	10.71	4.681	7.84	621	1.04	155	0.26	548	0.92	159	0.27	194	0.32	
95 9.719	9.32	6.681	6.40	15.067	14.44	29.450	28.23	23.640	22.66	16.144	15.47	1.528	1.46											
ARTVİN 99 20.024	19.27	17.370	16.72	9.157	8.81	17.411	16.76	20.475	19.71	11.456	11.03	1.331	1.28	779	0.75	172	0.17	1.872	1.80	210	0.20	186	0.18	
95 49.712	9.32	41.063	8.76	40.158	8.57	105.006	22.41	133.375	28.89	48.421	10.34	15.026	3.21											
AYDIN 99 145.796	28.89	100.193	19.86	24.572	4.87	82.966	16.44	74.055	14.68	37.376	7.41	18.761	3.72	2.568	0.51	585	0.12	3.355	0.66	993	0.20	1.967	0.39	
95 120.441	19.52	33.603	5.44	91.940	14.90	120.177	19.47	178.838	28.95	56.926	9.22	6.790	1.10											
BALIKESİR 99 200.442	31.11	102.632	15.93	61.101	9.48	89.256	13.85	118.472	18.39	39.759	6.17	6.665	1.03	4.152	0.64	757	0.12	4.673	0.73	1.165	0.18	1.725	0.27	
95 36.836	33.26	3.668	3.31	13.623	12.30	21.705	19.60	24.008	21.68	7.252	6.55	1.241	1.12											
BARTIN 99 40.233	36.48	8.136	7.38	9.009	8.17	21.783	19.75	17.581	15.94	4.562	4.14	1.548	1.40	964	0.87	212	0.19	834	0.76	223	0.20	234	0.21	
95 1.714	1.46	1.726	1.47	30.297	25.73	18.211	15.47	16.865	14.34	2.023	1.72	43.976	37.35											
BATMAN 99 3.387	2.42	2.895	2.07	19.375	13.87	14.700	10.52	19.753	14.14	5.715	4.09	60.765	43.49	1.170	0.84	348	0.25	0	0.00	141	0.10	83	0.06	
95 451	1.21	4.573	12.31	14.298	38.49	10.471	28.19	5.393	15.42	1.228	3.31	276	0.74											
BAYBURT 99 853	2.20	9.691	24.94	10.312	26.54	8.436	21.71	7.175	18.47	500	1.29	565	1.45	592	1.52	33	0.08	69	0.18	42	0.11	55	0.14	
95 17.170	16.70	6.638	6.46	16.177	15.74	16.979	16.52	33.121	32.22	10.769	10.48	712	0.69											
BİLECİK 99 25.286	23.88	18.915	17.86	11.659	11.01	15.201	14.36	18.891	17.84	10.593	10.00	1.178	1.11	887	0.84	106	0.10	376	0.36	157	0.15	167	0.16	
95 1.779	1.01	4.187	5.40	40.008	51.63	11.136	14.37	9.894	12.77	4.073	5.18	22.18	7.12											
BİNGÖL 99 1.726	2.15	9.048	11.28	19.947	24.86	7.912	9.86	11.685	14.56	4.667	5.82	10.528	13.12	4.021	5.01	136	0.17	0	0.00	105	0.13	64	0.08	
95 2.191	2.75	6.088	7.65	23.111	29.05	18.458	23.20	12.200	15.34	1.966	2.47	8.006	10.06											
BİTLİS 99 4.541	4.75	10.788	11.29	19.920	20.84	19.560	20.46	13.366	13.98	1.919	2.01	13.086	13.69	2.406	2.52	138	0.14	0	0.00	155	0.16	143	0.15	
95 54.128	17.92	16.588	5.49	79.973	26.48	71.257	23.59	54.529	18.05	15.841	5.24	30.35	1.00											
BOLU 99 67.534	21.80	65.173	21.04	60.445	19.52	43.815	14.15	37.628	12.15	11.931	3.85	3.591	1.16	3.724	1.20	446	0.14	1.519	0.49	772	0.25	560	0.18	
95 23.584	16.36	12.917	8.96	19.139	13.28	31.192	21.64	37.975	26.34	14.827	10.29	1.409	0.98											
BURDUR 99 35.063	23.24	36.218	24.00	15.561	10.31	14.493	9.60	28.467	18.87	10.977	7.27	1.352	0.90	2.059	1.36	202	0.13	1.283	0.85	426	0.28	214	0.14	

	DSP		MHP		FP		ANAP		DYP		CHP		HADEP		BBP		SİP		ÖDP		İP		EMEP	
	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%
95	209.607	21.05	53.780	5.40	187.021	18.79	215.534	21.65	244.575	24.57	58.117	5.84	13.639	1.37										
BURSA 99	355.016	32.01	161.194	14.53	170.569	15.38	177.330	15.99	141.627	12.77	42.229	3.81	19.043	1.72	7.627	0.69	965	0.09	7.275	0.66	1.472	0.13	1.442	0.13
95	50.067	18.21	15.574	5.69	27.462	10.03	57.476	20.99	84.941	31.02	30.765	11.23	2.485	0.91										
ÇANAKKALE 99	87.391	31.16	47.459	16.92	18.231	6.50	45.812	16.34	45.674	16.29	21.702	7.74	2.835	1.01	1.458	0.52	380	0.14	1.368	0.49	500	0.18	434	0.15
95	5.334	5.18	19.383	18.82	27.988	27.18	22.158	21.52	20.266	19.67	4.672	44.9	1.033	1.00										
ÇANKIRI 99	10.133	8.25	47.084	38.35	24.360	19.84	8.416	6.85	21.042	17.14	3.379	2.75	885	0.72	2.141	1.74	201	0.16	387	0.32	349	0.28	137	0.11
95	16.032	5.32	34.268	11.38	91.711	30.44	40.801	13.54	47.309	15.70	57.915	19.23	2.574	0.85										
ÇORUM 99	30.800	9.51	96.293	29.74	58.305	18.01	19.261	5.95	44.769	13.83	49.007	15.14	2.454	0.76	7.450	2.30	592	0.18	2.293	0.71	991	0.31	1.510	0.47
95	60.869	14.58	30.364	7.27	43.863	10.51	84.748	20.30	157.468	30.53	55.638	13.33	5.844	1.40										
DENİZLİ 99	120.921	26.54	84.273	18.50	26.342	5.78	68.560	15.05	82.117	18.02	44.018	9.66	8.816	1.93	3.974	0.87	755	0.17	3.445	0.76	1.358	0.30	756	0.17
95	8.525	2.59	6.348	1.93	61.660	18.75	45.389	13.80	35.495	10.76	6.428	1.95	152.791	46.46										
DIYARBAKIR 99	20.440	5.03	11.030	2.71	59.284	14.58	44.959	11.06	45.443	11.18	12.234	3.01	184.749	45.45	4.170	1.03	2.482	0.61	0	0.00	772	0.19	570	0.14
95	79.767	33.73	8.986	3.80	12.290	5.20	33.620	14.22	68.486	28.96	28.962	12.25	1.956	0.83										
EDİRNE 99	104.385	44.30	22.249	9.44	8.382	3.56	37.906	16.09	26.449	11.22	23.276	9.88	2.132	0.90	838	0.36	160	0.07	2.837	1.20	419	0.18	294	0.12
95	4.228	1.85	15.714	6.87	95.686	41.85	27.352	11.96	55.075	24.06	18.006	7.88	8.948	3.91										
ELAZIĞ 99	9.300	3.84	33.183	13.71	58.620	24.22	16.010	6.62	21.707	8.97	12.017	4.97	11.808	4.88	4.579	1.89	210	0.09	810	0.33	381	0.16	603	0.25
95	1.805	1.72	15.309	14.60	33.402	31.85	10.692	10.20	10.185	9.71	27.910	26.61	1.258	1.20										
ERZİNCAN 99	8.799	8.09	27.482	25.25	20.149	18.52	8.054	7.40	15.043	13.82	20.593	18.92	1.275	1.17	2.377	2.18	82	0.08	2.328	2.14	174	0.16	133	0.12
95	9.427	2.91	45.304	13.97	125.494	38.71	49.387	15.23	50.450	15.66	14.715	4.54	19.070	5.88										
ERZURUM 99	15.763	4.69	86.957	25.87	95.034	28.28	26.362	7.84	56.301	16.75	15.915	4.74	20.463	6.09	9.751	2.90	452	0.13	849	0.25	701	0.21	517	0.15
95	96.040	24.89	34.268	8.87	56.644	14.40	61.000	15.79	89.329	23.12	42.401	10.97	2.821	0.73										
ESKİŞEHİR 99	141.793	36.20	68.231	17.42	38.074	9.72	44.537	11.37	52.926	13.51	27.407	7.00	3.350	0.86	3.728	0.95	462	0.12	2.129	0.54	548	0.14	590	0.15
95	68.283	16.11	42.419	10.01	101.994	24.07	71.954	16.98	57.436	13.55	44.176	10.42	28.228	6.66										
GAZİANTEP 99	96.781	19.51	99.256	20.01	78.575	15.84	49.281	9.94	51.275	10.34	69.461	14.00	27.218	5.49	8.549	1.72	459	0.09	2.448	0.49	840	0.17	635	0.13
95	19.663	9.24	10.385	4.88	45.046	21.16	80.164	37.66	30.002	14.09	19.622	9.22	2.906	1.37										
GİRESUN 99	48.369	21.46	46.589	20.67	36.664	16.27	33.390	14.82	30.056	13.34	14.807	6.57	2.426	1.08	4.522	2.01	455	0.20	1.158	0.51	507	0.22	394	0.17
95	1.702	2.69	8.770	13.88	20.446	32.36	16.324	25.84	9.738	15.41	4.498	7.12	638	1.01										
GÜMÜŞHANE 99	4.094	5.82	22.827	32.48	16.363	23.28	11.570	16.46	9.697	13.80	2.223	3.16	839	1.19	1.111	1.58	74	0.11	164	0.23	130	0.18	102	0.15
95	1.009	1.97	1.099	2.15	2.955	5.78	6.080	11.89	9.947	19.45	1.363	2.66	27.792	54.35										
HAKKARİ 99	2.915	4.79	1.242	2.04	6.030	9.90	5.743	9.43	11.038	18.12	3.559	5.84	28.081	46.11	459	0.75	161	0.26	0	0.00	65	0.11	57	0.09
95	40.173	7.72	68.960	13.26	95.755	18.41	75.611	14.51	99.109	19.06	114.060	21.93	16.511	3.17										
HATAY 99	77.070	13.62	128.656	22.74	70.608	12.48	66.847	11.82	67.198	11.88	109.682	19.39	14.527	2.57	5.997	1.06	533	0.09	6.275	1.11	914	0.16	852	0.15
95	7.116	14.23	7.568	15.13	4.659	9.32	2.716	5.43	9.899	19.79	3.495	6.99	10.858	21.71										
İĞDIR 99	2.536	4.14	10.393	16.99	7.896	12.91	7.404	12.10	4.880	7.98	7.583	12.39	18.203	29.75	385	0.63	85	0.14	173	0.28	107	0.17	69	0.11
95	9.062	4.53	31.518	15.75	32.384	16.18	27.755	13.87	79.775	39.87	15.593	7.79	1.783	0.59										
İSPARTA 99	21.186	9.91	62.702	29.32	20.429	9.55	36.689	17.15	49.449	23.12	11.742	5.49	2.332	1.09	3.230	1.51	252	0.12	799	0.37	540	0.25	341	0.16
95	81.225	13.22	100.498	16.35	65.211	10.61	113.536	18.47	108.195	17.60	88.456	14.39	48.192	7.84										
İÇEL 99	134.436	19.34	197.156	28.36	36.003	5.18	75.651	10.88	76.360	10.98	85.559	12.31	61.579	8.86	3.756	0.54	818	0.12	5.483	0.79	1.345	0.19	928	0.13
95	256.580	17.34	52.351	3.54	349.672	23.63	331.348	22.39	217.222	14.68	196.766	13.29	5.612	3.79										
İSTANBUL-1 99	512.270	29.05	185.345	10.51	363.927	20.64	285.140	16.17	87.000	4.93	190.241	10.79	65.281	3.70	20.473	1.16	1.799	0.10	22.679	1.29	2.327	0.13	3.925	0.22
95	263.084	18.78	46.863	3.35	350.580	25.03	308.145	22.00	223.164	15.93	142.340	10.16	46.619	3.33										
İSTANBUL-2 99	456.924	29.78	136.122	8.87	341.455	22.25	243.803	15.89	86.614	5.64	139.595	9.10	53.402	3.48	15.343	1.00	1.447	0.09	31.663	2.06	2.090	0.14	2.448	0.16

	DSP		MHP		FP		ANAP		DYP		CHP		HADEP		BBP		SİP		ÖDP		İP		EMEP	
	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Al.oy	%	Al. oy	%	Al. oy	%	Al. oy	%
İSTANBUL-3 99	244.144	19.09	51.230	4.01	293.268	22.93	276.598	21.63	200.682	15.69	146.266	11.44	48.702	3.81										
	419.578	29.86	152.702	10.57	302.036	20.68	242.559	15.06	82.542	5.74	133.860	9.12	67.663	4.91	12.952	0.87	1.021	0.08	14.760	1.00	1.874	0.13	1.400	0.10
	189.558	24.13	40.025	5.10	70.842	9.02	156.936	19.98	180.161	22.94	104.764	13.34	33.079	4.21										
İZMİR - 1 99	313.239	34.69	85.254	9.44	44.530	4.93	166.592	18.45	89.907	9.96	132.250	14.65	42.219	4.68	3.793	0.42	479	0.05	9.718	1.08	1.648	0.18	1.507	0.17
	200.938	24.74	49.699	6.12	62.286	7.67	144.451	17.78	201.465	24.80	117.110	14.12	25.031	3.16										
	356.722	40.18	102.808	11.58	40.109	4.52	127.913	14.41	96.545	10.87	91.517	10.31	31.891	3.59	4.929	0.56	968	0.11	13.502	1.52	1.906	0.21	1.773	0.20
KARABÜK 99	2.714	5.72	3.169	6.68	12.194	25.69	6.092	12.83	17.694	37.28	4.522	9.53	440	0.93										
	24.693	19.44	28.074	22.11	17.605	13.86	18.099	14.25	21.790	17.16	8.200	6.46	1.500	1.18	1.974	1.55	267	0.21	616	0.49	361	0.28	287	0.23
	18.608	16.70	12.050	11.43	35.247	33.42	13.136	12.46	14.566	13.81	10.470	9.93	790	0.75										
KARAMAN 99	18.426	16.48	35.295	31.57	22.170	19.83	7.151	6.40	12.229	10.94	10.237	9.16	885	0.79	1.861	1.66	190	0.17	557	0.50	314	0.28	176	0.16
	18.598	16.53	13.851	12.09	23.714	20.69	14.236	12.42	21.775	19.00	10.410	9.08	7.635	6.66										
	20.913	17.02	15.811	12.87	11.974	9.74	20.134	16.39	14.657	11.93	10.076	8.20	21.717	17.67	1.336	1.09	260	0.21	1.399	1.14	352	0.29	362	0.29
KASTAMONU 99	42.081	19.68	26.496	12.39	23.302	10.89	40.769	19.06	58.957	27.57	11.915	5.57	2.646	1.24										
	52.145	23.59	50.618	22.90	16.483	7.46	33.769	15.28	43.019	19.47	8.472	3.83	3.291	1.49	2.492	1.13	585	0.26	816	0.37	648	0.29	618	0.28
	47.618	10.56	80.392	17.82	149.083	33.05	64.547	14.31	65.719	14.57	30.394	6.74	3.989	0.88										
KAYSERİ 99	81.494	16.21	165.090	32.83	116.950	23.26	37.138	7.39	48.241	9.59	27.099	5.39	5.206	1.04	11.800	2.35	439	0.09	1.382	0.27	705	0.14	565	0.11
	15.548	9.50	22.018	13.46	49.994	30.56	35.419	22.26	21.444	13.11	14.370	8.78	1.409	0.86										
	25.158	11.30	60.901	27.35	31.700	14.24	39.634	17.80	32.147	14.44	11.687	5.25	2.178	0.98	4.677	2.10	329	0.15	596	0.27	379	0.17	278	0.12
KIRIKKALE 99	50.595	27.88	11.127	6.13	8.703	4.79	34.461	18.99	46.827	25.80	25.837	14.24	1.448	0.80										
	72.993	38.41	24.273	12.77	6.628	3.49	33.562	17.66	19.728	10.38	23.451	12.34	1.960	1.03	743	0.39	144	0.08	2.215	1.17	271	0.14	347	0.18
	9.341	8.09	22.737	19.70	21.523	18.65	24.352	21.10	16.831	14.58	13.691	11.86	4.904	4.25										
KIRŞEHİR 99	23.882	18.33	43.265	33.21	12.395	9.51	12.899	9.90	11.489	8.82	17.216	13.21	3.247	2.49	2.079	1.60	146	0.11	804	0.62	206	0.16	281	0.22
	12.914	16.42	4.144	5.27	15.047	19.14	19.597	24.92	18.451	23.47	6.882	8.75	854	1.09										
	10.587	20.34	10.965	21.06	8.030	15.42	4.765	9.15	12.007	23.06	3.220	6.19	441	0.85	575	1.10	60	0.12	137	0.26	77	0.15	78	0.15
KOCAELİ 99	104.141	18.82	33.165	5.99	173.707	31.40	87.706	15.85	73.792	13.34	57.567	10.40	14.433	2.01										
	141.841	23.43	82.044	13.55	134.266	22.17	67.158	11.09	72.062	11.90	62.406	10.31	19.279	3.18	7.861	1.30	805	0.13	4.272	0.71	790	0.13	1.127	0.19
	68.380	8.45	97.172	12.01	338.122	41.78	107.399	13.27	115.898	14.32	47.627	5.89	20.276	2.51										
KONYA 99	94.751	10.68	230.830	26.02	266.027	29.99	64.673	7.29	122.213	13.78	47.186	5.32	22.115	2.49	18.687	2.11	1.079	0.12	2.504	0.28	1.617	0.18	649	0.07
	38.310	11.81	31.343	9.67	79.342	24.47	71.039	21.91	78.924	24.34	16.149	4.98	2.955	0.91										
	54.713	16.34	75.849	22.65	56.988	17.02	34.357	10.26	80.949	24.17	11.080	3.31	2.600	0.78	6.012	1.80	526	0.16	1.062	0.32	747	0.22	521	0.16
MALATYA 99	11.299	3.93	23.948	8.33	106.835	37.16	66.135	23.00	23.370	6.13	40.153	13.96	8.256	2.87										
	28.918	5.97	95.215	19.67	115.293	23.82	37.360	7.72	29.638	6.12	73.862	15.26	11.288	2.33	12.439	2.57	350	0.07	4.435	0.92	747	0.15	1.879	0.39
	120.686	17.83	58.492	8.64	87.688	12.95	132.746	19.61	179.940	26.58	70.887	10.47	1.556	2.30										
MANİSA 99	176.495	25.27	144.805	20.73	58.679	8.40	75.384	10.79	132.903	19.03	51.957	7.44	24.899	3.56	8.441	1.21	882	0.13	4.783	0.68	1.557	0.22	1.219	0.17
	9.684	2.66	37.875	10.41	134.016	36.85	72.330	19.89	60.395	16.51	33.730	9.28	9.786	2.69										
	K. MARAŞ 99	24.765	6.00	115.732	28.05	95.356	23.11	38.180	9.25	73.052	17.70	33.128	8.03	7.313	1.77	15.511	3.76	483	0.12	1.110	0.27	948	0.23	536
MARDİN 99	2.908	1.72	9.165	5.42	32.377	19.14	37.936	22.42	33.386	19.73	7.659	4.53	37.218	22.00										
	19.790	9.02	4.195	1.91	25.878	11.79	36.067	16.43	42.205	19.23	6.284	2.86	55.496	25.28	1.675	0.76	204	0.09	600	0.27	198	0.09	160	0.07
	45.746	13.38	28.336	8.29	17.511	5.21	71.621	20.94	120.718	35.30	48.382	14.15	4.862	1.42										
MUĞLA 99	112.983	29.72	61.048	16.06	12.897	3.39	63.154	16.62	63.712	16.76	44.083	11.60	5.997	1.58	1.742	0.46	473	0.12	3.293	0.87	742	0.20	443	0.12
	9.321	2.93	6.449	5.86	32.640	29.66	18.164	16.51	12.216	11.10	4.770	4.28	18.485	16.80										
	MUŞ 99	10.711	9.29	5.057	4.38	12.509	10.84	12.839	11.13	13.210	11.45	5.211	4.52	36.931	32.02	1.609	1.39	193	0.17	275	0.24	268	0.23	135

	DSP		MHP		FP		ANAP		DYP		CHP		HADEP		BBP		SİP		ÖDP		İP		EMEP	
	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%	Aldığı oy	%
95	9.560	6.98	22.902	16.67	38.902	28.32	25.724	18.73	22.820	16.61	13.981	10.18	1.250	0.91										
NEVŞEHİR 99	15.524	10.21	48.338	31.78	27.924	18.36	20.319	13.36	18.853	12.40	11.694	7.69	1.409	0.93	2.959	1.95	187	0.12	1.389	0.91	346	0.23	326	0.21
95	13.006	9.29	23.385	16.69	31.519	22.52	18.263	13.05	33.322	23.81	16.615	11.87	1.109	0.79										
NIĞDE 99	24.729	14.66	44.795	26.55	23.843	14.13	16.001	9.48	31.035	18.39	18.056	10.70	1.534	0.91	1.962	1.16	252	0.15	972	0.58	595	0.35	387	0.23
95	71.001	21.44	20.276	6.12	59.954	18.10	99.884	30.16	42.499	12.83	25.236	7.62	4.831	1.46										
ORDU 99	88.088	23.28	68.770	18.17	44.904	11.87	80.197	21.19	44.442	11.74	22.142	5.85	6.166	1.63	5.429	1.43	839	0.22	2.511	0.66	787	0.21	687	0.18
95																								
OSMANIYE 99	19.975	10.14	80.563	40.88	26.281	13.34	17.218	8.74	25.743	13.06	16.182	8.21	3.194	1.62	2.833	1.44	203	0.10	592	0.30	453	0.23	308	0.16
95	5.612	3.45	3.048	1.87	38.745	23.8	88.781	54.54	17.860	10.97	5.536	3.40	1.455	0.89										
RİZE 99	16.004	9.83	14.681	9.02	33.774	20.75	70.690	43.42	15.911	9.77	5.440	3.34	1.856	1.14	1.218	0.75	146	0.09	828	0.51	159	0.10	206	0.13
95	54.105	13.85	23.814	6.10	110.239	28.21	96.980	24.82	76.404	19.56	17.803	4.56	4.774	1.22										
SAKARYA 99	79.746	19.25	73.078	17.64	101.007	24.38	57.142	13.79	63.376	15.30	18.051	4.36	6.115	1.48	4.742	1.14	479	0.12	1.566	0.38	669	0.16	515	0.12
95	102.698	17.54	45.299	7.74	130.816	22.35	131.519	22.47	112.158	19.16	44.544	7.61	6.636	1.13										
SAMSUN 99	130.975	21.79	126.363	21.02	90.751	15.10	83.325	13.86	91.997	15.31	36.359	6.05	5.948	0.99	10.495	1.75	1.082	0.18	3.955	0.66	1.480	0.25	990	0.16
95	1.434	2.04	4.847	6.91	19.556	27.87	10.017	14.27	7.049	10.04	6.001	8.55	18.722	26.66										
SİİRT 99	3.829	4.67	3.953	4.82	10.935	13.34	10.551	12.87	18.177	22.18	5.267	6.43	18.273	22.29	986	1.20	113	0.14	278	0.34	76	0.09	147	0.18
95	22.888	19.14	9.911	8.29	21.115	17.66	25.307	21.10	23.522	19.67	10.494	8.77	2.142	1.79										
SİNOP 99	30.328	25.73	14.040	11.91	14.420	12.24	22.030	18.69	17.988	15.26	7.175	6.09	2.115	1.79	1.258	1.07	349	0.30	880	0.75	372	0.32	379	0.32
95	11.592	3.85	17.432	5.79	118.193	39.23	70.988	23.56	31.870	10.58	42.743	14.19	3.684	1.22										
SİVAS 99	25.836	8.10	60.484	18.96	88.798	27.84	17.572	5.51	25.254	7.92	35.199	11.03	2.142	0.67	54.343	17.0	4.503	0.16	2.355	0.74	725	0.23	576	0.18
95	1.863	2.78	2.774	4.21	5.448	8.26	9.205	13.98	19.403	29.42	5.807	8.80	17.055	25.86										
ŞİRNAK 99	3.926	4.57	4.213	4.91	9.563	11.14	14.426	16.80	8.824	10.28	4.390	5.11	20.714	24.12	658	0.77	135	0.16	0	0.00	157	0.18	134	0.16
95	94.638	33.34	10.415	3.67	19.521	6.88	54.820	19.31	70.663	24.89	27.845	9.81	2.936	1.03										
TEKİRDAĞ 99	130.030	40.36	35.318	10.96	20.170	6.26	57.678	17.90	36.796	11.42	25.416	7.89	4.878	1.51	1.684	0.52	373	0.12	2.128	0.66	400	0.12	456	0.14
95	15.860	5.07	40.421	12.03	95.920	30.69	49.674	15.09	48.461	15.51	49.766	15.92	2.250	0.72										
TOKAT 99	30.516	9.05	98.868	29.31	68.627	20.35	27.298	8.09	40.192	11.92	44.193	13.10	2.398	0.71	11.245	3.33	494	0.15	1.878	0.56	764	0.23	933	0.28
95	39.519	11.09	27.448	7.70	93.340	26.20	119.165	33.45	45.521	12.78	23.000	6.46	2.882	0.81										
TRABZON 99	68.749	18.06	82.745	21.74	74.952	19.69	76.704	20.15	40.911	10.75	19.290	5.07	2.969	0.78	4.621	1.21	348	0.09	2.119	0.56	497	0.13	530	0.14
95	1.372	3.84	2.015	5.65	916	2.57	3.102	8.69	5.962	16.70	8.249	23.11	6.107	17.11										
TUNCELİ 99	3.471	8.82	2.846	7.23	960	2.44	3.265	8.30	6.150	15.63	7.102	18.05	5.326	13.53	242	0.61	88	0.22	218	0.55	156	0.40	0	0.00
95	6.488	1.85	13.141	3.75	91.760	26.18	59.765	17.05	87.794	25.05	7.835	2.24	48.278	13.78										
SANLIURFA 99	19.433	4.61	35.790	8.49	89.346	21.20	59.151	14.03	100.455	23.83	26.016	6.17	69.536	16.50	5.870	1.39	645	0.15	977	0.23	557	0.13	703	0.17
95	39.748	23.94	15.561	9.37	23.108	13.92	27.809	16.75	33.866	20.41	21.342	12.86	1.731	1.04										
UŞAK 99	52.199	29.65	41.122	23.35	12.767	7.25	18.745	10.65	18.955	10.77	19.678	11.18	2.316	1.32	2.014	1.14	215	0.12	1.881	1.07	466	0.26	372	0.21
95	4.443	2.01	15.608	7.05	52.799	23.84	36.421	16.45	21.977	9.92	5.284	2.39	61.441	27.75										
VAN 99	10.083	4.12	19.668	8.03	46.005	18.78	23.818	9.72	27.238	11.12	12.253	5.00	87.360	35.67	5.249	2.14	534	0.22	700	0.29	379	0.15	275	0.11
95	23.711	18.47	12.666	9.67	27.692	21.57	20.446	15.94	31.627	24.63	8.401	6.51	957	0.75										
YALOVA 99	22.463	24.26	10.320	11.14	13.445	14.52	21.981	23.74	12.586	13.59	5.241	5.66	3.000	3.24	1.008	1.09	69	0.07	694	0.75	118	0.13	104	0.11
95	9.093	3.79	33.345	13.90	86.254	35.95	52.689	21.06	26.324	10.97	24.910	10.38	2.506	1.04										
YOZGAT 99	16.109	6.01	103.557	38.60	56.572	21.09	29.093	10.85	21.878	8.16	23.926	8.92	2.564	0.96	7.627	2.84	376	0.14	1.304	0.49	621	0.23	387	0.14
95	134.689	38.69	10.105	2.90	49.487	14.21	60.450	17.36	57.974	16.65	26.798	7.70	3.199	0.92										
ZONGULDAK 99	135.144	39.27	40.453	11.75	33.203	9.65	50.615	14.71	35.152	10.21	25.968	7.54	4.103	1.19	4.290	1.25	675	0.20	2.999	0.87	964	0.28	848	0.25

Seçimlerin Ortaya Çıkardığı İdeolojik Sapkınlıklar

18 Nisan seçimleri, faşist milislerin elde etmiş olduğu sonuçla birlikte, belki de ülkemiz tarihinde ilk kez, siyasal gelişmelerin yanında *ideolojik* sonuçlar da ortaya çıkarmıştır. Seçim sonuçları belirginleşir belirginleşmez, DSP-MHP koalisyonu üzerine hesaplar yapılırken, aynı zamanda, en geniş anlamında ülkemiz solunda ideolojik keşmekeş ve bozulma en açık biçimde ortaya çıkmıştır.

MHP'nin, oligarşinin faşist milis örgütlenmesi olarak, kurulduğu günden bugüne kadar yaptıkları, hiçbir tereddüte meydan vermeyecek kadar açık olmasına karşın, 18 Nisan seçimleri sonrasında, kendisini şu ya da bu biçimde yahut şu ya da bu zamanda "sol" olarak tanımlayan pekçok kişi, hızlı birer DSP-MHP koalisyon taraftarı olmuştur.

12 Mart döneminin ünlülerinden, 9 Mart "sol" darbenin "bakan"larından *İlhan Selçuk*, bu konuda en hızlı hareket eden olmuştur. Şöyle yazıyor Cumhuriyet gazetesindeki "pencere"sinde:

"İnsana barış yakışır.

Geçmişin düşmanlıklarından kaynaklanan kin duygularına güdülenerek geleceğin kuşaklarına intikam duygusu aşılamaktan büyük cinayet olur mu?..

Türkiye bugün *büyük iç ve dış tehditler altındadır*. MHP barışa, dostluğa, kardeşliğe açılmakta içtenlikliyse, *uzatıldığı el boşlukta kalmamalıdır*.

Bu ülkedeki kan davaları bitsin artık..." (*) (abç)

İlhan Selçuk ve benzerlerinin, MHP'li faşist milislerin 1965'den günümüze kadar neler yaptıklarını unutmış olmaları elbetteki söz konusu değildir. Mustafa Giritlioğlu, Taylan Özgür, Vedat Demircioğlu, Battal Mehetioğlu, İlker Mansuroğlu'nun öldürülmelerini de unutmış olması söz konusu değildir. Hele ki,

MHP'nin gizli faaliyetlerini ve örgütlenmesini bilmemesi ise olanaksızdır.

Ama buna rağmen, 90'ların dünyasında, onlar, hızlı birer "barış", "kardeşlik" havarisi kesilmişler ve faşistlerle işbirliği yapmaktan kolayca sözdebilmektedirler.

18 Nisan seçimlerinden sonra, tüm basın ve yayın organlarında görülen bu manzara içinde eski "solcular"ın başı çekmesi öylesine bir ortam yaratmıştır ki, B. Ecevit bile bu gelişme karşısında MHP'ye "mahkum olmak"tan huzursuz olmuştur. Ve sonunda Rahşan Ecevit'in açıklamasıyla ortalık birkaç günlüğüne de olsa karışmıştır.

Tüm bu gelişmeler içinde, eski "solcu" küçük-burjuva reformist aydınlarının "yeni dünya düzeni"ne, "neo-liberalizm"e ve "globalleşme"ye ne denli uyumlandıkları bir kez daha görünür olmuştur. Cumhuriyet gazetesi gibi, "en hızlı" "Özalcı"lardan *Hasan Cemal*'den başını İlhan Selçuk'un çektiği "boykot" eylemiyle yakasını kurtardıktan sonra, hızla "kemalist"leşen küçük-burjuva aydın kesim, kemalizmin anti-emperyalist yanını savunuyor görünüm altında giderek *milliyetçi* içeriğini alabildiğine benimsemişlerdir. *Küçük-burjuvazinin sol kanadının milliyetçilik temelinde anti-emperyalist tavır alışı* olarak kemalizm, ikili karakterine uygun olarak, bu kesimler tarafından "yeniden" savunulur olmuştur. "Büyük iç ve dış tehdit" in yıllarca devrimci mücadeleye karşı yürütülen baskı ve imha politikalarının gerekçesi yapıldığı bir ülkede, "büyük iç ve dış tehdit" i bu küçük-burjuva reformist aydınlarının bir gerekçe olarak kullanmaları açık biçimde karşı-devrimci bir konuma ulaştıklarını göstermektedir. Bir başka deyişle, küçük-burjuvazinin sol kanadı, günümüzde sağ kanatla birleşme yollarını arayarak, oligarşi ile "uzlaşma" aramaktadır. Ve 18 Nisan seçim sonuçları, bu kesimler açısından, böyle bir "uzlaşma"nın gerçekleşmesi için uygun bir ortam yaratmış

(*) Cumhuriyet, 21 Nisan 1999)

görülmektedir. Siyasal partiler bazında, bu küçük-burjuva aydın kesim, daha 1998 sonlarına kadar CHP'yi desteklerken, bugün DSP yönünde hareket etmeleri, bu arayışın bir sonucu olmaktadır. Rıdvan Budak'ın DSP'den aday gösterilmesi, bu yönelimin bir ifadesi olmuştur.

İşte 18 Nisan seçimlerinin ortaya çıkardığı ideolojik sorun, bu noktada belirginleşmektedir. İlhan Selçuk'un "sol darbeci" kimliği yanında, *Rıdvan Budak*'ın "Devrimci" İşçi Sendikaları Federasyonu başkanı oluşu, "sol" kavramının içeriğinin nasıl bozulduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır. 12 Eylül döneminde devlet televizyonuna yazdığı senaryolarla bir döneme damgasını vuran *Attila İlhan*'ın Cumhuriyet gazetesinde yeniden "marksist"liğini ilan etmesi, aynı bozulmanın ve bozmanın bir başka örneğini oluşturmaktadır.

Bu küçük-burjuva aydınlarının MHP'yle "barışma"ya yönelmelerinin diğer bir yanı ise, faşist milislerin güçlenmeleri karşısında *kerdi yaşamlarını* güvenceye almaktır. Ülkemizdeki pek çok kişi gibi, onlar da, 18 Nisan seçim sonuçlarını gördükten sonra, faşist milislerin yaşamın her alanında etkin olacaklarını çok iyi bilmektedirler. Ve pek çok kişinin düşündüğü gibi, bu seçim sonuçları sonrasında ülke "yaşanmaz hale" gelecektir! Bu durumda, faşist milislerle *iyi geçinmek*, bir yaşam garantisi olarak görünmektedir. İşte bu korku ve pragmatizm, yıllardır küçük ve orta sermaye çerçevesinde MHP'lilerle iş ilişkisi geliştiren eski "solcu"ların ideolojik *sapkınlıklarının* yeniden ve bir üst boyutta güncelleşmesi olmaktadır.

Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığı koşullarında ortaya çıkan bu ideolojik sapkınlıklar, politik "uyanıklık" görünümünü altında politik bir aymazlık olarak yayılma eğilimi içindedir. Devrimci silahlı bir gücün etkin olmadığı, Kürt ulusal hareketinin giderek güç yitirdiği bir evrede, bu türden eğilimlerin yaygınlaşması kaçınılmazdır. Öyle ki, "en hızlı" PKK'li *Yalçın Küçük* bile, hızla kemalizmi keşfetmiştir.

Tüm bunlar, küçük-burjuva aydın kesimin ideolojik ve politik olarak büyük bir bunalım içinde olduğunu göstermektedir. Onlar, tarihin sıkça yenilediği bir ikilemle karşı karşıyadırlar: Yapabilecekleri geçmişteki tüm eylemlerine, kendi ilkelerine ve kendi siyasal görüşlerine taban tabana zıttır; yapmaları gereken ise, onların yapabilmeleri olanaksız olan bir şeydir. Çünkü, onlar, ancak gelişen bir devrimci mücadele koşullarında kendi küçük-burjuva demokrat tutumlarını savunabilirler ve ancak demokratik halk devrimi ile bu tutum-

larını uygulayabilirler. Bunun olanaklı olmadığını düşündükleri bir ortamda, kaçınılmaz olarak ideolojik kaosa, sapkınlığa ve politik aymazlığa düşmektedirler.

Ve tarih bir kez daha, küçük-burjuvazinin *sınıfsal* niteliğini ortaya koymuştur.

"Tüm toplumu devrimci proleterler için devrimcileştirmeyi arzulamaktan çok uzak bulunan demokratik küçük-burjuvazi, toplumsal koşulların mevcut toplumu kendisi için olabildiğince katlanılabilir ve rahat hale getirecek bir değişiklik için çabalar.

... demokratik küçük-burjuvazi, işçiler için, olsa olsa daha iyi bir ücret ve daha güvenli bir yaşam arzular ve bunu da devlet tarafından yapılacak kısmi istihdamla ve yardımseverce önlemlerle gerçekleştirmeyi umar; kıracası bunlar, azçok üstü örtülü sadakalarla işçileri satın alabilmeyi ve durumlarını o an için katlanılabilir hale getirerek işçilerin devrimci güçlerini kırabilmeyi umarlar." (*)

Marksist-Leninistlerin çok iyi bildiği gibi, gerçek bir devrim yapmaya yetenekli tek sınıf proletarya, bu koşullar altında tek başınadır.

18 Nisan seçimlerinin ortaya çıkardığı diğer bir ideolojik sapkınlık ise, devrimin tarihsel gerekliliğini inkar etmek ve devrimin kitlelerin eseri olacağına karşı güvensizliktir.

1980 sonrasında emperyalizmin her türlü aracı kullanarak yürüttüğü neo-liberalizm propagandası, her şeyden önce "ideolojiler öldü" temasını işlemiştir. Devrimci mücadelelerin dünya çapında gerilediği bir dönemde, bu propaganda sonucu, ideolojik olduğu varsayılan herşey bir yana bırakılmıştır. "Elveda proletarya" söylemi ile sınıf perspektifi ve sınıfsal tahliller "güvenilmez" ilan edildikten sonra, ne olduğu belirsiz ve tanımlanmayan bir "insan" ölçütü yaygınlaştırılmıştır. İlk planda geri-bıraktırlmış ülkelerde Amerikan emperyalizminin gerçekleştirdiği askeri darbelerden "demokrasiye geçilmesi" yönünde "insan hakları" olarak sunulan bu ölçüt, birbiri ardına finanse edilen "insan hakları örgütleri", "sivil insiyatifler" aracılığıyla yeni yetişen genç kuşağa benimsetilmiştir. Emperyalizmin ve oligarşilerin devrimci mücadeleye karşı yürüttükleri baskı ve imha politikalarının sınıfsal özünün, sömürücü sınıfların kendi egemenliklerini korumak ve sürdürmek amacıyla-

(*) Marks-Engels: *Komünist Birliğe Çağrı*, Kurtuluş Cephesi, Sayı: 44, Temmuz-Ağustos 1998

la yürüttükleri zor olduğu gerçeğinin üstü örtülmüş ve “zor” uygulayıcıları, “insan haklarına saygıya” davet edilmiştir. Böylece “insanlık onuru işkenceyi yenecektir” sloganı, küçük-burjuva aydın kesim tarafından baş tacı edilmiştir.

Emperyalist propaganda, giderek, “her türlü terörizme karşı olmak” şeklinde sunulmaya başlanılmıştır. Küçük-burjuva aydın kesim açısından, emperyalizmin “terörizm” söylemi, “nereden gelirse gelsin, hangi amaçla kullanılırsa kullanılsın her türden şiddete karşı olmak” şeklinde ideolojik bir yönelim ortaya çıkarmıştır. Böylece, haklı ve haksız şiddet, haklı ve haksız savaş birbirine eşdeğer kabul edilmiş ve ezilenler, sömürülenler, haksızlığa uğrayanlar için tek yol, “barışçıl” yöntemlerle *mevcut düzeni dönüştürmek* olarak sunulmuştur. Yüzyıllardır bilinen “reformizm”, “düzenin dönüştürülmesi” adıyla yeniden egemen kılınmaya çalışılmıştır.

İşte bu gelişmenin en önemli halkası, ne olduğu belirsiz, tanımlanamayan ve herkese göre (ki bu sınıflara ilişkindir) değişen “insan” ve “insanlık” ölçütüdür. Kadınların ezilmesine karşı *feminizm*, kapitalist sanayileşmenin bozduğu doğanın kurtarılması için *çevrecilik*, her türlü demokratik kitle örgütlenmesinin ortadan kaldırıldığı bir ortamda yeni yetişen kuşağa bir eylem alanı olarak sunulmuştur. Sol, en barışçıl nitelikteki politik faaliyetin bile yürütülemediği bir ortamda, bu tür “hareketleri”, politik tutumların dolaylı sergilenmesinin aracı olarak kullanılabileceğini düşünerek ve giderek bu hareketleri politize edebileceği sanısına kapılarak, destekleyerek, sınıfsal ölçütlerin değersizleşmesine katkıda bulunmuştur.

18 Nisan seçimleri sonrasında, “bu ülkede yaşanmaz artık” düşüncesiyle birlikte ortaya çıkan, “bu halkla birşey yapılmaz” anlayışı, kendi gerekçelerini, sınıf mücadelesinde değil, “insanlık”ta bulmaya çalışmaktadır.

12 Eylül sonrasında kitlelerin içinde bulundukları pasiflik ortamında “birşey” olarak ortaya çıkan “özgün müzik”in “ünlü”leştirildiği ve yaşamlarını sol kitlenin toplumsal birlikteliklerinde “sahne alarak” sürdürenlerden birisi, seçim sonrasında şöyle yazabilmektedir:

“Her zaman şiddet makinası olarak görev yapan MHP yandaşları, seçim sonuçlarından sonra da, öngörüldüğü gibi farklı davranmıyorlar. *Kararlı ve ilkel bir profil çiziyorlar.*

‘Barış istiyoruz’ diye haykıran yoksul insanların karşısına geçip, ‘kan isti-

yoruz, ciğer sökmek, kanı deşmek istiyoruz’ diyerek tartışma (!) programlarında propaganda yapıyorlar. Halk da bunları alkışladığını seçim sonuçlarıyla ortaya koyuyor. Hitler’i de halk seçmişti. Sol açısından bir gerçekliğin görülmesi gerekiyor artık; Halkı tavaf etmek *gericiliğin ta kendisidir*. Cahil, sömürüldüğünü bilmeyen iyi niyetli, *gerçekler anlatıldığında bunu kavrayan ve adelet için savaşan bir halk* görüldü mü bugüne dek? Güç dengesi kimden tarafsız orada *danseden* bir şeydir halk. Yalnızca çıkarını düşünür. Çıkarı da rahatlık, para, mal ve mülktür. Halk kitledir. Kitlenin psikolojisi de yekpare ve can alıcı...

Halk düşmesine bir kez basıldığında otomatik olarak *kan kusan bir canavardır*. Onu kurtaransa, içinde yer alan ve aklını, vicdanını unutmayan insanlardır. *Tarihin tekerliğini hep ileriye doğru çeviren* halk değil, onun bir parçası olan *insandır*. Ve ‘insan’ olmak belki de hayatta geçtiğimiz sınavların en zor aşamasıdır. Ama geçilir. Bu sınavdan geçenler başka bir ‘halk’ olur, bütündür bunun adı, farklı yüzlerce renk olsa da... Kardeşlikten, barıştan, özgürlükten ve doğadan yana... Karşı tarafta olan da halktır ne yazık ki... Basit, hain ve çıkarıcı... Yenildiği, yendiği ilan edilen bir *güruh*... Ama dünya dönüyor... Kardeşlik kazanacak, sonsuz barış için savaşanlar... İnsan kazanacak, ‘halka’ rağmen...” (*)

Ve herşey bu kadar açıktır: Küçük-burjuvazi, düşkünlükleriyle, moralsizliğiyle, korkusuyla, sapkınlığıyla, saptırılmışlığıyla, 18 Nisan seçimleri sonrasında büyük bir ideolojik kaosa girmiştir. Onları bu çıkmazdan kurtaracak tek güç, proletaryanın ve onun müttefiklerinin —ki yine de küçük-burjuvazi de, köylülükle birlikte bunları oluşturur— devrimci mücadelesidir. Devrim yapmanın bir koşulu, devrimci öncünün varlığı iken, diğer koşulu, kitlelerin, halkın bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesidir. Bilinçlendirilmemiş bir halkın emperyalizme ve oligarşiye yedeklenmiş olduğunu bilmeyenler, sadece, kendini beğenmiş küçük-burjuvalardır. Bu küçük-burjuvaların solla hiçbir ilişkilerinin olmadığını göstermek ve bunlarla araya *sınır çizgisini* çekmek ise devrimcilerin görevidir.

(*) İlkay Akkaya, *Özgür Politika*, 20 Mayıs 1999

ENTERNASYONAL BİLDİRİSİ (SOSYALİST ENTERNASYONAL KONGRESİ, BASEL 1912)

Enternasyonal, Stuttgart ve Kopenhag kongrelerinde, savaşa karşı savaşım için, bütün ülkelerdeki proletaryanın eylem kurallarını açıkça bildirdi:

Bir savaş tehlikesine karşı, tehdit altında bulunan bütün ülkelerdeki işçi sınıfı için, işçi sınıfının parlamentolardaki temsilcileri için, bir eylem ve düzenleme gücü olan Uluslararası Sosyalist Büronun yardımıyla kendilerine en uygun görünen ve doğal olarak sınıf savaşımının keskinliği ve genel siyasal duruma göre değişen bütün araçlarla, savaşı önlemek için, ellerinden gelen bütün çabayı göstermek, bir görevdir. Ama gene de savaş patlarsa, onu kısa zamanda durdurmak için aracılık etmek ve en geniş halk tabakalarını ayaklandırmak ve kapitalist egemenliğin düşüşünü hızlandırmak için, savaş tarafından yaratılan iktisadi ve siyasal bunalımdan var güçleriyle yararlanmak onların görevidir.

Her zamandan daha çok, olaylar, uluslararası proletaryanın, ortak eylemine olanaklı olan bütün güç ve enerjisiyle katılmasını, borcu haline getiriyor; bir yandan evrensel silahlanma çılgınlığı, yaşam pahalılığını ağırlaştırarak, sınıf karışıklıklarını şiddetlendirdi ve işçi sınıfı içinde dayanılmaz bir huzursuzluk yarattı.

İşçi sınıfı, bu panik ve israf rejimine bir son vermek istiyor; öte yandan, devre devre dönüp gelen savaş tehditleri, giderek insanları çileden çıkaran bir duruma geldi; insanlığa ve akla karşı girilen bu suikastlar, en küçük bir ulusal çıkar bahanesiyle saklanamamaksızın, büyük Avrupa halkları, sürekli olarak birbirinin boğazına saldırmak durumunda bulunuyorlar.

Daha şimdiden büyük yıkımlara neden olan Balkan bunalımı, genelleşerek, uygarlık ve proletarya için, en ürkütücü tehlike haline gelebilir.

Aynı zamanda, bu bunalım, felaketin büyüklüğü ve bu felakete neden olan çıkarların önemsizliği arasındaki dengesizlik yüzünden, tarihin en büyük rezaletlerinden biri olabilir.

İŞÇİ VE SOSYALİST OYBİRLİĞİ

Kongre, savaş içindeki bütün ülkelerin sosyalist partileri ve sendikalarının, savaşa karşı mutlak oybirliğini sevinçle kaydeder.

Proleterler, her yerde emperyalizme karşı, aynı zamanda, kendilerini iyi yetiştirmişlerdir.

Enternasyonalin her seksiyonu, proletaryanın direnciyle kendi ülkesinin hükümetine karşı koymuş, kendi ulusunun kamuoyunu, savaşçı heveslere karşı harekete getirmiştir.

Böylece, tehdit altındaki dünya barışını kurtarma işine daha şimdiden büyük katkıda bulunan bütün ülkeler işçilerinin yüce bir işbirliği kendini göstermiş bu-

lunuyor.

Bir dünya savaşının devamı olabilecek bir proletarya devrimi önünde yönetici sınıfların duyduğu korku, barışın esaslı bir güvencesi olmuştur.

Kongre, sosyalist partilerden, eylemlerini, kendilerine uygun görünen bütün araçlarla, var güçleriyle sürdürmelerini ister. Bu ortak eylem için, her sosyalist partiye, kendi özel görevini gösterir.

BALKAN SOSYALİSTLERİNE

Balkan sosyalistlerinin, eski düşmanlıkların tazelenmesine karşı çıkmaları gerekir.

Balkan yarımadasındaki sosyalist partilerin ağır bir görevi var.

Avrupa'nın büyük devletleri bütün reformların sistemli bir biçimde ertelenmesiyle, Türkiye'de, iktisadi ve siyasal bir karışıklık, ve hanedanlar ve burjuva sınıfların sömürüsüne karşı, zorunlu olarak ayaklanmaya ve savaşa götürmesi gereken ulusal tutkulara aşırı bir coşkunluk yaratılmasına katkıda bulundular.

Balkan sosyalistleri, kahramanca bir cesaretle, demokratik bir federasyon isteğinde bulundular. Kongre, onlardan, hayranlığa değer davranışlarında direnmelerini ister. Balkanlardaki sosyalist demokrasinin, savaştan sonra, o kadar korkunç fedakarlıklar pahasına elde edilen sonuçların, hanedanlar, militarizm ve başkasının topraklarında gözü olan Balkan burjuvazisi tarafından, kendi çıkarlarına kullanılmasını engellemek için, her şeyi yapacağına inanır.

Kongre, Balkan sosyalistlerinden, sadece Sırlar, Bulgarlar, Romanyalılar ve Yunanlılar arasındaki eski düşmanlıkların tazelenmesine karşı değil, şu anda öbür kamp içinde bulunan Türkler ve Arnavutlar gibi öteki Balkan halklarının ezilmesine karşı da şiddetle karşı çıkılmasını özellikle ister.

ARNAVUTLUK VE SİRBİSTAN'IN ÖZERKLİĞİ

Halkların haklarına karşı girilen bütün zorbalıklarla savaşmak, ve kıskırtılmış sovenizm ve ulusal tutkulara karşı, Arnavutlar, Türkler ve Romanyalılar dahil, bütün Balkan halklarının kardeşliğini doğrulamak, Balkan sosyalistlerinin görevidir.

Tuna monarşisinin Sırbistan'a karşı her saldırısına, bütün güçleriyle karşı çıkmakta devam etmek, Avusturya, Macaristan, Hırvat, Slovak, Bosna ve Hersek sosyalistlerinin görevidir.

Sırbistan'ı bir Avusturya sömürgesi haline getirmek için, onu silah gücüyle, çabasının bütün sonuçlarından yoksun bırakmaya, ve hanedanla ilgili çıkarlar için, Avusturya-Macaristan halklarını ve onlarla birlikte bütün Avrupa uluslarını büyük tehlikeler içine atmaya yönelen siyasete karşı, şimdiye değin olduğu gibi, direnmek, onların görevidir.

Avusturya-Macaristan sosyalistlerinin, gelecekte, şimdi Habsburglar tarafından egemenlik altında tutulan güney-Slav halk topluluklarının, Avusturya-Macaristan monarşisi içinde, demokratik bir biçimde kendilerini yönetme hakkını elde etmeleri için de savaşmaları gerekir.

Avusturya-Macaristan sosyalistleri, İtalya sosyalistleri gibi, Arnavutluk sorununa özel bir dikkat göstereceklerdir. Kongre, Arnavut halkının özerklik hakkını tanıır; ama, özerklik bahanesiyle Arnavutluk'un, Avusturya-Macaristanlılarla İtalyanların ihtiraslarına kurban edilmesini istemez.

Kongre, Arnavutluk'un, bu biçimde kurban edilmesinde, yalnızca Arnavutluk için değil, ayrıca, daha sonrası için, Avusturya-Macaristan ile İtalya arasındaki barış için de, bir tehlike görür. Arnavutluk, ancak demokratik bir Balkan Federasyonunun özerk bir üyesi olarak, gerçekten bağımsız bir yaşam sürdürebilir.

Kongre, Avusturya-Macaristan ve İtalya sosyalistlerinden, kendi hükümetlerinin, Arnavutluğu tümüyle kendi etki alanları içine alma girişimlerine karşı savaşmalarını, Avusturya-Macaristan ile İtalya arasında barışçı ilişkilerin sağlama bağlanması için çaba göstermeye devam etmelerini ister.

ÇARLIĞA KARŞI

Kongre, Rus işçilerinin protesto grevlerini büyük bir sevinçle selamlar; bu grevlerde Rusya ve Polonya proletaryasının çarlığın kendisine indirdiği darbeleri çarlığa iade etmeye başladığının bir kanıtını görür.

Kongre, bu işçi hareketinde imparatorluğu kendi halklarını kan içinde boğduktan, düşmanlarına teslim ettiği Balkan halklarını birçok ihanetlere uğrattıktan sonra, şimdi bir savaşın kendisi için verebileceği sonuçların korkusu ile, bizzat kendisi tarafından yaratılan milliyetçi bir hareketin korkusu arasında bocalayan çarlığın caniyane entrikalarına karşı en güçlü garantiyi görür.

Öyleyse, şimdi, çarlık, kendini Balkan uluslarının bir kurtarıcısı olarak görmeyi deniyorsa, bu, yalnızca, Balkanlardaki üstünlüğü, ikiyüzlü bir bahane ve kanlı bir haksızlıkla, yeniden elde etmek içindir.

Kongre, inanır ki, Rusya, Finlandiya ve Polonya'nın kent ve köylerindeki işçi sınıfı, artan gücünü kullanarak, bu yalan perdesini yırtacak; çarlığın bütün savaşçı serüvenine, Arnavutluk üzerinde olsun, İstanbul üzerinde olsun, bütün girişimlerine karşı çıkacak, ve çarçı despotizme karşı, bütün güçlerini yeni bir kurtuluş savaşı içinde toplayacaktır.

Çarlık, Avrupa'daki bütün gerici güçlerin umudu, Rus halkının en korkunç düşmanı olduğu gibi, Avrupa demokrasisinin de en korkunç düşmanıdır. Enternasyonal, çarlığın düşüşü uğruna çalışmayı, başlıca görevlerinden biri sayar.

FRANSA, ALMANYA VE İNGİLTERE EMEKÇİLERİNE

Ama uluslararası eylemde en önemli görev, Almanya, Fransa ve İngiltere emekçilerine düşüyor.

Şu anda, bu ülkelerin emekçileri, kendi hükümetlerinden, Avusturya-Macaristan ve Rusya'ya her türlü yardımın reddedilmesini, Balkanlardaki karışıklıklara herhangi bir biçimde katılmaktan çekinilmesini ve mutlak bir tarafsızlığın korunmasını istemelidirler. Eğer insan uygarlığına kılavuzluk eden üç büyük ülke arasında, bir liman konusundaki Sırp-Avusturya çekişmesi yüzünden savaş patlarsa, bu, caniyane bir çılgınlık olur. Almanya ve Fransa emekçileri, Balkanlardaki çatışma içine girmeyi kendileri için bir yükümlülük haline getirebilecek gizli antlaşmaları asla kabul etmezler.

Eğer, giderek, Türkiye'nin askeri yıkılışı, Küçük-Asya'daki Osmanlı egemenliğini sarsarsa, Küçük-Asya'ya yönelen bir fetih politikasına bütün güçleriyle karşı çıkmak —böyle bir politika, dosdoğru dünya savaşına götürebilir—, İngiltere'deki, Fransa'daki ve Almanya'daki sosyalistlerin görevidir.

Kongre, Büyük Britanya ve Alman İmparatorluğu arasında yapmacıklı bir biçimde sürdürülen düşmanlığı, Avrupa barışı için en büyük tehlike kabul eder.

Bu uyuşmazlığı yatıştırmak için iki ülkedeki işçi sınıfının çabaları gerekti. Kongre, bir bakıma en iyi çarenin, savaş gemilerinin sınırlandırılması, ve savaşan tarafların, düşman ya da tarafsız uyruklu gemilere elkoyma (prise maritime) hakkının yürürlükten kaldırılması üzerine bir anlaşma olacağı kanısındadır.

Kongre, İngiltere ve Almanya sosyalistlerinden, bu anlaşmanın yapılması ereğiyle, propagandalarına devam etmelerini ister. Bir yandan Almanya, öbür yandan da Fransa ve İngiltere arasındaki uyuşmazlıkların yatışması, dünya barışı bakımından en büyük tehlikeyi ortadan kaldıracaktır.

Bu yatışma, bu uyuşmazlıktan yararlanan çarlığın gücünü sarsarak, Avusturya'nın Sırbistan'a saldırısını olanaksızlaştıracak ve dünya barışını sağlama bağlayacaktır; Enternasyonalin bütün çabaları, bu ereğe yönelmelidir.

HÜKÜMETLERE UYARI

Kongre, bütün Enternasyonalin, dış politikayla ilgili bu başlıca fikirler üzerinde birleştiğini kaydeder.

Bütün ülkeler emekçilerinden, proletaryanın uluslararası dayanışma gücüyle,

kapitalist emperyalizme karşı koymasını ister; bütün ülkelerdeki yönetici sınıflar, kapitalist üretim tarzının yığınlar için neden olduğu yoksulluğu, savaş faaliyetleriyle daha da artırmaktan sakınmalarını ihtar eder. Barış isteğinde bulunur.

Hükümetler iyice bilsinler ki, Avrupa'nın bugünkü durumu, ve işçi sınıfının fikri eğilimi içinde, bizzat kendileri için tehlikeli olmaksızın, savaş kundakçılığı yapamazlar.

Fransız-Alman savaşının, devrimci Komün patlamasına meydan verdiğini, Rus-Japon savaşının, Rusya halklarının devrimci güçlerini harekete getirdiğini anımsasınlar; askeri ve bütün harcamalardaki artış tarafından dürtüklenen huzursuzluğun, İngiltere ve kıta üzerindeki toplumsal çatışmalara görülmedik bir keskinlik verdiğini ve korkunç grevlere neden olduğunu anımsasınlar.

Yalnızca bir savaş fikrinin bile, bütün ülkeler proletaryasında büyük bir hoşnutsuzluk ve öfke uyandırdığını hissetmiyorlarsa, hükümetlerin çılgın olmaları gerekir.

Emekçiler, kapitalistlerin çıkarı, hanedanların gururu, ya da gizli anlaşmalar kombinezonları için birbirlerine kurşun sıkmayı, bir cinayet olarak kabul ederler.

Eğer hükümetler, her türlü düzenli dönüşüm olanaklarını ortadan kaldırarak, bütün Avrupa proletaryasını umutsuz kararlar almak zorunda bırakırlarsa, kendileri tarafından meydan verilen bunalımın bütün sorumluluğunu kendileri taşıyacaklardır.

ULUSLARARASI PROLETARYANIN TARİHSEL GÖREVİ

Enternasyonal, savaşı önlemek için, daima daha yoğun propagandası ve daima daha kararlı protestosuyla, çabalarını artıracaktır.

Kongre, bu amaçla, Uluslararası Sosyalist Büroyu, olayları artan bir dikkatle izlemek, ve ne olursa olsun, bütün ülkelerdeki proletarya partileri arasındaki haberleşme ve ilişkileri muhafaza etmekle görevlendirir.

Proletarya, şu anda, insanlığın bütün geleceğinin, kendisine bağlı olduğunun bilincine sahiptir, ve bütün kıyım, açlık ve kötülük yığılmasıyla tehdit altında bulunan halk çiçeğinin yokolmasını engellemek için bütün gücünü kullanacaktır.

Bütün ülkelerdeki proleterler ve sosyalistler, şu nazik anda, sesimizi duyurmamız ve [barış] isteğimizi her durumda, her yerde kesin olarak bildirmemiz için, kongre hepinize çağrıda bulunuyor.

Protestonuzu, parlamentoda, hep birden, bütün gücünüzle yükseltiniz; yığın gösteri ve eylemlerinde birleşiniz; proletarya örgütlenme ve gücünün size sağladığı bütün araçları kullanınız, öyle ki, hükümetler, barış için kararlı bir işçi sınıfının dikkatli ve etkili iradesini sürekli olarak karşılarında hissetsinler.

Böylece, kapitalist sömürü ve cinayet dünyasının karşısına, proleter barış ve halkların birliği dünyasının yığınlarını çıkartınız.

Revue Socialiste,
n° 336, Aralık 1912.

Desinformasyon ve Kamuoyunun Koşullandırılması

Neo-liberalizmin ideologlarına göre, 21. yüzyıl **bilgi ve iletişim çağı** olacaktır. İletişim teknolojisindeki gelişmeler ve bunların bireysel tüketim malları haline getirilmesiyle birlikte ortaya çıkan bu slogan, ilk bakışta pek çok kişiye “makul” ve “mantıklı” gelmiştir. Ülkemizde T. Özal döneminde yoğun propagandası yapılan bu “bilgi ve iletişim çağı” sloganı, “çağ atlama”nın da bir ifadesi olarak sunulmuştur. 1990’lı yılların sonuna gelindiğinde, “bilgi ve iletişim çağı” sloganının, kitlelerin alışkanlıklarıyla, bir başka deyişle, kamuoyunun koşullandırılmasıyla birlikte yayıldığı görülmüştür. “Medya” alanındaki büyük yatırımların, birbiri ardına kurulan televizyon şirketlerinin, 21. yüzyılın gereklerini kavramış iş adamlarının akıllı girişimleri olarak lanse edilmesinin arkasında da bu yatmaktadır.

Uluslararası dilden söylenecek olursa, “bilgi ve iletişim çağı”, “**informasyon ve komunikasyon çağı**”dır. “İnformasyon”, kamuoyuna yönelik “malumat”, “haber” ve “istihbarat” anlamına gelmektedir. Sözcüğün gerçek anla-

mıyla “bilgi” ile hiçbir ilişkisi yoktur. Bilgi kavramı, bilimsel bir niteliğe sahipken, informasyon sözcüğü, olan ya da olacak olana ilişkin haber-bilgidir. Türkçenin getirmiş olduğu bazı sınırlamalar olsa da, informasyon ile bilgi arasındaki fark, herkesçe bilinebilir bir farktır. (Türkçe yazımda da benzer bir durum vardır. Pekçok durumda ‘informasyon’, ‘enformasyon’ olarak yazıldığı gibi, doğrudan ‘informasyon’ olarak yazılıp, okunmaktadır da. Aynı şekilde, ‘desinformasyon’, ‘dezenformasyon’ olarak yazılmakla birlikte, olduğu gibi de kullanılmaktadır. “İnformasyon” ve “desinformasyon”un yazılı, sözlü ve görüntüsel temellerini düşünerek, bu sözcükleri yabancı dildeki haliyle kullanıyoruz.)

İşte 21. yüzyılı “informasyon” çağı olarak lanse eden emperyalist propaganda, aynı zamanda iletişim alanındaki gelişmeleri kullanarak, dünya çapında bir “informasyon ağı” oluşturmuştur. 1991 yılındaki Körfez Savaşı’nda en açık biçimde uygulamaya sokulan CNN’in “canlı” yayınları, emperyalizmin “in-

Washington’un, Sırpın barışı engelleyen taraf ilan edip NATO’yu sızılama geçireceği ilanı sürüldü

‘ABD, operasyona zemin arıyor’

İnformasyon
Washington, Sırpın barışı engelleyen taraf ilan edip NATO’yu sızılama geçireceği ilanı sürüldü

Kosova
Rambouillet beldelemeyemedi

ABD, operasyona zemin arıyor

Washington’un, Sırpın barışı engelleyen taraf ilan edip NATO’yu sızılama geçireceği ilanı sürüldü

Kosova
Rambouillet beldelemeyemedi

“Kosova sorunu”nda kullanılan “desinformasyon”, daha öncekilerin deneyimleri üzerine yükselirken, aynı zamanda onların oluşturmuş olduğu ortamda yürütülmüştür. Burada “etnik temizlik”, tüm “desinformasyon” faaliyetinde temel unsur olarak kullanılmıştır. Ağlayan kadın ve çocuk görüntüleri, yaşlıların içler acısı halleri, sınırlara yığılmış “yüzbinlerce” göçmenin görünümü, bir “insanlık trajedisi yaşandığı” fikrinin işlenmesi için kamuya sunulmuştur. Bir de buna, “bağımsızlık” için mücadele eden “UÇK gerillaları”nın “kahramanlığı” ve yeterince güçleri olmadığından “başarısız” kalışlarının görüntüleri eklendiğinde, artık Amerikan emperyalizminin yönetimi

'Washington, UÇK ile gizlice görüştü'

altında NATO için, bu “insanlık trajedisi”ne bir son vermek amacıyla harekete geçmekten başka bir seçenek kalmamaktadır.

Tüm bunlar içinde, UÇK’nın Arnavutluk-Kosova-Makedonya bölgesinde uyuşturucu ticaretini yöneten bir “mafya” olması ve Amerikan emperyalizmi tarafından UÇK’nın 1998 yılında “uyuşturucu ticareti yapan örgütler listesi”nde yer almasının hiçbir önemi kalmamaktadır.

Buna benzer pekçok “desinformasyon” faaliyetlerinin yıllarca devrimci örgütlere ve sosyalist bloka karşı sürdürüldüğü bir gerçektir. 1968 Prag “Baharı”, emperyalizmin yıllarca sürdürdüğü “desinformasyon” faaliyetinin en önemli basamaklarından birisidir.

Burada sayılamayacak kadar çok “desinformasyon” sözkonusudur. Dolayısıyla, sorun bunların teker teker açığa çıkartılması değil, buna yönelik olarak kitlelerin “informe” edilmesi, bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesidir. İşte ülkemiz ve dünya devrimci mücadelesinin karşı karşıya olduğu yeni sorunlardan birisi de “desinformasyon”un etkisizleştirilmesi olmaktadır. (Yukarda da belirttiğimiz gibi, “desinformasyon” olayı, dünya devrimci hareketi açısından çok uzun bir tarihe sahiptir. Günümüzde “yeni” bir sorun haline gelişi, uygulamanın basın ve yayın araçlarının gelmiş olduğu boyutla birleşerek, kitlelerin koşullanmasına, ideolojik olarak etki altına alınmasına ya yönelmesi nedeniyledir.)

Bunun ilk adımı, devrimci örgütlerin, faaliyetlerine ilişkin olarak, düzenli ve sistemli bir biçimde **doğru ve gerçek** bilgiyi kitlelere iletme olmaktadır. Aksi halde, emperyalizmin “desinformasyon” faaliyeti uygun bir zemin bulabilmektedir.

Örneğin, devrimci mücadelede, belirli bir güç olmanın ölçütü olarak belli bir sayıya sahip olmayı esas alan bir kavrayış, yani “güç=nicelik” kavrayışı, kaçınılmaz olarak kendi gücünü gösterebilmek için “sayı”larla “ oynamak” durumuna gelebilmektedir. Böyle bir kavrayış sonucu, 10.000, 50.000, 100.000 gibi rakamlar sol yayınlarda sıkça görülür olmaktadır. Özellikle kitle hareketlerinin değişken yapısı nedeyeyle, katılımın sürekli değişiklik göstermesi, böyle bir “sol” propaganda karşısında, “medya”nın “azalan” sayılara yönelik haberlerinin kitleleri daha kolay etkileyebilmesini sağlamaktadır.

Yine ülkemizde görüldüğü gibi, “kurşun adres sormaz” temelinde yürütülen bir propaganda, zaman içinde “bebek katili” “ima-jı”nın yerleştirilmesi için kullanılmıştır.

İkinci olarak, devrimci örgütlerin, “desin-

formasyon” konusu yapılan olay ve olguları, bir yandan kitlelere doğru ve gerçek biçimde açıklarken, diğer yandan diğer örgütlerle bu bilgileri paylaşması gerekmektedir. Ve örgütlere yönelik “desinformasyon” “bilgi”lerini, hiçbir sol örgüt, kendi ideolojik mücadelesinin bir aracı haline getirmemelidir.

Üçüncü olarak, devrimci örgütler, her durumda emperyalizmin “desinformasyon” faaliyetinin ürünlerini, ajitasyon ve propaganda amacıyla, yani düzenin kendi söylemi ile teşhiri amacıyla kullanmaktan uzak durmalıdırlar.

Ve tüm bunlar kadar önemli olan diğer bir yan da, devrimci kadroların ve sempatizanların emperyalist “desinformasyon”dan **etkilenmesini** önlemektir. Son “Kosova sorunu”nda görüldüğü gibi, bir kısım sol örgütler, emperyalist “desinformasyon”a dayalı açıklamalar ve değerlendirmeler yapabilmişlerdir. Örneğin, 2 Nisan 1999 tarihinde MLKP-Merkez Komitesi imzalı bildiri şöyle başlamaktadır:

“Kosova’daki jenosid Sırp katliamı devam ediyor. Faşist Miloseviç rejimi, Kosova’yı Arnavutlardan boşaltmak için sistematik göç ve öldürme eylemini sürdürüyor. Ülkeyi terk edenlerin sayısı 600 bini geçti. Ve bütün bunlar NATO’nun emperyalist müdahalesine gerekçe yapılıyor.”

Ve herkesin çok iyi bildiği gibi, Yugoslavya’ya yönelik NATO saldırısının meşrulaştırılması için oluşturulan emperyalist “desinformasyon”, asıl olarak “etnik temizlik” söylemi üzerinde yürütülmektedir. Üstelik emperyalist propaganda araçları, “jenosid” sözcüğü yerine “etnik temizlik” sözcüğünü kullanmakta özen göstermektedirler. Çünkü, “jenosid”, Türkçe karşılığı ile “soykırım”, emperyalizmin Yugoslavya’ya yönelik saldırılarına gerekçe yapılamayacak kadar çok daha büyük ve tarihsel niteliktedir. Dolayısıyla emperyalizm, eğer Kosova’da olanları bir “jenosid” olarak sunarsa, Yahudilere yönelik faşist soykırımı vb. kamuoyuna açıklamakta zorluk çekecektir. Ancak “etnik temizlik” söylemiyle yapılan tüm “desinformasyon”un, tümüyle kitlelerin zihninde “jenosid”e benzer bir izlenim uyandırmayı amaçladığı da kesindir. İşte bu etki, MLKP bildirisinde kendi ifadesini bulmuş görünmektedir. (Elbette, MLKP, kendi siyasal kavrayışı içinde “jenosid”i farklı bir biçimde tanımlıyor olabilir. Bunu açıklamak kendilerinin bileceği bir şeydir.)

“Desinformasyon” konusunda öne çıkan bir başka yan ise, tüm bilgilerin “**kurgu**”ya (montaj) ve “**kurgusal bilgi**”ye dayandırılma-

sıdır. Bu konuda **Kurtuluş Cephesi**'nin Mart-Nisan 1997 tarihli 36. sayısında şunları ortaya koymuştuk:

“Yeni kuşak, içinde bulundukları ilişkilerde her türlü nesnel bilgiden uzak tutulurken, yazılı ve görüntülü basın tarafından (moda sözcükle medya) kendilerine sunulan hazır, kurgusal (montaj) bilgilerle yetinmek zorunda bırakıldılar. Devrim, devrimcilik, devrimci mücadele, örgütsel faaliyet, örgüt vb. hakkındaki tüm bilgileri bu kurgusal bilgilerle sınırlıydı. (Bu kurgusal bilgiler, 12 Eylül romanlarından televizyon programlarına kadar her alanda sürekli ve sistemli olarak verilmiştir. Kişisel hiçbir yeteneğe ve niteliğe sahip olmayan, sadece keskin gözüken, sloganlarla konuşan ‘zavallı’ bir devrimci tipi bu kurgusal bilginin en temel konusu olmuştur...

Düzenin yazılı ve görüntülü basınının kurgusal bilgi sunuşunun nesnel bilgiyi nasıl çarpıttığına ilişkin en tipik görünümü örgüt adlarının yazılışında ortaya çıkmıştır. Hemen hemen tüm yayınlarda ve hatta aynı yayının kendi içersinde devrimci örgütlerin adları bilinçli bir biçimde değişik ve farklı olarak sunulmuştur. Bu sunuş öylesine yaygınlığa sahiptir ki, kimi devrimci yayınlarda ya da kitaplarda bu çarpıklığın içselleştirildiği görülmektedir. Örneğin İletişim yayınları tarafından yayınlanan Nikaragua’daki FSLN’nin kurucularından Tomas Borge’nin anılarını içeren ‘Dizginsiz Bir Sabırla’ adlı kitabın arka kapağındaki tanıtım yazısında FSLN (Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi), Sandinist Halk Kurtuluş Cephesi olarak yazılabilmektedir. Benzer çarpıtmaların Türkiye’deki devrimci örgütlere yönelik olarak yıllardır yapıldığı düşünülecek olursa, kurgusal bilgi sunuşun amaçları kolayca görülebilecektir.)”

Bilginin tekil ve parçasal olduğu kavrayışıyla şekillenmiş yeni devrimci kuşak, bu durumun (ki ideolojik bağlamda eklektizmdir) kendi kavrayışlarıyla olan uyumunu görerek, sorgulamadan benimsemek durumunda kalmaktadır. Bu öylesine doğal görülmektedir ki, parçasal, tekil konuların mevcut düzenle, sınıflarla bağlantısız olarak ele alınabileceği ya da alındığı görüntüsüyle desteklenmiştir. Kadın sorunu, çevrecilik, gibi tekil ve parçasal konuların sistemle, sınıflarla ilişkisiz olarak ele

alınması, bu kavrayışları pekiştirmiştir. **Her sorunun kendi bütünselliğinden kopararak ve bağlı olduğu bütünden soyutlanarak ele alınıp çözülebileceği düşüncesi egemen düşünce olmuştur.**

İşte böyle bir ortamda, emperyalizmin “desinformasyon” faaliyetleri, solda da etkili olmaktadır. Bunlar son dönemde öylesine yoğun bir hal almıştır ki, hemen hemen tüm sol yayın, “medya”ya yönelik yazılar yayınlamak durumunda kalmıştır. Ancak, solda ortaya çıkan bu “duyarlılık”, sorunun boyutlarıyla karşılaştırıldığında “konjonktürel” görünmektedir. Soldaki pek çok yayında görülen “başbozukluk” ya da “bilisizlik”, emperyalizmin “desinformasyon” faaliyetlerinin yarattığı ideolojik çarpıtmaları destekler nitelikte olmaktadır. **Doğru ve gerçek bilgi**, kimi durumlarda soldaki ideolojik ayrışmanın bir aracı olarak, kimi durumda politik “taktikler” nedeniyle ve çoğu durumda da ideolojik-politik niteliğin düşüklüğü nedeniyle “desinformasyon”a uygun bir biçimde değişebilmektedir. Yukarıda verdiğimiz FSLN örneğine benzer yüzlerce örneği sol yayınlarda bulmak olanaklı olmaktadır. Örneğin, kendilerini “birleşik” devrimci güçler platformu olarak tanımlayan kesimlerin, 1. sayısında (Eylül 1998) “periyodik” olarak yayınlayacaklarını duyurdukları ve 2. sayısında (Mayıs 1999) bunun bir “yanlış anlaşılma” olduğunu söyledikleri bülteni *Eylem*’de şöyle yazılabilmektedir:

“KIZILDERE BİRLİK RUHUNUN İLK ADIMIDIR!

Kızıldere direnişinin gerçek anlamı bu eylemin gerekçesinde yatar. THKO önderleri Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan idama mahkum edilmişlerdir. Faşist cunta ve Demirel gibi gericiler idam cezalarını bir an önce infaz etmek istiyorlardı. Buna karşı tüm devrimciler de THKO önderlerinin idamını engellemek için çaba gösteriyorlardı. Faşizm koşullarında imza kampanyası gibi çalışmalar yapılabiliyordu.

Bu durumda THKP-C ve THKO önderleri bir araya gelerek güçlerini birleştirdiler ve etkili bir eylem üzerine tartışmalar yaptılar. Önce Demirel ya da generallerden, bakanlardan birini kaçırıp rehin almayı planladılar. O günkü koşullarda Ankara’da bu tür bir eylem mümkün olmadı. Bunun üzerine Karadeniz’e ulaşıldı. Sinop’taki NATO üssünde çalışan İngiliz askerler kaçırılarak rehin alındı.

Operasyonlarını sıklaştıran askeri

birlikler Kızıldere’de devrimci önderleri kuşatarak *teslimiyete çağırdı*. ON’lar sonuna kadar *direnış* örneği göstererek savaştılar.” (*) (*İtalikler bize ait-K.C*)

Burada görölen tüm ideolojik, politik ve tarihsel yanlışlıkların, ölkemiz solundaki genel durumu sergilemekle birlikte, aynı zamanda, emperyalizmin “desinformasyon”u açısından ne denli uygun bir ortam oluşturduğu da açıkça görölmektedir.

Bu ölkede yaşıyan herkesin ve yaşı gereği o günleri yaşamamış olanların da bildiği bir gerçek vardır. Kızıldere, 30 Mart 1972’de gerçekleşmiştir ve ölkemizde 12 Mart muhtırası sonrasında oluşturulmuş olan *bir* siyasal yönetim mevcuttur. Bu yönetimi, politik olarak “askeri diktatörlük” ya da “faşist askeri diktatörlük” olarak tanımlamakla, “faşist cunta” olarak tanımlamak çok farklı gerçekleri ifade eder.

Aynı şekilde, THKP-C ile THKO’nun, Maltepe Askeri Cezaevi’nden firar edilmesiyle başlayan ve Kızıldere’ye kadar uzanan sürecini, “faşizm koşullarında imza kampanyası gibi çalışmalar yapılabilirdi. Bu nedenle daha etkili bir eylem yapmak için bir araya

geldiler” diyerek ifade etmek; bununla yetinmeyerek, karşılıklı görüşmeleri “tartışmalar yapmak” olarak sunmak bir başka tarih yazımına ilişkin hususlar olabilir. Hele ki, eylemin gerçekleştiği yer olan Ünye’yi “**Sinop**” olarak “anımsamak” ve de üstüne üstlük Kızıldere’de “askeri birlikler”in, ON’ları, “**teslimiyete**” çağırılması, tarihin yeni bir kurgusundan başka bir anlama gelemmez.

Buna benzer örneklerin sayısı artırılabilir. Kimi durumlarda silahlı devrimci örgütlerin ya da silahlı mücadele yürüten örgütlerin gerçekleştirdiği eylemlerin açıklamalarında da ortaya çıkan bu tür ifadeler, kaçınılmaz olarak (dolaylı da olsa) emperyalizmin “desinformasyon”unun etkili olmasına katkıda bulunabilmektedir.

Tüm bunların gösterdiği gerçek, devrimci örgütlerin, emperyalizmin iletişim alanındaki gelişmelerle propaganda araçlarını korkunç seviyeye ulaştırması ve artan oranda “desinformasyon”a yönelmesi karşısında daha duyarlı ve daha dikkatli faaliyet yürütmeleri gerektiğidir. Kolombiya örneği bu konuda yeterince açıktır.

Silahlı Savunma

Regis Debray

Bugün, savunma bir sistem ve gerçeklik olarak olayların ilerlemesi ile ortadan kalkmıştır.

Köylü savunma bölgeleri ile Kolombiya; işçi savunma bölgeleri ile Bolivya bu kavramın bir hareket çizgisi kuvvetini kazandığı iki ülkeydi. Bu iki “fesat” yuvası birkaç ay arayla ordu tarafından dağıtılmıştır. Güney Kolombiya’daki Marquetalia 1964 Mayısında işgal edilmiş, Bolivya madenleri trajik savaşlardan sonra 1965 Mayıs ve Eylülünde ele geçirilmiştir. Bu çifte yenilgi bir dönemin kapandığını ve belirli bir ideolojinin öldüğünü gösterir. Devrimci hareketin bu ölümü anlaması ve derhal kabul etmesi gerekir.

Sona eren devre nisbi sınıf dengesi devresidir. Başlayan devre ise hertürlü uzlaşmalı çözümleri ve iktidar ortaklıklarını reddeden toptan bir mücadeledir.

Bir ülkede bugün sömürenler ile sömürülenlerin kutuplaşması karşısında devletin ve ordunun *normal fonksiyonlarını yerine getiremeyeceği* bir toprak parçasının bulunması, yeni emperyalist hukuk anlayışının gözyumamayacağı ve tehlikelerine katlanamayacağı bir keyfiyettir. Kitlelerin silahlı savunmasının askeri düzeyde başarısızlığa uğraması politik düzeyde reformculuğun başarısızlığına tekabül eder. Yeni ölüm-kalım mücadelesinin içeriğinde ne düzmece çözümlere, ne oligarşik kuvvetle halk kuvvetleri arasında zımni saldırmazlık paktları ile kurulacak dengeye yer vardır. *Oligarşik diktatörlük, halk kuvvetlerinin ya toptan imhasını ya toptan kabulünü alternatif olarak kabul etmektedir. Bir orta yol yoktur.* Kaldı ki, silahlı savunma artık terk edilmiştir ve eski destekleyicileri bile artık onu daha yüksek bir mücadele biçiminin başlangıcı olarak düşünmektedirler. Fakat dikkat! Adı açıklanmadan, daha çekici elbiseler içinde tekrar sahneye çıkmak eğilimindedir. Kökleri, Proteus gibi çeşitli kılıklara girebilen bir ideolojide olduğundan yeniden ortaya çıkmak için fırsat kollamaktadır. Silahlı savunmanın tam sendelediği bir sırada Troçkizm ortaya çıkarak ona el uzatmıştır. İşte bizi ilgilendiren bu canlanmadır.

Savunma terimi pek uygun düşmemektedir. Bu terim pasif, kabuğuna çekilmiş ürkek tutumu hatıra getirmektedir; fakat çoğu zaman bu doğru değildir. Hatta nadiren böyledir. Lenin’in formülüne göre *Marksizm, işçi sınıfına ithal olunmadan önce Avrupa’daki proleteryanın kahramanca mücadelesinden kim şüphe edebilir?* Yüzbinden fazla kayıp verilen o korkunç içsavaşın başlıca kurbanları olan Kolombiya’lı köylülerin cesareti ve savaş gücü tartışma kabul eder mi? *Haziran günlerinde* ve Komün sırasında Paris’li işçilerin ya da ilk Amerikan işçi ihtilâlinin kahramanları olan 40.000 La Paz’lı maden ve sanayi işçisinin fedakârlığı ve dayanışması inkâr edilebilir mi?

Silahlı savunma, taraftarlarının cesaretsizliği yüzünden itibarını yitirmemektedir. Tam tersine, asıl sakınca sınırsız fedakârlıktan ve sonu politik iktidardan başka her yere çıkabilen israf edilmiş kahramanlıklardan doğmaktadır. Bu sebeple kendiliğinden ortaya çıkan silahlı bir mücadeleden söz etmek daha yerinde olur.

İdeolojik kaynağı bize doğduğu devreyi açıklamaktadır: Marx'tan önce. 18. yüzyılın sonunda Peru'da Tupac Amaru II'nin yönettiği kıızılderili ayaklanmasına pekâlâ silahlı savunma diyebiliriz. Kıızılderililer baş kaldırmış, Criollo toprak adalarını sürmüş, İspanyolları öldürmüş ve çalınan topraklarını geri almışlardır. Nitekim hareket bölgesel zaferler içinde hızla dağılmış; kıyıya yaklaşan kıızılderililer araziye işgal etmiş ve dağlarda kalmışlardır. Ne düzenli bir ordu kurulmuş, ne bağımsız birlikler oluşturulmuştur. Dağların efendisi asiler, Krallığın merkezi Lima'ya yürümeyi küçümsemişlerdir. Böylece Lima yeni bir ordu kurmak için zaman kazanmış ve zafer —hangi şartlar altında olduğunu siz düşününüz— kolaylıkla kazanılmıştır. Hemen hemen aynı devrede meşhur Manuela Beltran'ın yönettiği Kolombiya'lı *Comuneros* ayaklanmasına da silahlı savunma diyebiliriz.

Kısacası, devrimci gerilla savaşlarından önce, köylü savaşları olduğu gibi, bilimsel sosyalizmin ilerlemesinden önce de işçi ayaklanmaları vardı. Fakat bunlar arasında herhangi bir iç bağlantı yoktur. Marx ile Sorel arasındaki ilgi neyse, gerilla savaşları ile köylü ayaklanmaları arasındaki ilgi de odur.

Ekonomizm, partinin öncü rolünü nasıl inkâr ediyorsa; silahlı savunma da organik açıdan, sivil halktan ayrı olan silahlı birliklerin rolünü inkâr etmektedir. Nasıl reformculuk, militan ve disiplinli bir örgüt gözetmeksizin bir kitle partisi kurmayı amaç ediniyorsa, silahlı savunma da, herkesi silahlı bir mücadele içinde birleştirmeyi, gerilla birliklerinin ortasında kadınıyla, çocuğuyla, ehli hayvanlarıyla bir kitle gerilla kuvveti yaratmayı tasarlamaktadır.

Kendiliğinden ve aniden oluşum nasıl sömürülenler için politik iktidarı hedef almıyor ve bunun sonucu politik bir parti biçiminde örgütlenmiyorsa, silahlı savunma da sömürülenler için askeri bir üstünlüğü öngörmüyor ve bunun sonucu hareket serbestliği olan düzenli bir halk ordusu olarak örgütlenmeyi amaç edinmiyor. Stratejik seyyar kuvvetin, silahlı mücadelenin bir numaralı hedefi olmadığı ve politik iktidarın ele alınması bilinçli ve görünür bir amaç sayılmadığı yerlerde, silahlı savunmaya rastlanıldığı söylenebilir. Silahlı savunma, ayaklanmayı dışarda bırakmıyor; fakat bu ayaklanma daima bölgesel olacak ve hareketini bütün ülkeye yayma olanaklarını araştırmayacaktır. Silahlı savunma kısımdır, oysa devrimci gerilla ülkenin her yanındaki herçeşit mücadeleyi kendi hükmü altında birleştirerek topyekûn bir savaşı amaçlar. Mahalli olması sebebiyle silahlı savunma uygulayan bir topluluk, işin başında insiyatiften yoksun demektir. Ne savaş bölgesini seçme serbestliği, ne esneklikten faydalanma olanağı, ne manevra ne baskın olasılığı vardır. Savunma bölgesi zaten belli olduğundan, düşmanın kendi tayin edeceği bir anda çevirme harekâtına girerek dikkatle hazırlanmış bir taarruza geçmesi daima mümkün olacaktır. Halkın savunduğu bölge ya da şehir düşmanın saldırısını pasif olarak bekleyecektir ve onun keyfine bağımlı olacaktır. Ayrıca silahlı savunma, "*düşmanın durumu daha kötüye götürmemesini de*" temin edebilecektir (Che Guevera). Ne temsili demokrasileri, ne de oligarşik rejimleri sınıfsal içeriklerini ortaya koymaya da zorlayamayacaktır. Silahlı savunma hakim sınıfın, şiddete dayanan bir diktatörlük olarak hakiki karakterini gizlemesine yardım edecek, "*oligarşik diktatörlük ile halktan gelen baskı arasında kurulmuş olan suni dengeyi bozacak yerde onu devam ettirecektir.*" (Che). Böylece silahlı savunma, ezilen sınıflar arasındaki bölünmeleri arttırmak, tavizci çözümleri zafermiş gibi göstererek hakim sınıfın oynadığı oyun içinde rol almış olur.

Hepsinden fazla Vietnam'da ve aynı zamanda Çin'de milis kuvvetleri içinde örgütlenmiş köylü silahlı savunma birlikleri, silahlı kurtuluş kuvvetlerinin yapısında temel taşı olarak önemli bir rol oynamıştır; fakat bu savunma, askeri açıdan tamamen ya da yarı yarıya kurtarılmış bölgelere egemendi ve hiçbir zaman otonom bölgeler yaratmış değildi. Bu savunma bölgeleri, başka cephelerde Vietminh'in düzenli ve seyyar kuvvetleriyle topyekûn savaşlar vermesi sebebiyle yaşayabiliyordu. Böylece mücadelenin tüm yükü omuzlarına yükletilmeksizin, bütün nüfusun savaş içinde birleştirilmesi mümkün oluyordu. Fransız kuvvetlerinin dağılmasını sağlayarak bu bölgeler düzenli ve yarı düzenli kuvvetlerin yükünü hafifletiyor ve bunları Genelkurmayın stratejik planları gereğince tayin edilen

cephelerde azami kuvvetle harekâta bulunmaları temin ediliyordu. Eğer sivil halkın savaşı dışı bırakılmasından kaçınılmak isteniliyorsa, bu savunma Latin-Amerika'da Vietnam'daki kadar yararlı olmayacaktır.

Che Guevera, Giap'ın, *Guerre du peuple, armée du peuple*'sine (Halk Savaşı, Halk Ordusu) yazdığı önsözde şöyle diyor:

"Silahlı savunma, mücadelenin özel niteliğinin herhangi bir parçasından başka birşey değildir. Bir savunma bölgesini kendi başına yeterli saymaya imkan yoktur. Yani bu bölgeyi, öteki bölgeler taciz edilmeksizin halk kuvvetlerinin düşmana karşı kendilerini savundukları bir bölge olarak kabul edemeyiz. Bu durumda foco tecrit edilecek, bir köşeye kısırlı olacak ve yenilecektir; yeter ki halk savaşının ilk aşamasına, başka bir ifadeyle gerilla savaşına hemen geçilmiş olsun."

Che'nin bunu yazmasından bir zaman sonra, Marquetalia'daki (Kolombiya) köylü savunma bölgesi ile öteki bağımsız cumhuriyetler ordu tarafından işgal edildi, lağvedildi ve Marulanda, seyyar gerilla savaşına dönmek zorunda kaldı. Düşman kuvvetlerinin kısmen ya da tamamen yenilgisi sonucu olmayan ve daimi olarak taarruzda olan bir gerilla cephesince korunmayan bir savunma bölgesi, temeli balçıkta olan bir sütundan başka birşey değildir. O tip bir statüko değişmezmiş gibi geldiği için, savunma bölgesinin çöküşü halk kuvvetlerinin morali üzerinde büyük bir darbe olmaktadır. Bu bölgelerin gerçekliği hakkında türlü türlü efsaneler yayılmaktadır. Yıllarca sürebildikleri için gerçek bir zaferin değil, bazı tavizlerin sonucu oldukları unutulmakta ve adeta dokunulmazlıklar olduğu kabul edilmektedir. Uyanıklık körlenmekte, milislerin hazırlıklan ile eğitim ve silah durumu gitgide ihmal edilmekte, disiplin gevşemektedir. Devrimci tarafta bu topraklar kurtarılarak sadece politik bir propaganda alanı durumuna getirilir, daha büyük bir harekete yöneltmekten çok hareketsizlik engellenir. Geriller tarafında ise kanserin yayılmasına karşı milli birliğin ve toprak bütünlüğünün korunması pozunun ve *komünist bozgunculara* saldırma harekâtının bir bahanesi olarak kullanılır. Propaganda amaçları için burjuvazi gerçek tehlikeyi ve duyduğu korkuyu şişirir ve bu şişirme devrimcileri bile aldatarak, gerilla kuvvetinin gerçekten bir kanser olduğuna, hastanın ancak zamanın geçmesiyle öleceği fikrine inandırır. Böylece rahat rahat hazırlıklarını tamamlayan ordunun giriştiği saldırının büyük etkileri görülür. Burjuva büyük bir zafer kazanmış, *Castro - Komünist* devrimi büyük bir yenilgiye uğratmış olur.

Gerçek nedir?

Küba ile bazı öteki Latin-Amerika ülkelerinin tarihine göre yargıda bulunmak gerekirse, gerilla savaşı şu aşamalardan geçmektedir; önce kurulma aşaması; ikinci olarak mevcut bütün araçlarla (harekât ve taktik kuşatmalar, paraşütçü kıtaları, bombardımanlar, v.b.) düşmanın giriştiği saldırıyla ayırtedilebilecek olan gelişme aşaması; nihayet, hem askeri hem politik devrimci taarruz aşaması. Aşılması en güç ve herçeşit olaylara en çok maruz kalınan birinci aşamada ilk topluluk başlangıçta tamamen göçebe bir hayat sürer. Sonraları, savaşçıları sertleştiren ve olgunlaştıran daha da uzun bir dönemde muntazam posta hizmeti, ikmal hatları, sıhhiye kuvvetleri, silah depolarının organizasyonu ile gerçek kuruluşun son aşamasına ya da askeri bir harekât aşamasının kuruluşuna geçilmiş olur. Bu gelişme ve savaşçıların sayısında artma ile birlikte sınıflara ayrılma sebebiyle görece bir küçülme de olur. Yani, sınıflar, küçük ölçüde sanayi ve subay kadroları, genişlemektedir. Başka bir deyişle, gerilla ateşgücü ve taarruz kuvvetinin genişlemesine karşılık teknik konum da (silâh, muhabere, imalât, patlayıcı maddeler, eğitim okulları v.b.) büyür. Marquetalia gibi bir savunma bölgesi ilk aşamada sonuna gelindiği (bir hareket bölgesinin pekiştirildiği) ve hemen ikinci aşamaya geçerek düşman taarruzuna karşı koyma, taktik insiyatifi ele alma ve gerilla cepheleeri kurmak için ana kuvvetten birlikler seçme zamanının geldiği izlenimini verebilir. Ama durum, bu değildir. Köylü silahlı savunma arazileri, silahlı bir devrim mücadelesinin tepe noktası olmayıp, muhafazakârlar ile liberaller arasında sonu belirsiz ve düşmanın askeri potansiyeli üzerinde etkisiz bir iç savaş olduğundan, Marquetalia topluluğu ile başlayan gerilla çeteleri-

nin, savaşçıların ailelerinin yükünden, halkı tahliye etme görevinden, sürülere ve çiftlik araçlarına bakma zorunluluğundan kurtulmadan ilk göçebelik aşamasına dönmesi gerekir.

Bolivya'daki işçi çevresinde, buna benzer bir durumda bir trajedi ile kaşıkarsıya gelinmiştir. Millileştirilen büyük kalay madenlerinde 26 madenci bütün bir altiplano'ya yayılmıştı. Fakat esas maden kalesi *Siglo Veinte, Huanuni ve Catari* madenlerinin bulunduğu 9,5 mil uzunluğunda 6 mil genişliğinde bir arazi kuşağı içinde yoğunlaştırılmıştı. 1952'de madenciler oligarşinin ordusunu mahvettirler, liberal bir hükümet kurdular ve neredeyse iktidarı ele aldılar. Devrim burjuvaziye döndü; madenciler yavaş yavaş bütün bağları koparttılar. Ellerinde silâh, milis kuvveti, radyo, kuvvetli bir sendika, dinamit ve detentör —bunlar hergünkü iş araçlarıydı— ile beraber memleketin başlıca zenginliği *şeytanın madeni* kalay vardı. Yarı felçli ve uyusukça geri çekilerek milli burjuvazinin yeni bir ordu kurmasına izin verdiler; grevlere, çatışmalara mücadeleyle son verdiler. Sonra, gayet tabii ordu kendisini yaratan milli burjuvaziye yuttu ve işçi hareketinin ezilmesi için Amerika'dan emir geldi. Askeri cunta eski sendika lideri Lechin'i tutuklayarak işçileri tahrik etti. Troçkistlerin teklif ettiği sınırsız genel grev 1965 Mayısında ilân edildi. Ordunun özel birlikleri Rangersler, özel paraşütçü kıtaları ve piyadeler, madenleri kuşatarak madenci milislerine karşı cepheden saldırıya geçtiler. Uçaklar La Paz yakınındaki bir madeni bombaladılar ve bir diğerini makinalı-tüfek ateşine tuttular. Sonuç; madencilerden yüzlerce, askerlerden de 30-40 kadar ölü; madenlerin ordu tarafından işgali; askerler tarafından kırılan kapılar ve makinalı-tüfek ateşine tutulan aileler; sendika liderleri ile militan madencilerin hapsedilmesi, ya da öldürülmesi.. Hedefe varılmıştı. Herşey düzene sokulmuştu, nefret ve öfkeli gözyaşları bile. Gelecek sefere kadar.

Şayet La Paz ile bazı kır bölgelerine ilâveten birkaç madende ortak bir genel ayaklanma olsaydı ve bu ayaklanmalar başka yerlerde başka vasıtalarla yürütülen uzun yıpratma savaşları ile tamamlansaydı, devrimci sendikalarda teşkilâtlanmış madenciler sonuca varan bir rol oynayabilirlerdi. Fakat birşey imkânsız görünmektedir; spontane bir ayaklanma, birkaç gün içinde, Kuzey Amerikan askeri yardım kurulları tarafından eğitilmiş, şok kıtaları ile donatılmış sayıca az fakat saldırgan modern bir dikta ordusunu yenemez. Kısacası zaman değişti, 1952'yi 1966'da tekrarlamak güçtür. Madencilerin bugün başarılı bir savunma ve saldırı imkânları var mıdır?

Miliciano'lar millileştirilmiş madenlerdeki işçilerdir. Bir grev ya da ayaklanma durumunda hükümet yolları keser ve La Paz'dan tren ya da kamyonla madenlere gelen gıda ikmalini durdurur. 12.000 fit yüksekliğindeki maden bölgesindeki kayalık arazide pekaz şey yetişir. Aymara kızılderililerinin bazı kabileleri patates ve kınakına yetiştirirler ve bir de lama eti kuruturlar. Bu ev ekonomisinden az şey beklenir. Gıda stokları ancak on gün yetebilecek olan madencilerin zafere hızla ulaşmaları gerekir. On günden sonra, ne çocuklar için süt, ne hastanelere ilaç ne de kasaplarda et bulunur. Öte yandan madenciler trenleri madenin girişinde durdurarak cevherin sevkini önleyebilirler. Fakat bu eşit olmayan bir savaştır ve daha başlangıçta madenciler yenilmişlerdir. Dikta hükümetinin bankada parası, Kuzey Amerika'dan desteği ve her zaman emrine hazır Şili limanları vardır; maden cevheri olmasa da uzun zaman dayanabilirler. Oysa silahlı madencilerin, her geçen gün gıda stokları tükenmektedir ve hepsinin kaderi aynıdır. Çocukları gözünün önünde erimekte, işçi arkadaşları bir kaşık ilaç olmadığı için ciğerlerindeki maden tozunun meydana getirdiği öksürüğü yenememektedir. Yalnız ve bağımsız olsalar yakındaki bir şehrin depolarına yapacakları bir baskın, birkaç haftalık ikmallerini temine yetecektir. Fakat bu durumda yokluk hem kendilerini hem de ailelerini yiyip bitirmektedir.

Madenler aynı zamanda şehirdir. Kuyulardan biraz ötedeki penceresiz muazam kül rengi barakalarda madencilerin aileleri oturur. Dondurucu yaylada ne bir ağaç, ne bir çalı, gözalabildiğine kırmızı toprak üzerinde kesif bir pırlıltı. Sıra sıra barakalar bombardıman için kolay bir hedef oluştururlar. Bombardımanlar üretimi değil, halkı tehdit eder; çünkü madenler toprağın altındadır ve toprak

üstü tesisleri ancak birkaç tanedir. Tasfiyehaneler ya İngiltere'dedir ya Amerika'da. Başka bir zaaf da madenlerin on, yirmi ya da daha fazla mil mesafelerde oluşudur. Ordunun bunları birer birer tecrit etmesi, koordine etmek için madencilerin biraraya gelmesi güçtür. Ne plân var, ne merkezi askeri komuta, ne askeri eğitim, ne de ulaştırma aracı. Üstelik milis birlikleri ancak gece hareket edebilir. Olsa olsa gündüzün şehirlere doğru, düşmanın ardındaki belirli hedeflere karşı birkaç komando hareket edebilir. Fakat bu tip hareket hem silahlı savunmanın hem de ayda aldığı ortalama 30-40 dolar için devamlı çalışma zorunda olan *miliciano*'ların somut hayat şartlarının çok ötesindedir. Bu durumda ablukanın kalkması için birşeyler yapmak hususunda sabırsızlık ve umutsuzluk alâmetleri başgösterecektir. Fakat ne? Hazırlıksız hareket, intihar demektir. Makinalı tüfeğe karşı elle fırlatılan dinamit faydasızdır, tüfekler ise Chaco savaşından kalma. Mermi pahalı ve az. Ya uçaklara karşı ne yapmalı? Bir ordu ancak başka bir ordu ile yokedilir. Ordu; eğitim, disiplin ve silâhla olur. Kardeşlik ve cesaret ordu kurmaya yetmez. Bunun tanığı İspanya ve Paris Komünüdür.

İşyerine bağlı, savaşan kadınlarla ve çocuklarla beraber; kendilerine ve yakınlarına karşı girişilecek hertürlü saldırıya açık; manevra yapamaz; askeri organizasyondan, liderlikten ve paradan; kısacası, seyyar bir kuvvet haline gelebilmek için her türlü maddi imkandan yoksun. Bu durumda madenciler katliama mahkûm demektir. Kırım gününü ve saatini ordu tespit eder. Hareket nerede başlayacak, askerler hangi yoldan ilerleyecek, paraşütçüler nereler indirilecek. İnsiyatif ile harekâtın gizliliği tamamen orduya bırakılmıştır. Madenciler için kendi kaynakları ile günışığında kıtaların taliminden başka yapılacak iş kalmamıştır. Ana üsleri biliniyorsa, taarruza uğrar ve kolayca yokolur. Öte yandan, karşı taarruzları pek uzağa gidemez, çünkü arazinin doğası onları tutan ve hattâ geriye doğru çeken esnek bir kuşak gibidir.

Organik olarak sivil halktan bağımsız, sivil savunma görevlerinden uzak ve politik iktidarı faşist diktatörlüğün elinden alma gayesiyle halk kuvvetlerini silahlı birliklerle donatmak ya da donatmamak! İşte devrimci sözebeliğini, devrimci teoriden ayırdeden kesin ölçü budur. Troçkizm'in sağduyu karşısında tutunamadığını biliyoruz. Her yerde ve hiç bir yerdedir. Saklanarak kendisini belli eder. Asla kendisi, yani Troçkist değildir. Troçkist ideoloji bugün birkaç yönden birden ortaya çıkmıştır. Devrimci hareketin uğradığı geçici yenilgiyi bahane etmektedir, fakat *iktidarı ele geçirmek için* daima aynı stratejiyi teklif etmektedir. Bu stratejiyi şöyle özetleyebiliriz:

İşçi ve köylü kitleleri her yerde sosyalizmi canı-gönülden istemektedir, fakat hâlâ Stalinist bürokratik kuvvetin elinde oldukları için, bunu henüz bilmemektedirler. Bu durumda işçilerin, uyuyan âni hareket kabiliyetini uyandırmak gerekir. Bu hedefe varmak için gerilla hareketi devrimci mücadelenin en yüksek biçimi değildir. Temele çift güç yerleştirilmelidir; fabrika ve köylü komitelerinin oluşturulması için bir çağrıda bulunulmalıdır. Komitelerin çoğalmasıyla nihayet tek bir Birleşmiş İşçi Konfederasyonu oluşacaktır. Bu konfederasyon, dağlarda ve şehirlerde âni ve genel bir ayaklanma ile iktidarı ele geçirmenin aracı olacaktır. Ondan sonra ajitasyon çalışmaları, grevler ile işçi gösterilerinin hızlanması sağlanmalıdır. Kır yerinde hedef köylü birliklerinin teşkilatlanması, arazinin işgali ve *sosyalist devrim!* bağışları ile yavaş yavaş şehirlere yayılacak olan mahalli ayaklanmaların organizasyonu olmalıdır. İşçiler adım adım üretim araçlarını kontrollerine almalıdır. Sonra hemen, her hangi bir araç, ya da özel bir birlik kullanmaksızın doğrudan doğruya devlet otoritesine karşı ayaklanmalıdır. Devrim, bir kitle ayaklanması noktasına kadar keskinleşecek olan mevcut ya da gizli ekonomik mücadelelerden doğacaktır.

Peru, Guatemala ve Brezilya (Sao Paulo ile Kuzeydoğu Brezilya), IV. Enternasyonalin, Latin-Amerika Buenos Aires Bürosunca seçilen üç ülke idi. Hugo Blanco, Arjantin'den dönüşünde, Convencion Vadisi köylüleri ile bu şekilde çalıştı. Julia'nın köylü kurumları aynı şekilde incelenmelidir. Öteki oluşumların yalnız başına bırakılması ve yardım ihtiyacından faydalanan Guatemala'daki *13 Kasım Hareketi (MR-13)* ve bu hareketin lideri Yon Sosa'ya Posada's Enternasyo-

nali tarafından yakın zamana kadar kabul ettirilen hareket çizgisi de böyleydi. MR-13'ün organı olan *Revolucion Socialista* ilk sayısında (Temmuz 1964) şöyle diyordu: “Silahlı mücadeleyi halk savaşı şeklinde aşamalı olarak örgütlendirme prensibi biçimi, bürokratik ve militaristtir. Bu prensip kitleleri küçümsemeye, onları kullanmaya ve onların doğrudan doğruya müdahalesini geciktirmeye sebep olmaktadır. “ Troçkizm, devrimin sosyal karakterine, programına büyük önem atfeder ve tamamen sözde kalan bu önemseme ile, sanki devrimin sosyalist olduğunun binlerce defa tekrarlanması ile gerçekleşmesinin kolaylaşacağına inanır. Ne var ki bu sorunun candamanı teorik olmayıp *Sosyalist Devrimin* gerçekleşeceği örgütün biçimi ile ilgilidir. İşte meselenin burasında onların sözünü ettikleri devrimin yalnız ütöpik olduğunu öğrenmekle kalmıyor, kullandıkları araçların toplumu devrime götürmek şöyle dursun, mevcut halk hareketlerinin ütöpik yoldan bir güzel ezilmesine yolaçmaktadır. Bu noktada, Guatemala'da kurulan FAR'ın (*Fuerzas Armadas Rebeldes*) bir birliği olan *Edgar Ibarra* gerilla cephesinin görüşlerini dinleyelim. Önce, Guatemala devrimi için *milli demokratik* bir programın anlamsızlığı ve *milli bir burjuvazinin yokluğu* belirtildikten sonra Troçkist harekete şöyle sesleniyor:

“Bu bütün (Troçkist) tutum kurnazca bir manevra ile gerilla harekâtından devrimci özün kaldırılmasına, halk ordusu halini almasının inkârına, ülkemizdeki devrimci savaşıarda köylünün oynadığı rolün küçümsemesine, iktidarı ele geçirmenin ilk şartı olarak emperyalizm ile onların diktatör uşaklarının askeri bir yenilgiye uğratılması gereğinin gözden saklanmasına, ayaklanma tarzının kısa süreli bir işmiş gibi aldatıcı olarak gösterilmesine, halk kuvvetlerinin parçalanmasına ve devrimci çabaların sendikalar ile kitle teşkilatlarının barışçı birer kuruluş haline sokulmasına neden olmaktadır”. (*)

Bir an için Troçkist görüşü, uygulamada olduğu gibi halis bir provokasyon olarak değil de ciddi bir görüş gibi ele alalım. Derhal bazı karışıklıklar gözeçarpar. Önce, işçi sınıfı tipi fabrika birlikleri ile proleter işçi sendikaları, köylü gerçeği üzerine uygulanıyor, yani bir fabrika ya da kapitalist metropol için geçerli olan, ta Maya ya da İnka toplumuna dayanan kızılderili kabilesi için de geçerli sayılıyor. Böyle bir eş tutmadan sonra işçi sınıfının öncülüğü küçümseiyor ve uzun bir halk ordusu kurma tarzı olarak silahlı mücadele, iktidara doğrudan doğruya saldırma ya da şehirlerdeki bolşevik tipi ayaklanmalarla karıştırılıyor. Köylüler ile hâkim sınıf arasındaki kuvvet ilişkileri hiç anlaşılmıyor. Pekçok olan teorik karışıklıklar bir yana, tek bir şey gayet kesin; bu güzel söz dizisi gerçekte bir kapan gibi işliyor ve bu kapan tarım işçileri ile bazan da örgütçüler üzerine kapanıyor. Bir kızılderili köyündeki halkı bir genel toplantıya, ya da mitinge teşvik etmek, halkı açıktan açığa ezme kuvvetlerine ya da siyasi polise teslim etmek gibi bir şeydir. Sonları ya hapishane ya mezardır.

Yukarıya aktardığımız dökümanda Guatemala'lı gerillacı şöyle yazıyor:

“Arazi ve fabrikaların işgali sloganı, mücadelenin belli safhalarında faydalı olabilirse de anarşi olarak kullanıldığı takdirde bu işgali sürdürme gücünden yoksun köylü ve işçilerin kınımına ve muazzam gerilemelerine sebep olmaktadır. Üretim araçlarının sahipliği konusunda burjuvazi ile olan meşhur anlaşmazlık, hakim dikta sınıfları bütün ceza vasıtalarını elinde bulundurduğu sürece çözülemez. Bu taktik ancak gerilla kuvvetlerinin ya da halk ordusunun halkın cezalandırılması (korkutulması) dalgasını durdurmayı başaracak ölçüde geliştiği bölgelerde uygulanır. Diğer şartlar altında, halkın en hassas hedeflerini düşmanın darbelerine maruz bırakır. Bu gibi hareketle hakiki bir provokasyon karakterini alır ve halkın cezalandırılmaktan kurtulmanın tek çıkar yolu olarak politikadan uzak durması yolunu seçmesine sebep olur.”

Aslında Troçkizm, iyiniyete dayanan bir metafiziktir. Şeytani bürokrasinin bozduğu, fakat asla yoketmeyi başaramadığı işlerin doğa iyiliği inancına daya-

(*) *Edgar Ibarra* gerilla cephesinden Guatemala Komünist Partisi ile MR-13 liderlerine gönderdiği Ekim 1964 tarihli mektupta, devrimci hareket konusunda bu iki kuruluşla ortaya çıkan görüş ayrılıkları tartışılmaktadır.

nır. Köylülerde de işçilerde de, şartların değiştiremeyeceği proleterce bir öz vardır. Bunun farkına varmaları için görmeden tanıdıkları, bilmeden bildikleri hedeflerin kendilerine gösterilmesi yeterlidir. Sonuç; sosyalizm hemen, gecikmeden tam tertip olarak gerçekleşir.

Troçkizm, bu son dejenerasyon halinde bir ortaçağ metafiziğine döndüğü için tam bir monotonluğa da düşmüştür. Mekân her yerde aynıdır; aynı analiz ve görüş açısı Peru için de, Belçika için de geçerlidir. Zaman hiç farketmez: Troçkizmin tarihten öğreneceği birşey yoktur. Anahtar zaten elindedir; bütünüyle şaşmaz sosyalist proleter sendikalar ve stalinist bürokrasinin sapık formalizmi ile daima çatışma halindedir. Prometheus, hürriyet ateşini çalmak ve onu söndürmemek için, binbir kılığa giren Zeus ile daimi mücadele halindedir. Troçkist bir kalemde, somut bir durumun somut bir analizini okuyan var mı?

Bugün, dünün kategorileri ile varolmaya mahkûm olan Troçkizm, boşuna çırpınıp durmaktadır. Yenilgiden başka şey gördüğü var mı? Heryerde devrim sabotörleri. Çelişme şuradadır ki, kitlelerin ani hareketlerinin bu yılmaz savunucuları, kır proleteryasını kendi şiddetli kin ve hırsları ile başbaşa bırakırken, komşu ülkeyi ya da uzak bir diyarı kurtarmaya kalkışır. Üstelik kurtuluş hareketine katılmak ya da ona hizmet etmek için gelmedikleri bir yana, hareketin zaafından faydalanarak onu yönetmeye kalkışır. Bu ne biçim ani hareket ki, yerinde doğmuyor daima ithal ediliyor! Fakat buna şaşmamak gerekir. Soyut bir metafizik, genel ya da özgül bir tarih kavramından yoksun olan Troçkist ideoloji, sadece dışardan uygulanabilir. Herhangi bir yere uymadığına göre zorla her yere uygulanmalıdır. (*)

Böylece görüyoruz ki gerilla savaşı paradoksal olarak hem reformist silahlı savunma ve hem de aşın devrimci Troçkistler tarafından kitlelerden tecrit edilmiş militarist bir eğilim olarak yorumlanmıştır. Ayaklanmanın Troçkist anlayışı, silahlı savunmaya benzemektedir; her ikisi de kışkırtıcı, her ikisi de kitleler adına örgütlü kuvvetlere, kitlelerin eylemi adına *bir avuç maceracının* eylemine karşı hareket etmektedir. Kitleler şamar oğlanıdır. Bu mükemmel teorisyenler zafer ilâhileri söyleyerek halkı intihara doğru götürürler.

Silahlı savunma taraftarları (uygulamada), Troçkistler (uygulamada ve teori-de) sendikaları sınıf mücadelesinin teşkilât bakımından temeli ve itici kuvveti olarak görürler. Şaşırtıcı benzerliğin açıklaması işte buradadır. Troçkistlerin aşın solcu olduğu söylenir.

Düpedüz yalandır bu! Troçkizm ile reformculuk ortaklaşa, gerilla savaşını çirkin görürler; engeller ya da sabota ederler. (**) Bu iki hareketin Küba Devrimini, Latin-Amerika'da ve dünyanın geri kalan yerlerinde saldırılarına hedef olarak seçmeleri tesadüf değildir. Venezuela'da, Douglas Bravo'nun kumandası altında FALN, Guatemala'da FAR, gibi varlıklarını kuvvetle hissettiren yeni gerilla hareketlerinin, iki cepheye birden çarpışma zorunda kalmalarını da bu durum yeterince açıklar. FAR'ın yukarıda parçalarını aldığımız programatik mektubu hem değişiklikten önceki *Partido Guatemalteco de Trabajo* (Guatemala Komünist Partisi), hem de o sıralarda Troçkistlerin hakim olduğu Yon Sosa'nın MR-13'üne hitaben yazılmıştı. Guatemala Devriminin şekil ve içeriğinin bu dikkate değer formüleştirmesinden sonra ve bu esasa dayanarak, yenileştirilmiş ve gençleştirilmiş *Partido Guatemalteco de Trabajo* ile varılan anlaşma ile 1965 sonunda

(*) Lenin'in ölümünden kısa zaman önce, "yalnız öne çıkan kabiliyetleri sebebiyle değil —şahsen, bugünkü Merkez Komitesinin şüphesiz en müktedir adamıdır— kendine olan fazla güveni ve işlerin tamamen idari yönüne olan meyli ile de yükselmiştir" dediği Troçki'nin eserlerinin buyruklar ya da tabular ile halktan gizlenmesini bu durum tabiidir ki haklı göstermez.

(**) Henri Edme'nin *Les Temps Modernes*'de çıkan (Nisan 1966) makalesi ile, orjini uzaktan Troçist olan Peru'daki *Van Guardia Revolucionaria*'nın lideri Pumaruna'nın *Cuadernos de Ruedo Iberico*'da çıkan (Nisan- Mayıs 1966) makalesini karşılaştırmak faydalı olur. Yargıların açıkça ortaya koyan Edme, daha gelenekçi Komünist partilerin görüşlerini ifade etmektedir. (Osvaldo Barreto'nun *Casa da las Americas*'in yeni sayısındaki cevabına bakınız.) Her iki yazar açıkça olmamakla beraber aynı sonuca varmaktadırlar: Kırklarda mahalli köylü silahlı savunmaları, şehirlerde kadroların teşkilatlanması ve ileri politik mücadele.

yeni *Fuerzas Armadas Revolucionarias* örgütlenmiştir.

Bugüne kadar ki tecrübelerimiz bize ne öğretmiştir?

Devrimci gerilla kuvveti gizlidir. Gizlilik içinde doğar ve gelişir. Savaşçılar takma adlar kullanırlar. Başlangıçta gözden ırak dururlar, ancak şeflerinin belirleyeceği yer ve zamanda ortaya çıkarlar. Gerilla kuvvetleri, hem hareket, hem de askeri teşkilât bakımından sivil halktan bağımsızdır. Bu sebeple de, köylü nüfusun direk savunma sorumluluğunu üstüne almasına gerek yoktur. Halkın korunması, düşmanın askeri potansiyelinin imha derecesine bağlıdır. Kuvvetler dengesi ile orantılıdır; karşı kuvvetlerin tamamen yenilmesi durumunda halk, tamamen emniyete alınmış olur. Devrimci gerilla kuvvetinin başlıca hedefi, düşmanın askeri potansiyelini imha etmek olduğuna göre, insiyatifi ona bırakarak elikolubaglı onun saldırmasını bekleyemez. Her halükârda bu hedef gerilla foco'sunun, harekât bölgesinde oturan ailelerinden bağımsız olmasını gerektirir. Herşeyden önce nüfusun, imhacı ordudan korunması gelir. Elle tutulmaz gözle görülmez *guerrilleros* ile başa çıkamayan ordu, hıncını onlarla temas halinde olduğundan şüphe ettiği köylülerden alır. Bilgi sahibi olup da bunu kendilerine vermeyeni öldürerek raporlarında *guerrillero* olduğunu yazar ve bundan da bir övünme payı çıkartırlar.

Gerilla kuvvetlerinin sivil halka nazaran sahip oldukları yer değiştirme yeteneği, gece gündüz imha tedbirlerine maruz kalan köylüler açısından onlara özel bir sorumluluk yükler. Böylece gerilla kuvveti iki sebeple gizlidir; kendi savaşçıların olduğu kadar, köylülerin güvenliği ile de ilgilidir. Aslında birinin güvenliği, ötekini de güvenliği demektir.

Guerrilleros köye giderek bir evde ya da belli bir ailenin arazisinde oturmaktan kaçınır. Bir köye girerlerse bütün evlere uğrarlar ve böylece kendilerine yardımcı olanın ötekiler tarafından ele verilmesini önlemiş olurlar. Ya da daha iyisi hiç birine uğramazlar. Bir toplantı yapmak gerekirse sanki halkı zorla topluyormuş gibi yaparak, muhtemel bir imha karşısında halka savunma kapısı bırakmış olurlar. Temaslar şehir dışında gizlice ve doğal olarak gerilla kampından uzakta gerekirse aracı (şahıs ya da araç) kullanılarak yapılır. Bilgi getirenler ve işbirliği yapanlar birbirlerini tanımazlar. Gerilla gurubu içinde bile yalnız birkaç lider temas şebekesini bilir. Gerilla kuvvetine katılmak isteyen *atesli* bir işbirlikçi, silahı olmasa dahi sebep sorulmadan gruba alınır.

İkinci olarak gerilla kuvvetlerinin kendi güvenliğini sağlamak:

Daimi uyanıklık, daimi güvensizlik, daimi yer değiştirme. İşte üç altın kural. Her üçü de güvenlikle ilgilidir. Çeşitli sağ duyulu düşünceler sivil halka karşı mesafeli bir yakınlığın devamını gerektirir. Durumları nedeniyle siviller saldırıya maruz bulundukları gibi düşman aralarından bazılarını satın almak, aldatmak, ya da bu yollardan elde edemediği bilgileri zora başvurarak sağlamak yoluna daima başvurur. Gerilla savaşları gibi bir seçme ya da teknik eğitime tabi tutulmadıkları için belirli bir hareket sahasındaki siviller düşmanın sızmasına ya da ahlâken bozma teşebbüslerine daha fazla açıktırlar. Bu sebeplerle gerillalar ile işbirliği yapan köylülerin bile kamp yerlerine girmelerine izin verilmediği gibi, silah depoları ya da geçişlerini görebildikleri gerilla devriyelerinin gidecekleri yer veya gerçek hedefleri kendilerine söylenmez. "*Niyetlerimizi köylülerden gizleriz*" diyor Che, "*eğer bunlardan birisi bir pusu yerinin yanından geçerse hareket tamamlanana kadar kendisini alıyoruz.*" (*) Bu uyanıklık doğal olarak güvensizlik demek değildir; bir köylü kolayca boşboğazlık edebilir ya da işkenceyle konuşturulabilir. Bu titizlik, özellikle rehberlere karşı gösterilir ve gerillaların geldikleri yerle son olarak gidecekleri yer konusunda kendilerine yanlış bilgi verilir. (**) Birisi ayrılır ayrılmaz, kamp yeri derhal terkedilir. Eğer bu ayrılan mesaj taşı-

(*) Souvenirs de la guerre revolutionnaire.

(**) Asilerin tam bir güvenini kazanmış ve Sierra'daki ilk rehberlerden biri olan Eutimio Guerra (basit bir köylü), Casillas'dan, Fidel'i öldürmek için 10.000 pesos almıştır. Tesadüfen, ya da Fidel'e göre altıncı bir duygu ile keşfedilmiş ve kurşuna dizilmiştir. Özellikle ilk aşamada bir liderin doldurulmaz değerini bilen düşman, bugün artık her fırsatı değerlendirecektir. Peru'da, Luis de la Puente bir rehberin ihaneti sonucu katledilmiştir.

yan bir *guerrillero* ise araziyi çok iyi bildiği için dönüşünde yürüyüş koluna nereden yetişeceğini, ya da yeni kamp yerini bilecektir.

Görevi gereği, mesaj götürüp getirmek, bilgi toplamak ya da temas sağlamak için dağ ile şehir arasında gidip gelen insanın —guerrillero ya da köylü— özellikle düşman faaliyetine maruz kaldığı defalarca gözlemlenmiştir. Gönüllü ya da zorla bunlar aracılığı ile gerilla birliğine girmeye çalışılmaktadır ve şunlar vasıtasıyla belli bir foco'ya mensup savaşçıların bulundukları yerin meydana çıkartılması mümkün olmaktadır. (*) Fidel'e göre, gerilla birliği ile şehir arasındaki irtibat görevinin doğurduğu tehlikenin psikolojik bir tarafı vardır. Başlangıçta bir gerilla zaferinden emin olmayan savaşçı, görevini yerine getirmek için kampa ayrılır. Aşağıda kuşatmayı yapan ordunun gücünü, teçhizatını kalabalıklığını görür. Aklına hemen aralarından henüz ayrıldığı karnı aç gerilla gelir. Aradaki zıtlık çok büyüktür, hedef ulaşılamaz gibi görünür ve zafere olan inancını yitirir. Bu denli çok kamyonu, helikopteri, her çeşitten silah ve malzemesi olan çok sayıdaki askeri yenmeye yeltenmenin güçlüğüne ya da mantıksızlığını düşünür. Artık inancını yitiren bu kimse düşmanın merhametine kalmıştır. Yeniler için durum budur. Aşağılar, zayıfların moralini bozmaktadır. Özetlersek, gerilla kuvvetinin saldıran ordu üzerindeki avantajlarından, gezicilik ve esnekliği devam ettirdiği süreçte faydalanılabilir. Bir harekâtı yürütebilmek için hazırlıkların gizliliği, eylemin sürati ve şaşırtma unsuru büyük bir dikkati gerektirir. İnisiyatifi, hareket hızını, manevra kabiliyetini kaybetme tehlikesine katlanırsa gerilla birliği yanına kadınları, çocukları ve ev eşyasını köyden köye gezdirmek için alabilir. Sivillerin mecburen gerilla yürüyüşüne katılmaları halinde gerilla kuvvetini bütün saldırı yeteneğinden mahrum eder. Hattâ sorumluluğunu yüklediği sivilleri etkili olarak savunamaz bile. Kendisini sivilleri koruma ya da pasif korunma görevine adanmış gerilla birliği, bütünüyle halka öncülük edemeyeceği gibi, milli perspektifide yitirir. Bunun aksine karşı hücumla geçmekle halkın enerjisini güçlendirir ve foco'yu bütün ülke için bir dikkat merkezi durumuna getirir. Böylece, silahlı savunma, gerilla kuvvetini tamamen taktik bir role iter ve onu en ufak stratejik devrimci bir katkıda bulunmaktan alakoyar. Bu seviyede hareketi seçmekle, halkı ancak sınırlı bir süre koruyabilir. Fakat uzun sürede tersi doğrudur; savunma sivil halkın güvenliğini tehlikeye sokar.

“Kendisine saldırılmasına izin vermek ya da kendisini pasif savunmaya hasretmek hem halkın korunamamasına hem de kendi kuvvetlerini mahvolmaya bırakmak demektir. Öte yandan, düşmana saldırma yollarını aramak, onu daimi savunma durumuna sokmak, yormak ve faaliyetlerini geliştirmesine engel olmak, inisiyatifi ondan almak demektir. İşte halkın korunması kutsal görevi en iyi bu yoldan yerine getirilir.”

Bu direktifler, Fransız sömürgecilerine karşı kurtuluş savaşı veren Vietminh'li savaşçılara verilmiştir ve bu sözler bugün birçok Latin-Amerikan ülkeleri için daha da fazla geçerlidir.

(Regis Debray, *Devrimde Devrim mi?*, 1967, Maspero Yayınları)

(Regis Debray'ın formüle ettiği “fokoizm”in ayrıntılı bir eleştirisi için bkz. J. Quartim, *Regis Debray ve Brezilya Devrimci Hareketi*, Kurtuluş Cephesi, Sayı: 40, s: 24-34, Kasım-Aralık 1992 ve ayrıca “silahlı savunma”nın bütünsel bir değerlendirilmesi için bkz. THKP-C/HDÖ, *Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*, s: 143-149)

(*) 1963 Temmuzunda bütün bir gerilla focusu (21 kişi) Guatemala'nın Izabal bölgesinde dikkat noksanlığı sebebi ile yokedilmiştir. Şehirde bir gerilla habercisi yakalanmış ve silah tehdidi ile orduyu gerilla kampına götürmüştür. Birliği götüren haberci, nöbetçi ile korunduğu düşüncesi ile, en zor yolu tutmuştur. Nöbetçinin bulunacağı yere yaklaşınca bağırarak varlığını haber vermiştir. Hiç kimse karşılık vermemiştir. Haberci öldürülmüş ve birlik gece karanlığında kampa girmiştir. O geçit geçilemez düşüncesiyle, nöbetçi o gecenin erken saatlerinde nöbetten alınmıştır.

Kolombiya Gerilla Hareketinin Tarihi-I

(Aşağıdaki yazı, Kolombiya *Ulusal Kurtuluş Ordusu* -Ejército de Liberación Nacional- ELN tarafından 1997'de yayınlanmıştır.)

GERİLLA : YÖNETİCİ SINIFLARIN BASKISINA BİR YANIT

Kolombiya'da gerilla, sol tarafından keşfedilmedi. Onun tarihi daha eskilerdedir ve zenginlerin ve güçlülerin şiddetine karşı alt sınıfların bir yanıtıdır. Kolonizasyon döneminde bugüne kadar, sayısız protestolar ve isyanlar kanla bastırılmıştır. Gabriel García Márquez'in "*Yüzyıllık Yalnızlık*" kitabını okuyanlar, 19. yüzyıl boyunca ülkemizde sürekli olarak yürütülen düzinelerce iç savaşın ve baskının tarihini bilirler.

Tarihteki bu savaşlar, resmi olarak, iki büyük partinin, muhafazakarlar ve liberallerin çatışmasıdır. Fakat gerçekte, toplumsal adaletsizlikten kaynaklanan savaşlar ile iki büyük partinin yöneticilerinin, alt sınıfların sömürsündeki paylarını artırmak için yaptıkları savaşlardır.

Toplumsal çelişkilerin bir ifadesi olarak bu silahlı mücadele yolu, gerilla örgütlenmelerinden çok daha eskiye dayanır.

İÇ SAVAŞ (1948-53)

"Bin günlük savaş"ı (1897-1899), 20'li yıllarda yerli halkın ve sendika hareketinin zalimce bastırılması izledi. 1928'de United Fruit Company, görüşme delegasyonunu bekleyen yüzlerce grevci işçiyi katletti. (Gabriel García Márquez: *Yüzyıllık Yalnızlık* — Muz işçileri grevi)1948'de, milyonlarca Kolombiya'nın daha iyi bir yaşam umutlarını birleştiren sol kanat politikacı liberal Jorge Elcier, oligarşinin emriyle katledildi. Bu cinayet, Violencia (1848-53) adı verilen ve en az 200.000 kişinin yaşamına malolan bir iç savaş başlattı. Halk, yeniden liberaller ile muhafazakarlar arasındaki bir çatışma zemininde katledildi. Gerçekte ise, bu, yine toprak sahiplerinin kırsal nüfusa karşı bir savaşıydı.

Violencia, tarihte bir dönüm noktası olmuştur. Bağımsız köylü grupları değişik bölgelerde ortaya çıkmış ve zorbalara terörüne karşı kendilerini savunmuştur. Bunlar, günümüzdeki Kolombiya gerillasının ilk nüvelerini oluşturmuşlardır.

Bununla beraber, 50'lerde muhafazakarlar ile liberal parti liderleri bir anlaşma yaparak "*Frente Nacional*"i kurdular. (Her iki parti, her dört yılda bir dönüşümlü olarak başkanlığı ve bakanlıkları alacaklardı.) Ama bazı silahlı köylü grupları silahlarını bırakmayı kabul etmediler. Liberal ve muhafazakar hükümetler birbiri ardına gelip giderken, aşağıdan gelen direniş yükseliyordu. Kırsal alanlarda iktidar, kendi kendine örgütlenmiş köylülerin elindeydi. Onlar "Bağımsız Cumhuriyet"ler kuruyorlardı.

60'ların başında, oligarşinin Frente Nacional'ine karşı geniş bir kitle hareketi oluştu. "*Ferente Unido del Pueblo*" adı verildi ve devrimci papaz Camilo Torres tarafından yönetiliyordu. Yüzbinlerce işçi, yoksul gecekondu halkı, öğrenciler ve köylüler, anti-demokratik iki partili rejime karşı harekete geçtiler.

Ferente Unido del Pueblo gibi, bağımsız cumhuriyetler, oligarşinin hedefi haline geldiler. Marquetalia Köylü Cumhuriyeti, 1964'de ordu tarafından yokedildi. FUP'un lideri Camilo Torres, ölümle tehdit edildiğinden gizlenmek zorunda kaldı ve ELN'nin ilk gerilla grubunun bulunduğu kırsal bölgeye çekildi.

BUGÜNKÜ GERİLLANIN DOĞUŞU

İki "modern" gerilla örgütlenmesinden ilki 1964'de oluşturuldu. Marquetalia katliamına bir yanıt olarak, Komünist Partisi'nin etkisi altındaki birkaç köylü grubu *Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri—Halkın Ordusu*'nu (*Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia-Ejército del Pueblo-FARC-EP*) kurdu.

Aynı zamanda, Küba devriminden esinlenen ve Santander'deki köylü direnişinde yer almış olan bir gerilla fokusu oluşturuldu. *Ulusal Kurtuluş Ordusu* (*Ejército de Liberación Nacional-ELN*) olarak adlandırılan bu örgüt, Che Guevara'nın stratejisine bağlıydı ve Camilo Torres'in katılımıyla büyük bir sempati kazandı. (Bu devrimci papaz, 15 Şubat 1966'daki ilk çatışmada ölmüştür.)

1967'de, komünist partilerinin "Sovyet yanlısı" ve "Çin yanlısı" olarak uluslararası bölünmelerinden sonra üçüncü bir örgütlenme ortaya çıktı: maoist *Halk Kurtuluş Ordusu* (*Ejército Popular de Liberación-EPL*). Bu yeni örgüt, özellikle ülkenin kuzey kısmında etkindi.

SADECE BİR KÖYLÜ GERİLLASI MI?

Her üç grubun da, esas olarak kırsal alanlarda bulunması, Kolombiya'daki çelişkiyi kavramakta önemli bir etmendir. Sık sık iddia edilmektedir ki, gerillanın köklerinin köylüler arasında olması, onların şehirlerde gelişmesini engellemektedir. Silahlı örgütlerin geniş kırsal alanlardaki etkileri ve hatta denetimleri, şehirlerdeki çatışmaları etkileme olanağına sahip değildir.

Hernekadar bu eleştiriler, belli oranda haklılık payı taşısa da, şehirlerdeki illegal çalışmanın zorluklarını gözden kaçırmaktadır. Baskı, şehirlerde, kırsal alanlardakinden çok daha serttir. Buna rağmen, gerilla şehirlerde pekçok şey yapabilmektedir.

1984 ATEŞ-KES'İNE KADAR GERİLLANIN GENİŞLEMESİ

70'lerde daha fazla sayıda gerilla örgütleri kuruldu. Pekçoğu politik programları ve harekâtlarıyla, varolanlardan tamamen farklıydı. Bunlardan en önemlisi, olağanüstü harekâtlarıyla (örneğin, 1980'de Bogota'da Dominik Cumhuriyeti elçiliğinin işgali) kıta çapında tanınan ve büyük şehirlerde etkiye sahip olan *Movement April 19-19* Nisan Hareketi'ydi (M-19).

Değişik örgütlere bölünmeleri ve parçalanmalarına rağmen gerilla, 70'lerin sonlarında iktidar için gerçek bir tehdit durumuna gelmişti. 1977'deki genel grev, halkın memnuniyetsizliğini açıkça göstermişti. Başkan Turbay Ayala (1978-82), bu duruma karşı yeni bir baskı dalgasıyla karşılık verdi. Güvenlik birimleri politik muhalifleri "kaybetmeye" başladı, polis karakollarında işkence olağan hale geldi ve hükümet yeni bir "anti-terör" yasası çıkardı.

Fakat beklenilenin aksine Kolombiya'da direniş yaygınlaştı. O sıralarda özellikle M-19, rejime karşı savaşın başını çekiyordu. Örgüt, güneyde, özellikle Caquetá kısmında bir köylü ordusu oluşturdu ve bu bölgedeki önemli şehirlerde büyük bir etkiye sahip oldu.

Muhafazakar Belisario Betancur hükümeti (1982-86), gerillanın genişlemesinin ortaya çıkardığı tehlikenin farkındaydı. Nikaragua Devrimi henüz gerçekleşmişti ve El Salvador'da iç savaş devam ediyordu. Betancur, Kolombiya devrimci hare-

ketini etkisizleştirebilmek için çok büyük çaba harcadı. Çok riskli bir proje hazırladı. İçlerinde birçok gerillanın da bulunduğu politik tutuklular için genel af çıkarıldı ve silahlı örgütlerle doğrudan görüşmeler yapılması kararı alındı. Böylece gerillanın daha fazla parçalanmasında etkili oldu. 1984'de, ELN ve başka iki örgüt hükümetin ateş-kes önerisini reddederken; FARC-EP, M-19 ve EPL ateş-kes'i kabul ettiler. ELN'ye göre, hükümetin girişimi, muhalefeti ılımlı bir çizgiye çekmeyi amaçlıyordu.

PROTESTO HAREKETLERİNİN BÜYÜMESİ

Birçok hareketli yıllar vardır. 80'lerin ortalarında, işçiler, hristiyanlar, feministler, siyahlar, yoksul halk ve yoksul mahalleliler hareketi, yeni bir kitle hareketi olarak sokakları doldurdular.

Birçok yasal politik örgütlenme ortaya çıktı. Sosyalistler, komünistler ve FARC-EP'nin eski gerillaları *Union Patriótica*'yı (Yurtsever Birlik) kurdular. EPL sempatanları, yerel seçimlerde *Frente Popular* (Halk Cephesi) örgütlenmesi altında yer aldılar.

Kitle hareketinin en radikal kesimleri *A Luchar!* politik hareketini kurdular. Betancur hükümeti ikili oynuyordu. Bir yandan kendisini dünya kamuoyuna diyalog taraftarı bir hükümet gibi sunarken; diğer yandan faşist milis güçlerinin (*) kurulmasını destekliyordu.

1984'de muhalefete karşı kirli savaş başlatıldı. İstihbarat teşkilatı, sürü sahipleri ve uyuşturucu kartellerinin oluşturduğu askeri ittifak, Orta-Amerika'daki ölüm birlikleri gibi kendilerini politik muhalifleri öldürmek ve gerilla sempatanlarını katletmekle sınırlamayan bir faşist milis örgütlenmesi kurdu.

Bugün, bu faşist milis örgütlenmeler, onlarca topluluğun günlük yaşamını denetlemektedirler. Özellikle Magdalena Medio'da Puerto Boyacá ve Atlantik kıyısındaki Córdoba'nın hayvan yetiştirilen bölgelerinde radikal sağcı sözde "bağımsız cumhuriyetler" oluşturuldu.

KIRLI SAVAŞ: HÜKÜMETİN STRATEJİSİ

Ateş-kes'in hala geçerli olduğu 1985 yılında M-19 ve EPL'nin politik sözcülerinin pekçoğu öldürüldü. Faşist milis gruplar, Unión Patriótica'nın başkan adayı Jaime Pardo Leal'i öldürdüler. Diğer taraftan, ordu birlikleri, ateş-kes anlaşmasını bozarak gerilla kamplarına karşı saldırıya geçti. Unión Patriótica yanlıları ve köylüler, savaş bölgelerinde ayrım gözetilmeksizin katledildiler.

Bunun sonucu Unión Patriótica (UP), 1984'den sonra 2.000 kadar temsilcisi ni ve üyesini yitirmiştir. Bu dönemde 30.000 kişi faşist milisler tarafından öldürülmüştür. Faşist milislerin kurbanları, sadece politik muhalifler değil, aynı zamanda eşcinseller, fahişeler, eski suçlular ve sokak çocukları olmuştur. En büyük katliamların doğrudan ordunun talimatıyla faşist milisler tarafından yapıldığı bugün artık bilinmektedir. İnsan hakları örgütlerinin araştırmaları ve hatta Kolombiya adli soruşturmaları, bu katliamların arkasında Jesús Gil Colorado (1994'e kadar genelkurmay başkanı) ve Farouck Yanine Díaz (eski tugay generali, daha sonra Washington'daki *İnteramerikan Savunma Araştırmaları Okulu*'nda eğitmen) gibi önemli generallerin olduğunu göstermiştir.

Hepsinden kötüsü, bu kirli savaşın sorumluları tümüyle cezadan muaf durumdadırlar. Uluslararası baskı olmaksızın yürütülen adalet bakanlığı soruşturmaları bile şimdi durdurulmaktadır. İnsan hakları ihlalleri ve savaş suçlarından dolayı bugüne kadar cezalandırılan tek general, 1994'de Villavicencio/Meta yakınlarında FARC-EP tarafından öldürülen Jesus Gil Colorado'dur. İlk bakışta, bu

(*) Latin-Amerika'da faşist milis güçleri, "paramiliter" kavramıyla tanımlanmaktadır. Bu tanım "yan-askeri" bir örgütlenme anlamına gelmektedir. Ancak halk milisleri de "yan-askeri" nitelikte olduklarından, "paramiliter" sözcüğünü, ülkemizdeki faşist örgütlenmenin niteliğini de dikte alarak "faşist milis" olarak çeviriyoruz. - *Kurtuluş Cephesi'nin notu*

insana zalimce gelebilmektedir, ama gerçektir, çünkü bu ülkede gerilla operasyonları olmaksızın hiçbir general işlediği suçlardan dolayı cezalandırılmamaktadır.

1987: SİMÓN BOLÍVAR GERİLLA KOORDİNASYONU'NUN KURULMASI

Kirli savaş ve ordunun saldırıları, sonuç olarak “barış süreci”nin sonunu getirdi. M-19 ve EPL, ateş-kesten bir yıl sonra yeniden faaliyete geçtiler, çünkü ülkenin demokratikleştirilmesine yönelik hiçbir gerçek girişim göremediler. 1985’de çoğunluğunu M-19, EPL ve ELN’nin oluşturduğu *Ulusal Gerilla Koordinasyonu* kuruldu. 1987’de FARC’ın katılımıyla koordinasyonun adı *Simón Bolívar Gerilla Koordinasyonu* (GCSB) olarak değiştirildi.

80’lerdeki toplumsal sorunların çözülmemesinin bir sonucu olarak silahlı mücadele ülke çapında yaygınlaştı. ELN’in 1990’da 30’dan fazla cephesi oldu. Bu durum, 80’lerde tümüyle farklı bir strateji izlemesine karşın FARC-EP için de geçerlidir.

M-19’UN DEMOBİLİZASYONU - SİLAHLI MÜCADELEYİ TERKETMESİ

80’lerin sonlarında, kirli savaş ve “sosyalist” dünyanın çöküşünün etkisiyle kitle hareketleri düşüşe geçti. Nicel büyümeye karşın, bu gelişme isyan hareketini bir bunalıma sürükledi. Özellikle M-19, 1985-89 döneminde aşırı ölçüde güç kaybetti. Liderlerinin çoğu ya yakalandı ya da öldürüldü; kalanlar hükümetle anlaşma yapmanın yollarını aramaya başladılar. 1991’de M-19 kendi kendine silahlı mücadeleyi bırakmaya karar verdi ve *Alianza Democrática M19* adıyla bir politik partiye dönüştü. İlk katıldığı seçimlerde %10 civarında oy aldı. Bu gelişme, sadece M-19’un güncel askeri önemini yitirmesini değil, ama tüm Kolombiya gerillasının bunalımına yol açan demobilizasyonunun politik etkisini ortaya çıkardı. “Eme” (M-19), uluslararası planda olağanüstü bir tanınmaya sahip oldu ve şehirlerde büyük bir sempati toplamaya başladı. Bunun üzerine büyük bir yalan ortaya atıldı: Gerilla faaliyetleri sona erdirilirse, toplumsal adalet gerçekleşecektir.

Bugün denilebilir ki, M-19’un barış süreci, oligarşinin büyük bir aldatma manevrasıdır. M-19’un en önemli lideri ve başkan adayı Carlos Pizarro Leongomez, yasal faaliyetlere geçişinin hemen sonrasında öldürüldü; çünkü hükümet, onun popülitelerinden korkuyordu. Yoksulların yaşam koşullarını iyileştirecek tek bir toplumsal reform yapılmadı. M-19’un yasallaşmasıyla insan hakları konusunda hiçbir ilerleme sağlanmadı. Kirli savaş, her zamanki gibi, muhalefete karşı bir devlet politikası olarak sürdürüldü. Buna rağmen 1990’da M-19’un stratejisi hala etkileyici konumunu sürdürüyordu. İki küçük gerilla örgütü de gerilla savaşına son verdi; EPL ikiye bölündü. Gerillalar arasında büyük bozulma belirtileri ortaya çıktı. EPL’nin gerillayı bırakan bazı üyeleri Urabá bölgesinde faşist milislerle birlikte çalışmaya başladılar.

Bu gelişme, bir yandan gerilla savaşını bırakan savaşçılara gerçek alternatiflerin sunulmadığı, diğer yandan gerillanın kendisinin de yaşamsal hatalar yaptığı ikili bir durum ortaya çıkardı. Örgütlerin otoriter yapıları ve politik eğitimlerinin yetersizliğinden dolayı savaşçıların kolayca ikna edilmesi bunu olanaklı kıldı. Bu durum, artık bugün örgütler tarafından yapılan özeleştiriyile kabul edilmeye başlandı.

ADALET YOK — BARIŞ YOK

Tüm bu sorunlara karşın, FARC-EP, ELN ve EPL’nin azınlığından oluşan GCSB’nin çoğunluğu, hala hükümetle görüşmeler yapılmasını reddetmeksizin, askeri olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

1991’de GCSB, devletle bir dizi görüşme başlattı. 1993’de bu ilişkiler, Gaviria hükümeti tarafından tek taraflı olarak kesildi. M-19’un “barış süreci”nin tersine,

GCSB'nin düşüncesi, silahlı mücadelenin, şiddetin bir nedeni değil, bizzatıhi bunun bir sonucu olduğu şeklindedir. Yani, şiddet, toplumsal adaletsizlikten ve oligarşinin kitle hareketlerine karşı teröründen doğmaktadır. Silahlı gruplar, bu nedenden dolayı, direnişin meşru bir biçimidir.

Bu koşullar altında, gerillanın silahlı mücadeleye son vermesi hiçbir anlam taşımamaktadır. Ülkenin barışa kavuşabilmesinin tek yolu, radikal demokratikleşme, baskının sona ermesi, kirli savaşın sorumlularının cezalandırılması ve halkın çoğunluğunu oluşturan yoksulların yararına sosyo-ekonomik bir politikanın uygulanmasından geçmektedir. Bogotá'daki Ulusal Üniversite'nin politik bilimsel profesörü Eduardo Pizarro'nun yaptığı bir tahlile göre, Kolombiya'daki şiddetin küçük bir kısmı gerilla ile ordu arasındaki silahlı çatışmalarda ortaya çıkmaktadır. Ölenlerin büyük bir kısmı kirli savaşın, "sosyal temizliğin" ve yoksulluğun bir sonucu olarak ortaya çıkan adi cinayetlerin kurbanlarıdır.

HERŞEYE RAĞMEN GERİLLA GÜÇLENEREK BÜYÜMEKTEDİR

Bugün Kolombiya gerillası, her zamankinden daha güçlüdür. Bunun nedeni muhalefetin baskı altında olmasıdır. Bugün Kolombiya'da legal politik faaliyet olanakları çok zordur. Sendikacılar, hristiyanlar, öğrenciler, yoksul mahalleliler — bunların tümü, muhalif olarak politik bir faaliyete giriştikleri zaman ölüm tehdidi ile yüzyüzedirler. Üzücü ama gerçek: Bugün Kolombiya'da politik muhalefet için en güvenli yer, yağmur ormanlarıdır, gerilladır.

GCSB örgütleri, koşulların daha da yoğunlaştırılmasına hazırlanmıştır. Hükümet kaynaklarına göre, onlar, 1.000 Kolombiya topluluğunun 500'den fazlasında etkin durumdadırlar. Şehirlere etraflarını kuşatarak yaklaşmaktadırlar. Bogotá, Cali ve Medellín'in kent çevrelerinde gerilla cepheleri bulunmaktadır; yoksul mahallelerde halk milisleri oluşturulmuştur ve başkent Bogotá'nın il sınırları içinde FARC-EP'nin gerilla birimleri faaliyet yürütmektedir.

Gerilla, kırsal alanlarda hükümet görevlerini yerine getirmektedir. Bütçe yapmakta ve belediye başkanlarını denetlemektedir. Hükümetin unuttuğu uzak bölgelere gidildiğinde görülecektir ki, gerillalar, yönetim görevlerini Kolombiya'nın yönetici sınıflarından çok daha etkili ve dürüstçe yapmaktadırlar. Oralarda yolsuzluk, rüşvet çok daha az ve sosyal yatırımlar çok daha fazladır.

Ulusal ayaklanma kendisini yeni bir iktidara, alternatif bir hükümete ve askeri bir güce dönüştürmüştür. Bunlar, mevcut hükümetin istediği gibi kanlı bir "pasifikasyon"u önleyecek güçtedir. Silahlı hareket, küçümsenemeyecek meşru bir etmendir. Silahlı hareket büyümeye devam edecektir, çünkü yoksul çoğunluğa karşı günlük şiddetin sona ermesini istemektedir.

Kolombiya Gerilla Hareketinin Tarihi-II

(Aşağıdaki yazı, Raul Zelik tarafından kaleme alınmış ve Kolombiya gerilla örgütlerinin haber ajansı *Colombia Popular* tarafından yayınlanmıştır.)

1997 Mart başında Kolombiya devrimcileri kendi güçlerini bir kez daha gösterdiler. FARC, bu zamana kadar görülmemiş askeri önlemlere rağmen, parlamento seçimlerini pekçok bölgede engellemekle kalmamış, aynı zamanda güneyde orduya Kolombiya tarihinin en ağır yenilgisini yaşattı. Ordunun 120 kişiden oluşan seçkin özel birliği Caquetá'da imha edildi. Hükümet ve ordu, bu olay karşısında fazlaca tepki gösteremedi. Tek yapabildiği, gelecekteki olası büyük harekâtlara karşı bölgeyi denetim altında tutabilmek için yeni takviyeler göndermek oldu.

Kolombiya gerillasının savaş gücünün dilden dile dolaştığı bugünlerde, onların politik amaçları hala yeterince bilinmemektedir. FARC ve ELN —sık sık basın da okuduğumuz gibi— mali şirketler ya da uyuşturucu karteli değillerdir; onlar, derin toplumsal temellere sahip olan —ki dünyada bugün sayıları çok azalmıştır— sosyalist örgütlerdir.

SİLAHLI MÜCADELENİN KÖKENİ

FARC ve ELN'in oluşumu konusunda sık sık yanlış bilgiler ortalıkta dolaşmaktadır. Çoğu 60'lı yıllarda oluşturulan ve Küba Devriminin etkisiyle ortaya çıkan fokoculuğa dayanan diğer örgütlerin tersine, FARC ve ELN, 1792'den günümüze kadar kesintili olarak da olsa ortaya çıkan köylü isyanları üzerinde inşa edilmiştir. Gabriel García Márquez'in "*Yüzyıllık Yalnızlık*" kitabını okuyanlar, General Aureliano Buendía'nın 17 kez yükseldiğini ve düştüğünü ve bu süreçteki sayısız girişimlerini bilirler. Bu ayaklanmalar, 1948'deki iç savaş gibi, liberaller ile muhafazakarlar arasındaki iktidar çekişmesi olarak gösterilmeye çalışılmıştır. Eleştirel bir gözle yapılacak toplumsal bir inceleme, General Aureliano Buendía gibilerin 19. ve 20. yüzyıldaki mücadelelerinde liberal parti bayrağı altında faaliyet yürütmüşlerse de, hiçbir zaman partili olmadıklarını belirleyecektir.

Onların isyanları, genel olarak, toprak sahipleri ile iktidar seçkinlerinin oluşturduğu oligarşiye karşı olmuştur. İsyancıların, her zaman silahlı olmaları, toplumsal ve siyasal muhalefete karşı silahlı zor uygulanmasından kaynaklanıyordu. Kolombiya'da, bağımsız bir devlet olduğundan bugüne kadar, sadece iki askeri darbe gerçekleştirilmişse de, muhalefet, her zaman yasadışı faaliyete zorlanmıştır.

KANLI KATLIAMLARIN TARİHİ

çekleştirilen katliam olmuştur. Tüm 20'li yıllara damgasını vuran olay ise, muhalefetin (yeni oluşan sendikalar, yerli grupları, kadın hareketleri ve sosyalistler) Sosyalist Devrimci Parti (*Partido Socialista Revolucionario*) çatısı altında bir araya gelmeleri ve bu çatı altında mücadele yürütmeleridir. Bir “hareket partisi” gibi ilginç bir özelliğe sahip olan PSR (Sosyalist Devrimci Parti), yıllar sonra Brezilya PT’siyle ilgili tartışmalarda bile önemli bir yere sahip olmuştur.

Bu hareket 1928’de en üst boyuta ulaştı. Grevler, bir yangın gibi her yere yayıldı ve Karayip sahilindeki Ciénaga’daki United Fruit Company muz plantasyonlarına ulaştı. 6 Aralık gecesi ordu birlikleri sessizce topladığı grevci ailelerden 2.000’ini katletti. Cesetler denize atıldı ve grev hareketinin yöneticileri için ülke çapında tutuklama kararı çıkartıldı. Ve böylece 20. yüzyılın ilk büyük toplumsal devrimci hareketi sona erdi.

1948’de ikinci büyük kanlı katliama gelindi. 9 Nisan’da, muhafazakar oligarşi, liberallerin başkan adayı sol halkçı ve sosyal reformist Jorge Eliécer Gaitán’ı Bogotá’da öldürttü. Bunun üzerine başkent ayağa kalktı ve tüm ülkede muhalefet silahlandı. Bu olaydan sonraki yıllarda (1948-53), tarihe “*Violencia*” olarak geçen iç savaşta 250.000 kişi yaşamını yitirdi. İç savaşın sonu Kolombiya’daki toplumsal çelişkilerin çözülmesi açısından ayrı bir yere sahiptir: Liberaller ile muhafazakar parti, iktidarı dönüşümlü olarak sırayla yürütmeye anlaştılar ve silahlı grupların liderleri *demobilizasyon* (silahlı mücadeleyi terketme) sonrasında öldürüldüler. Böylece 50’li yıllarda bile Kolombiya yönetici sınıflarıyla pazarlık yapılamayacağı gerçeği açıkça görülmüştü.

“*Violencia*” döneminde oluşan ve özellikle politik açıdan KP’den etkilenen bir kısım köylü grupları 1953 sonrasında demobilizasyonu reddettiler. Ancak bu gruplar iktidarı ele geçirmek için faaliyet yürütmediler. Yaptıkları tek şey, bulundukları kırsal alanlarda kendini savunma mekanizmaları oluşturmak ve köylü öz yönetimleri kurmaktır.

Böylece 60’lı yılların başında, merkezi devlete karşı özerkliklerini kabul ettiren bağımsız cumhuriyetler kuruldu. Bunlar arasında en önemlisi, ülkenin ortasında bulunan “*Marquetalia Cumhuriyeti*”, 1964’de ordu tarafından vahşice yok edildi. Bu olaydan sonra, değişik silahlı köylü grupları *Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri* (*Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia-FARC*) olarak birleştiler. FARC, 1990’lara kadar, silahlı bir devrimci kadro örgütlenmesinden daha çok, KP’nin silahlı savunmaya yönelik bir askeri kolu durumundaydı.

1964’de oluşan Ulusal Kurtuluş Ordusu’nun (*Ejército de Liberación Nacional-ELN*) konumu daha farklıdır. Hernekadar örgüt, Küba’da eğitim görmüş öğrenciler tarafından kurulmuşsa da, köken olarak birçok açıdan “*Violencia*” dönemindeki köylü isyancılarına dayanıyordu. İlk kuşağın bir çok savaşçıları, 1948-53 dönemindeki liberal gerillalardan oluşuyordu. ELN’nin, ağır yenilgilere rağmen 34 yıl ayakta kalmasının nedenleri, bir yandan kumandanlarının —köylü Nicolás Batista ve İspanyol papaz Manuel Pérez— yüksek ahlâki dürüstlüğünde, diğer yandan, FARC gibi, radikalliği toplumsal gerçekler tarafından belirlenmiş tarihsel bir ayaklanma ile bütünleşmiş olmasında yatar.

AYRISMA, TARTIŞMA SÜRECİ VE KIRLI SAVAŞ

70’li yıllarda Kolombiya solu şiddetli bir ayrışma yaşadı. Bu onyılda, 18 maoist grup (birçoğunun silahlı kolu vardı), birçok troçkist oluşum ve 7 büyük gerilla grubu oluştu. Buna karşın eylemlilik çok azdı. Sadece sol-ulusalcı M-19 (1973’de Leninist gruplardan ayrılanlarca kurulmuştur) şehirlerde gerçekleştirdiği sansasyonel eylemlerle yeni bir dönemin başlangıcı oldu. 1979’da, gerillalar, devlet tarafından somut bir tehdit olarak kabul edildi. Devlet Başkanı Turbay Ayala, gelişimi baskı uygulamalarını artırarak durdurmaya çalıştı, ancak çıkartılan yeni anti-terör yasaları ve sistematik işkenceler etkili olamadı, tam tersine, M-19 gelişmeye devam etti.

Ve dramatik bir dönüm noktasına gelindi. Yeni Devlet Başkanı Belisario Betancur (1982-86) genel af çıkardı ve FARC, M-19 ve EPL ile 1984 yılında ateş-

kesle sonuçlanan barış görüşmelerini başlattı. (ELN, bu görüşmelere katılmayı baştan reddetti.) Ve tarih yeniden tekerrür etti: legalize olan eski illegal savaşçılar kirli savaşın hedefi oldular. 1983'den itibaren muhalefeti imha etmek amacıyla ülke çapında ordunun gözetimi altında 150'den fazla faşist milis (*paramiliter*) örgütlenmesi ortaya çıktı. Köylere baskınlar yapıldı, sendikacılar öldürüldü, her birinde aşağı yukarı 50'ye yakın kişinin öldürüldüğü bir dizi katliam yapıldı. Ateşkes 1989 yılında sona erdi, ama kirli savaş devam etti.

Sadece sosyalist seçim ittifakı UP 2.000 üyesini yitirdi. Her yıl 20.000 kişinin (köylü, sendikacı, sokak çocuğu vb.) "sosyal temizlik" in ve faşist milis örgütlenmelerin kurbanı oldukları hesaplanmaktadır. Bu, Arjantin'deki askeri diktatörlük dönemindekinden çok daha fazladır.

Buna rağmen, kısa bir süre sonra sözde barış görüşmeleri yeniden başlatıldı. reel-sosyalist devletlerin çöküşü ve iç bunalımlar sola ağır darbe vurdu. M-19, küçülerek 300 savaşçıya sahip bir grup haline geldi. Kendisini Arnavutluk yanlısı sosyalist örgüt olarak tanımlayan EPL büyük bir kararsızlık dönemine girdi. Bunun sonucu her iki örgüt de, 1990-92 döneminde silahlı mücadeleyi bıraktılar (*demobilizasyon*). Üst düzey yöneticileri kendilerine devlet aygıtında yer buldular, savaşçılar kendi başlarına bırakıldılar ve toplumsal değişim bir yana bırakıldı. Sonuç olarak, yapılan anlaşma, tüm gerilla liderleri için zahmete değmedi. Demobilize olmuş M-19'un devlet başkanı adayı Carlos Pizarro vurularak öldürüldü; M-19 hiçbir sol talep ileri sürmeyen küçük bir politik parti haline dönüştü.

ÜSTTEKİLERİN MODERNİZASYON SÜRECİ VE YENİ ÇELİŞKİLER

Böylece, geriye, soldaki bunalımdan az çok değişik biçimlerde etkilenmiş olsalar da, FARC, ELN (ayrıca iç ayrışmanın sonucu oluşmuş küçük bir EPL azınlık grubu) kaldı. Politik olarak bir zayıflama ile karşı karşıya kaldı, çünkü Gaviria hükümeti M-19 ve EPL'nin demobilizasyonunu, sistemin modernizasyonu için kullandı. 1990-91'deki anayasa görüşmeleriyle, uzun süredir için için kaynayan politik kriz aşılmış gibi görünüyordu.

FARC ve ELN için, anayasa reformundan daha kötüsü legal muhalefetin dağılması oldu. Reel sosyalizmin çökmesi ve Sandinistlerin seçim yenilgisinden sonra yönsüzlük ve şüphecilik ortalığı sarmıştı. Kirli savaş solun bütün kanını akıttı. Böylece politik kitle örgütü UP dağıldı; A Luchar ve Frente Popular dağıtıldı, sendikalar önemini yitirdi; mahalle koordinasyon örgütü CNMC'nin ve köylü birliği ANUC'un halkı harekete geçirmek için yapabilecek bir şeyleri kalmamıştı.

Böylece gerillalar salt askeri bir proje —kolay anlaşılabilir bir düşünce— gibi görünür oldu. FARC ve ELN'nin politik sorunları, kadrosal ve askeri gelişmeyle birlikte ortaya çıktı. Bugün politize olmuş gençlik, bir sendikaya gitmektense, dağlara gitmeyi tercih etmektedir —gerillada risk daha azdır. Böylece bugün, her iki örgüt, 150'den fazla cephe ya da cephe oluşumuna sahiptir ve hükümetin açıklamalarına göre 1.000 belediyelevelik alandan 600'ünde etkin durumdadır. Ülkenin üçte birinde (nüfus olarak daha az) alternatif bir yönetim işlevini yerine getirmektedirler; eylemleriyle bölgeleri haftalarca felce uğratacak konumdadırlar ve Bogotá ve Medellín'in dış mahallelerinde etkin durumdadırlar.

PERSPEKTİFLER: VARLIĞINI KORUMA, BARIŞ SÜRECİ YA DA DEVRİM?

Modası geçmiş bir söz gibi gelse de, FARC ve ELN politik bir devrim için mücadele ediyorlar —eski dönemlerden çok daha uzlaşmaz bir biçimde. KP'nin bir aygıtı gibi hareket eden ve görüşmelerle sorunu çözmek isteyen FARC'ın 1991-92 stratejik dönüm noktasından sonra gerillalar daha saldırgan harekâtlar düzenlemeye başladılar. Bu gelişmeyi sağlayan iki önemli olay gerçekleşmiştir: KP yöneticisi olarak FARC'ı yöneten kumandan Jacobo Arenas'ın yaşlılık nedeniyle geçirdiği bir kalp krizi sonucu ölmesi ve Gaviria hükümetinin, Meksika'daki barış görüşmeleri sırasında geri zekalı bir tutumla FARC'ın La Uribe/Meta'daki resmi merkez karargahına saldırması. Hükümetin gerçekleştirdiği bu operas-

yon, anı kovanına tekme atmak gibiydi. FARC kumandanları kendilerini gruplara ayıştırdılar ve La Uribe'deki merkez cepheyi başkent Bogotá'ya kaydirdılar. Böylece "Bogotá'nın Kuşatılması" adı verilen stratejik plan uygulanmaya başlandı. 1992'den itibaren FARC'ın, başkente 20-30 kilometre uzaklıktaki kentleri ele geçirmesi sık görülen bir durum olmuştur.

Açıktır ki, FARC, seçimleri ve görüşme stratejisini bir çözüm aracı olarak görmemektedir. KP ile UP arasındaki ittifak feshedildi. Artık FARC da, ELN gibi, hükümetle görüşmeleri, genel bir silahlı mücadeleyi terketme (demobilizasyon) temelinde değil, belirli konular üzerinde (yeraltı kaynaklarının ulusallaştırılması gibi) yürütmek istemektedir. Bunların dışında, FARC, gizli bir kitle hareketi oluşturmaya çalışmaktadır. *Movimiento Político Clandestino Bolivariano* (Bolívar Gizli Politik Hareketi), UP'nin yaptığı gibi kendisini seçim taktikleriyle sınırlamaksızın, kitlelerin tepkilerini sokağa taşımaya çalışmaktadır.

Kolombiya'daki bu mevcut gelişmenin tahrip gücü, sadece Meksika ile karşılaştırılabilir. Halk iktidarına dayanan bir sosyalizmi savunan, neo-liberal ekonomi politikaların uygulanmasına karşı olan ve ülkeden çokuluslu petrol ve maden şirketlerinin çıkartılmasını isteyen gerilla örgütleri bir ikileme karşı karşıyadırlar. Bir taraftan Kolombiya'daki çatışmanın askeri bir çözüme izin veremeyeceğini biliyorlar; diğer yandan da, devlet baskısının politik ve toplumsal muhalefete hiçbir şekilde müsamaha göstermeyeceğini de. Faşist milis (paramiliter) örgütlenme hızla yaygınlaşıyor. Devlet yanlısı terör gruplarının faaliyet yürütmediği tek bir bölge mevcut değildir. Ülkenin üçte birinde, ki bunlar arasında stratejik ve ekonomik açıdan önemli bölgelerden olan Urabá (muz ihracatı, kanal) ve Magdalena Medio (petrol ve hayvan yetiştiriciliği) bulunmaktadır, orduyla birlikte denetimi ellerinde tutmaktadırlar. Daha şimdiden 1.8 milyon Kolombiyalı, onlardan ve savaştan şehirlere kaçmıştır. "Violencia" ölçüsünde bir iç savaş tehdidi oluşturmaktadır.

Bu bağlamda, gerillalar, hükümetle somut düzenlemeler için görüşmeler yapmaktan yanadırlar. Silahlı mücadelenin terkedilmesi (demobilizasyon) değil, belirli noktalarda anlaşmalar yapılması söz konusudur: Cenevre İnsan Hakları Anlaşmasına uyulması, sivil halkın ve legal muhalefetin korunması, faşist milis örgütlerin dağıtılması (demobilizasyonu), özelleştirmelerin durdurulması ve iş güvenliği ve iş sözleşmelerinin feshine ilişkin yasaların yeniden hazırlanması.

GERİLLANIN KÖTÜ ÜNÜ

Politik olarak, ELN ve FARC, —dünyanın bir başka ülkesindeki soldan daha az olmamak üzere— günün konusudur. Onlar, toplumun geri kalan kesimleriyle (acemice de olsa) bağlantılar kurmak istiyorlar; acil reformların zorunluluğunu 70'li yılların "süper" + devrimci solundan daha farklı kavıyorlar. Buna rağmen, "narco gerilla", "stalinist", "kriminal" gibi kötü ünlerinde kendilerinin çok az payları vardır. Doğal olarak Kolombiya solunda (FMLN ve FLSN'de olduğu gibi) militarizm ve otoriterizm vardır. Bunlara karşı çıkılabilir, ama Kolombiyalı devlet yöneticilerinin son elli yıldır yaptıkları gibi çelişkilerin askerleştirilmesinde şaşılacak birşey yoktur. Bunun örgüt yönetimi ve konumuyla ilgisi çok azdır. ELN, bir ordu için benzersiz olan (EZLN hariç) örgüt içi demokrasiyi 15 yıldır uygulamaya çalışmaktadır.

Gerillanın bu kötü ünü açısından, medyanın aralıksız olarak sürdürdüğü *desinformasyon* kampanyasının rolü çok büyüktür. Bu desinformasyon kampanyasına göre, 1985'den beri katliam yapılmamaktadır ve eğer yapılmışsa bu isyancıların işidir. Eğer Segovia baskını, La Rochela'da 10 yargıcın öldürülmesi ya da Urabá'da muz işçilerinin katledilmesi gibi katliamların, 10 yıl sonra General Farouk Yane Díaz gibi üst rütbeli subayların katılımıyla gerçekleştirildiği ispatlanacak olsa bile, artık bunlarla ilgilenen kimse bulunmamaktadır.

Diğer bir araç ise, uluslararası medya aracılığıyla isyancıların "narco-gerilla" olarak lanse edilmesi stratejisidir. Bu strateji, adam kaçırmalardan ve uyuşturucu ticaretiyle bağlantılardan söz ederek uygulanır. Oysa ki, doğru bir bakış bu tür

iddiaları boşa çıkaracaktır: Kaçırılan yabancı teknik uzmanlar ve toprak sahiplerine bir burjuva hukuk devletinde vergi kaçakçılarına uygulananla aynı düzeyde ceza verilmektedir. Bilinecektir ki, gerillalar birçok bölgede, pratik olarak hükümet işlevlerini yerine getirmektedirler ve bu nedenle vergi toplamaktadırlar. Şurası unutulmamalıdır ki, Kolombiya gerillaları, özel bir askeri birlik değil, isyancıların alternatif otoritesidir. Bu adam kaçırılmalara tepki gösterenler, devlet cezaevlerindeki uygulamalar karşısında susmamalıdır. Ve uyuşturucu politikalarına gelince, gerillaların bu konuda hiçbir kaygıları bulunmamaktadır. ELN, kokain ekimine tümüyle karşıdır ve bu yıl Bolivar bölgesinde 2003 yılına kadar sürecektir olan büyük bir yerleşim projesini başlatmışlardır. Diğer taraftan FARC, ürün taban fiyatlarını sabitlemiş ve alıcılardan vergi almaya başlamıştır. Bu uygulama, FARC ile ELN'nin ilişkilerini açık bir kopma noktasına getirmişse de, ülkenin güneyindeki tarım işçilerinin asgari gelirlerinin garantilenmesi açısından etkili olmuştur. Samper yönetiminin Cali Karteli ile ilişkileriyle karşılaştırıldığında, bu uygulama, gerçekte küçük bir suç niteliğindedir. Ayrıca şunu unutmamak gerekir ki, "narco-gerilla" sözcüğü, 80'lerde, daha sonra kendisinin söylediği gibi uyuşturucu ticaretiyle ilişkisi olan o zamanki ABD büyükelçisi Lewis Tombs tarafından yaratılmıştır.

Görülebileceği gibi, Kolombiya isyan hareketinin yenilemeye gereksinme duyduğu tek şey imajdır. Kolombiya üst tabakası hiçbir cezaya çarptırılmaksızın 16 yıldır katliamlar yaparken, Bogotá ve Cartaga'nın dört yıldızlı otellerinin dışındaki Kolombiya'ya ilişkin hiçbir şey görmemiş gazeteciler, "narco-gerilla"nın kârlı işi konusunda neler yazacaklarını düşünürken tırnaklarını yemektedirler. Nasıl ki 80'lerde FSLN ve FMLN'nin eleştirisiz övülmesi gibi bir durum, bugün Kolombiyalılar için gerilla olmaksızın olanaksızdır. İsyen hareketi, hemen politik olarak ciddiye alınmak ve büyük bir saygınlık kazanmak beklentisine girmemelidir. Burada küçük bir parantez açarak bitirelim. Almanya'nın istihbarat teşkilatından sorumlu devlet bakanı Schmidbauer şöyle demektedir: Oradaki kadın ve erkekler, her zamanki Latin-Amerikalı eylemciler gibi görünüyorlar.

(Raul Zelik, *Die etwas andere Geschichte der Guerillas in Kolumbien*, Colombia Popular)

ELN (Ejército de Liberación Nacional) (Ulusal Kurtuluş Ordusu) Niçin Savaşıyor

Kolombiya gerillasının amaçlarına ilişkin olarak uyuşturucu trafiğini yönetmekten stalinizme kadar pekçok yalan ve desinformasyon bulunmaktadır. Burada *Ejército de Liberación Nacional*'in (ELN) temel konumunu ortaya koymakla yetineceğiz.

İktidar fethedilmeyecek, yeniden inşa edilecektir. Halk iktidarı

1983'deki Ulusal Meclis'in toplantısından bugüne kadar ELN, iktidarın yalın bir biçimde askeri olarak fethedilmeyeceğini, ama uzun dönem içinde iktidarın inşasının zorunlu olduğuna inanmaktadır. Bu anlamda, devrim, iktidarın yeni biçimlerini yaratan uzun bir süreçtir. Biz, Latin-Amerika'daki otoriter, baskıcı ve sözde demokratik sistem yerine, halkın öz-yönetimi (self-government) için savaşıyoruz.

Demokrasi, köylüler ve semt sakinleri tarafından kurulmuş olan Juntas de Acción Comunal'e, semtlerde ve fabrikalardaki meclislere, sendikalara, ekonomik dayanışmayı ortaya koyan kolektif ve birleşik mutfak gruplarına dayanmak zorundadır. Ve yeni iktidar biçimini koruyan milislere dayanmak zorundadır.

Halk iktidarı, bizim için, budur. Bu, tüccarlığı reddeden, şablonları yıkan, tabandan gelen, katılımcı ve başkaldırı yeni bir kültürdür. Bu, insanlar arasında yeni bir toplumsal ilişkinin ortaya çıkışıdır. Bu ilişkiler, herkes arasında, kadınlar ile erkekler, komutanlar ile savaşçılar, gerillalar ile halk arasında dayanışma ve eşitlik üzerine kurulu ilişkilerdir. Halk iktidarını kurmak için, çarpışmaların, yaratıcılığın ve sayısız küçük değişikliklerin oluşturduğu uzun bir yoldan geçmek gerekmektedir.

Adalet, Dayanışma ve Sosyalizm

Bizim için sosyalizm, Doğu bloku ülkelerinkinden tamamen farklıdır. Orada baskıyı yöneten, paternalist ve halkı kontrol eden bir bürokrasi mevcuttur. Bizim sosyalizm anlayışımız, halkın kendi kaderini belirlemesi, azınlığın haklarına saygı, hümanizm ve gerçek demokrasidir.

Sosyalist toplum, kapitalizmden farklı olarak, insanların çıkarlarını değil, gereksinimlerini esas alan bir ekonomiye dayanır. Sosyalizm, herkes için ev, sağlık, eğitim, sosyal eşitlik, yardımlaşma, ülke zenginliklerinin halkın yararına (seçkinlerin değil) kullanılması ve emeğin sömürülmesinin sona ermesi demektir.

Uyuşturucu satıcıları yükselen yeni burjuvazidir. — Uyuşturucu Ticaretine Hayır!

Kolombiya hükümeti (evet, aynı hükümet kendi seçim kampanyası için Cali Karteli'nden milyonlarca dolar almıştır) uzun süredir ELN'yi uyuşturucu ticaretine bulaştırmaya çalışmaktadır. Gerçek bunun tam tersidir: **ELN, uyuşturucu**

ekimini ve ticaretini, ilkesel ve ahlâki nedenlerle temelden reddeder.

Kokain, bağımlıların sağlığını mahvetmekte, ihracatçı ülkelerin kültürüne zorbalığı sokmakta ve üretim bölgelerindeki halkın sağlığını bozmaktadır. Bunların bir kısmı uyuşturucu ticaretinin yasadışı olmasından kaynaklanmaktadır. Örneğin, uyuşturucu ihracatı yasal olsaydı, mafya hiçbir zaman gelişmezdi. Bu bakımdan, bugün Kolombiya'da görülen büyük toplumsal çöküş belirtileri de olmazdı. Uyuşturucu kullanılan ülkelerde, uyuşturucunun yasa-dışlaştırılması, bağımlıların cezalandırılmasına yolaçmakta ve onları suça itmektedir. Bu nedenle, bağımlıların ve küçük-üretici köylülerin yasa-dışlaştırılmasının uyuşturucu sorununun çözümünü sağlayacağına inanmıyoruz.

Aynı zamanda, kokainin kendisinin de bir sorun olduğunu biliyoruz. İçerdiği pekçok madde, kullanıcıya olduğu kadar, üreticiye de zarar vermektedir. Bu nedenle, üretimini ve satışını ilke olarak reddediyoruz. Köylülere karşı baskı yöntemlerinin kullanılmasını desteklemiyoruz, ancak kendi denetimimizdeki bölgelerde kokain üretimini tamamen durdurmaya çalışıyoruz. Kokainin yerine başka gıda maddeleri üretiminin yapılması, köylülerin kendi olanaklarımız ölçüsünde krediyle desteklenmesi ve dolaylı bile olsa uyuşturucu ticaretiyle hiçbir bağlantıyı korumama politikasını izliyoruz.

Bu bağlamda, 1995'de AB hükümetlerine, AB'nin küçük köylüyü destekleme taahhüdü vermesi halinde, kendi bölgemizdeki kokain üretimini tamamen durdurmak için bir teklif sunduk. Üretimin durdurulduğu bölgelerde altyapıyı iyileştiren yardım programları olmaksızın, köylülerin çoğunluğunun başka tarım ürünleri üretimine geçmesi olanaksızdır. AB, bu teklifimizi, tüm vaatlerine rağmen hiçbir zaman yanıtlamadı.

Silahlı Mücadele Meşrudur

Gerillalar olsun ya da olmasın, bu dünyada şiddet hergün varlığını sürdürmektedir: açlık, sefalet, baskı uygulamaları, ırza geçmeler, cinayet vb. Kolombiya'daki silahlı mücadele bu gerçeğin nedeni değil, sonucudur. Bu, hergün katlandığımız baskı uygulamalarından kendimizi kurtarmak için küçük bir girişimdir. Bu nedenle, ELN, mücadelemizin nedenleri (aşırı toplumsal eşitsizlik) ortadan kalkana kadar silahlarını bırakmayacaktır. Bununla beraber, alttakilerin bu yaşam koşulları doğrudan düzelmezse, hükümetle pazarlık ve somut anlaşmalar yapmayacağız. Biz, şiddetten anılmış bir toplum için uzun süredir savaşıyoruz. Bizim için silahlı mücadele bir amaç değildir. Silahlı mücadele, hergün bizden sayısız fedakarlıklar istemektedir. Silahlı mücadele, kapitalist eşitsizlik sona erdiği güne kadar sürecek bir zorunluluktur.

ELN Militarist Değildir

Bir başka iddiaya göre, ELN, silahlı bir hükümet darbesi (coup d'état) düşleyen militarist bir örgütlenmedir. Bu yanlıştır. Çok iyi biliyoruz ki, sadece kitlesel bir hareket toplumu değiştirebilir. Devleti askeri olarak yenip, başkanlık sarayını ele geçirmek yeterli değildir. Bununla beraber, savaşın daha da şiddetli bir biçimde sürdürülmesi için hazırlıklarımızı sürdürüyoruz. Son yıllarda Kolombiya'da kirli savaş inanılmaz ölçülerde keskinleşmiştir. Ordu ve faşist milis güçleri (paramiliter), köylü katliamları yapmakta, gerillaların akrabalarını kaçırmakta ve milis güçlerin denetimi altında yarı-faşist cumhuriyetler kurarak, bunların denetimindeki bölgeleri genişletmektedirler. Orduya bağlı bu faşist milis güçlerin terörünün yürütülmediği yer kalmamış gibidir.

Bunun dışında, hükümet baskı politikalarını şiddetlendirmektedir; sendikacılar tutuklanmakta, kitle hareketlerinin faaliyetleri, son grevlerde olduğu gibi, yasa-dışı ilan edilmektedir.

Kolombiya'da, muhalefet için daha az faaliyet alanı kalmaktadır. Bu anlamda, toplumu değiştirmek için bizlere bırakılan tek yol gizli mücadeledir.

Herkesle birlikte, herkes için bir devrim

Biz biliyoruz ki, gerilla, değişimin tek gücüdür. Toplumsal süreçler pekçok

kahramana ve öncüye gereksinme duyar. Bu bağlamda, kolektif bir öncüden söz ediyoruz. Bunlar arasında CGSB'nin (*Simon Bólvir Gerilla Koordinasyonu*) gerilla örgütlerini, siyasal sol ve radikal sosyal hareketleri sayabiliriz. Biz, kadınların, yerlilerin ve siyahların marjinalleştirilmesine ve çifte sömürüsüne karşı, onların haklarını savunan bir devrim için savaşıyoruz.

Temel düşüncemiz

ELN, birçok açıdan marksist ve leninist ilkeler temelinde kurulmuştur. Ancak bunun yanı sıra başka köklerimiz de vardır. Biz, Camillo Torres, Restrepo gibi devrimci hristiyanlardan, Che'den ve Peru'lu Mariátegui gibi diğer Latin-Amerikalılardan pekçok şey öğrendik.

ELN ulusal kurtuluş için savaştaktadır, ama enternasyonalist bir örgüttür.

ELN, adını, 60'ların Guevaracı gerillalarından almıştır. Biz, kıtımızdaki Kuzey Amerikan emperyalizmine karşı savaşıyoruz ve henüz gerçek bağımsızlığımızı kazandığımıza inanmıyoruz. Bununla beraber, bizler, Kolombiya milliyetçileri değiliz. Bizler, Latin-Amerikalıyız ve tüm kıtamızın kurtuluşu için savaşıyoruz. Biz, "Büyük Amerika Evi"nin diğer devrimci örgütleriyle iyi ilişkilere sahibiz ve kendimizi dünya çapındaki değişimin savaşçıları olarak kabul ediyoruz.

ELN Ejército de Liberación Nacional

Kolombiya'daki Anti-Demokratik Seçimler Üzerine Eylül 1997 Tarihli ELN Bildirisi

Kolombiya'da demokrasi, devlet terörü ve faşist milisler tarafından katledildiği için, seçimlerin ertelenmesi ve ulusal tehlike durumu ilan edilmesi zorunlu hale gelmiştir. 26 Ekim'de seçim yapılmayacaktır. Bunun yerine Kolombiyalılar dikkatlerini ülkenin içinde bulunduğu bu durumdan kurtarılması için gerekli çıkış yollarını bulmak konusunda yoğunlaştırmalıdır.

Bu ülkeyi değiştirmek isteyen, bu amaçla, devrimci hareketle birlikte demokratik özgür bölgeler kurmak isteyen tüm adaylara, demokratik ve ilerici tüm politik güçlere ve partilere, toplumsal hareketlere, sendikalar konfederasyonu CUT'a, ulusal barış komisyonuna, kiliseye, aydınlara, sivil inisiyatiflere ve tek tek tüm kişilere çağrımızdır. Burada, bugün Kolombiya'nın ihtiyacı olan değişimin tartışılması zorunludur. Bunun için bir ulusal meclis kurulmasını öneriyoruz.

Kolombiya'da halkın katlini durduracak eylemlere gereksinmemiz vardır. Devletin yürüttüğü kirliliği savaşla, tüm sol ve demokratik ve politik güçlerin imha edildiğini görüyorsunuz. Binlerce sözcü ve katılımcı, bugün ya sürgün edilmiştir ya da mezarlıktadırlar. Bu faaliyetler, muhalefetin amansızca takip edilmesi, halk örgütlenmelerinin yokedilmesi ile sayısız kayıplar ve sürgünlerle yürütülmüştür.

Kolombiya'da toplumsal mücadele ve kitle hareketleri suç olarak kabul edilmiş ve silahla bastırılmıştır. Bu baskılar için, grevlerin ve gösterilerin arkasında gerillaların bulunması bir gerekçe olarak gösterilmiştir. Solun politik gücünü tamamen bitirmek ve sağcı adayları seçtirmek için sayısız katliamlar ve cinayetler işlenmiştir.

Bugünün gerçeği şudur: Demokrasi, ya herkes için vardır, ya da hiçkimse için yoktur.

Bu nedenle, büyük halk kitlelerinin yoksullaşmasına ve eşitsizliğin genişlemesine neden olan toplumsal adaletsizlik ve ahlak çöküşünün nedeni neo-liberalizmdir.

Bugün, demokrasinin sorunlarını çözmeden barış olanaksızdır. Tecrit edilmişlerin politik faaliyetlere katılımı, çoğunluğun politik sistemini kurmak, barış, demokrasi, egemenlik ve daha iyi bir toplumsal yaşam hakkı için bir ulusal meclis kurmanın zamanı gelmiştir.

*Manuel Pérez Martínez
Nicolas Rodríguez Bautista
Antonio García
ELN Komuta Merkezi
Eylül 1997*

El Llano Gerillaları

Kolombiya'daki Silahlı Mücadeleden Bir Kesit

20. yüzyılda Kolombiya'daki silahlı mücadele, legal faaliyetleri engelleyen politik ve toplumsal egemenlik sisteminin ve çok derin toplumsal çelişkilerin sonucu olarak ortaya çıkmış bir olgudur. Küba'nın devrimci örneğinin tüm kıtaya yayılmasından çok daha önce, Kolombiya halkına karşı devletin terör politikalarına bir yanıt olarak gerilla cepheleleri ortaya çıkmıştı ve değişik süreçlerden geçmişti.

Bu yüzyılın ortalarında başlayan silahlı ayaklanmaların ilk günlerinden itibaren aynı bir bölge olan doğu Llano bölgesi, ülkemizdeki politik ve ekonomik süreçlere mücadeleleriyle eşlik ettiler ve —aynı yıllarda ortaya çıkan Santander, Antioquia, doğu Cauca, kuzey Huila y Valle, güney doğu Tolima'daki diğer gerilla deneyimleriyle birlikte— ülke çapında sürdürülen bugünkü gerilla savaşının bir öncelini oluşturdu.

Llano Gerillalarının Kökeni ve Oluşumu

Llano gerillaları, 9 Nisan 1948'de halkçı lider Jorge Eliécer Gaitán'ın öldürülmesinden sonra ülke çapında gelişen resmi şiddete karşı, 1949 sonlarıyla 1950'nin başlarında kendiliğinden ortaya çıktı. İlk gerilla müfrezeleri, yaşamlarını ve mülklerini savunmak için sopalar, maçetalar ve toplu tabancalarla silahlanmış aileler tarafından ("Parra", "Bautista", "Fonseca", "Villamarín", "Calderón") oluşturuldu. Bu küçük direnişin ilk yöneticileri zengin liberal bir aile olan Boyacá ile Llano bölgesindeki orta mülk sahipleri sınıfından geliyorlardı. Bunların mücadeleye katılımı, kendi topraklarını ve mallarını savunma ve buna bağlı olarak muhafazakar yöneticilerin liberal çoğunluğa karşı yürüttükleri şiddet politikalarının bir sonucu olmuştur.

"Chulavita" polisi, muhafazakarlara bağlı silahlı bir güç olarak, politik muhalefeti imha etmek ve her ne pahasına olursa olsun iktidarı elde tutmak için, komünistlerin ve liberallerin denetimi altındaki bölgelere saldırdılar, malları yaktdılar, kadınlara tecavüz ettiler, erkek ve çocukları rastgele öldürdüler.

1949 yılının ikinci yarısında resmi terör politikası, Kasım ayında yapılacak devlet başkanlığı seçimleri nedeniyle daha da şiddetlendirildi. Seçimlere iki ay kala, liberal parlamenter Gustavo Jiménez öldürüldü. Bu olaydan birkaç gün sonra Dario Echandia bölgesi başkan adayı Bogotá'da öldürüldü.

Diğer taraftan muhafazakar devlet başkanı Mariano Ospina Perez (1946-1950), yeni muhafazakar aday Laureano Gómez'in 27 Kasım 1949 seçimlerini kazana-bilmesi için basına sansür koydu, sıkıyönetim ilan etti.

Bu şiddet ve tehdit ortamında liberal parti yöneticileri seçimlerden çekilme kararı aldı ve muhafazakar diktatörlüğe karşı askeri darbe de dahil olmak üzere her türlü seçeneği kullanmaya çalıştılar.

Tüm belirsizliğe rağmen, 25 Kasım'da Apiay hava üssü komutanı Yüzbaşı Alfredo, muhafazakar polisle yapılan kısa bir çatışmadan sonra Silva Llano bölgesinin ana kenti olan Villavicencio'yu ele geçirdi, tutukluları serbest bıraktı ve belediye başkanlığını işgal etti. Diğer taraftan, polis şefi Elisco Velasquez, Lopez limanındaki polis karakolunu ele geçirdi ve Meta ırmağı boyunca askeri eylemler gerçekleştirdi. Bir başka taraftan, Bautista kardeşler Aguacalara bölgesinde bir silahlı grup oluşturdular ve Parra kardeşler de Humea nehri çevresinde harekâtlara başladılar.

Böylece Llano'daki isyancı çiftçiler, birbirleriyle bağlantısız olarak ilk adımları atmış oldular.

Parti Savaşından Sınıf Savaşına

Llano gerillasının ideolojik evrimi, taktikleri ve stratejisi gibi, mücadele süreci içinde gelişmiştir. Bu süreçte iki büyük evre görülür:

1950'lerin sonlarına kadar devam eden ilk evrede, Llano çiftçileri, kendi yaşamlarını ve muhafazakar diktatörlük tarafından tehdit edilen Liberal Partiyi savunmak amacıyla silahlanmışlardır. İki geleneksel parti arasındaki (liberaller ve muhafazakarlar) partizan çatışmaları içinde köylüler, kendi çıkarları için mücadele etmemişlerdir. Dolayısıyla hareketin önderliğini büyük mülk sahiplerine bırakmışlardır. Bu bağlamda, Llano'daki silahlı mücadelenin ilk evresinde, 19. yüzyıldaki iç savaşların özellikleri belirleyici olmuştur.

1950'lerin sonunda ordu ile gerillalar arasında zımnî bir ateş-kes ortaya çıkmıştır. Bu da, Llano toprak sahiplerinin, hayvanlarını satış yerlerine yollamak ve diğer işlerini yapmak için uygun bir ortam yaratmıştır. Ancak 1951'in ortalarında bu zımnî ateş-kes bozulmuş ve ordu birlikleri Llano'yu işgal etmiş, sivil halka karşı katliamlara başlamıştır.

Llano halkı bunun üzerine kendini savunmak için örgütlendi. Ancak bu birincisinden farklıydı. Eski bir gerilla olan Francisco Isaza'nın yazdığı bir kitabı değerlendirirken toplumbilimci Dario Mesa şöyle yazmaktadır: *"Eğer ilk mücadele, deneyimsiz ve yenilmişse, bu seferki, deneyim, kazanım, esnek taktikler, devrimci politik formülasyonlar ve teçhizatlı birliklerce yürütülen bir mücadele olarak ulusal karakterde ve iktidar için gerçek bir tehlike niteliğinde olmuştur."*

Llano mücadelesi 1951'in ikinci yarısından itibaren hareketin ikinci evresine geçildiğini gösteren yeni bir nitelik kazanmıştır. Artık iki politik parti arasındaki kısır çatışmalar sözkonusu değildir. Şimdi ordu, ilk evrede kendi işçilerini kendi politik ve ekonomik çıkarları için kullanmış olan liberal mülk sahiplerini desteklemektedir ve Llano'daki işçilere karşı gerçek bir imha harekâtı düzenlemek için yeni askeri birlikler göndermektedir.

Yüzlerce işçinin katıldığı gerilla savaşı, silahlı mücadele aracılığıyla baskının ve adaletsizliğin yeniliğe uğratılabileceğini savaşçılara göstermiştir. Sömürünün ekonomik temelleri Llano işçileri tarafından sorgulanmış ve yeni bir toplum için savaşmanın olanaklı olduğu görülmüştür.

Hareketin ideolojik temelindeki bu gelişme, 1952 Eylül'ünde "Birinci Llano yasası"nın ilanı ile netleşmiştir. Tarımcılığın ve hayvancılığın yeniden düzenlenmesi, kolonilerin ve tarım çiftliklerinin oluşturulması üzerine kuralları ve cezaları belirleyen bu yasa, "diktatörlüğün bir parçası olan yargı sistemine" bir yanıt niteliğinde olmuştur. Bu yasa, toprak sahiplerine yeni yükümlülükler getirerek, devrim için belirli görevleri yerine getirmeyi ve vergi ödemeyi zorunlu kılmıştır. 8 ay sonra çıkarılan "İkinci Llano Yasası", çok daha ayrıntılı bir toplumsal içeriğe sahip olmuş ve bir halk hükümetinin kurulmasının zorunluluğunu ifade etmiştir.

Böylece hareketin yönelimi, "köylü yüreği ile doğan insanın, Guadalupe Salcedo'nun mitolojik biçiminde vücut bulur" sloganıyla ifade edilebilir.

“Toprağın Boşaltılması” Stratejisi

Llano bölgesinde gerilla olgusunun genelleşmesi, baskıyı, savaşçıların imha edilmesi için yeni yöntemler geliştirerek ve halk arasında terör ortamı yaratarak her düzeyde şiddetlendirdi. Örneğin, gerillaların denetimi altındaki bölgelerdeki halk, gerillalar tarafından tehdit edildiği ileri sürülen yaşamlarını korumak için beldelere taşınmaya zorlandılar. Bunu reddedenler “eşkiya” kabul edildi ve “toprak boşaltılması” politikası uygulandı. Llano’ya giten bütün yollar ordu tarafından kesildi ve her türlü yiyecek ve giyecek getirilmesi engellenildi. Ülkenin bu bölgesi bütün olarak “ablukaya” alındı.

Bu önlemlere rağmen, gerilla, daha çok sayıda çatışmaya giriyor ve askeri deneyimi sürekli artıyordu. Bu durum, toplumun bazı kesimlerini bu çatışmaya politik bir çıkış bulmanın zorunlu olduğunu düşünmeye itti.

Bir anlaşma zemini sağlamak için Dr. José Gneco Mozo, gerilla lideri Tulio Bautista ile bir görüşme yaptı.

Gerilla, ülkedeki tüm politik suçlar için genel bir af çıkartılmasını, temel hakların garanti edilmesini ve devletin bölgede salt askeri olarak değil, aynı zamanda çocukların eğitimi için okulları yapmasını, sağlık merkezlerini restore etmesini, yolların inşasını da gerçekleştirmesini istediler. Devletin bu istemlere karşı yanıtı, komisyonun kararlarını tanımama ve askeri harekâtı yoğunlaştırma oldu.

Altı ay sonra eski devlet başkanı Alfonso López Pumarejo bazı gerilla liderleriyle buluştu. Muhafazakar hükümetin politik talepleri ileri sürmemesi nedeniyle, ilkinden daha etkili oldu. Ancak Alfonso López Pumarejo’nun girişimi, liberal partinin silahlı hareketi denetlemek için yaptığı son bir girişimden başka bir şey değildi.

Gerçekte, gerillalar ile liberaller arasındaki ilişkiler, her zaman ikili bir niteliğe sahip olmuştur. Liberallerin silahlı mücadeleyle doğrudan hiçbir ilişkileri yoktu, ama bunu bilmemezlikten geliyorlardı. Liberallerin lideri Carlos Lleras Restrepo bu ikili durumu şöyle ifade ediyordu: “*Ne yetkiliyiz, ne yetkisiz ... Tüm kalbimizle onlardan yanayız.*”

Ama hareketin kendi ideolojik denetimlerinden çıktığı ve varolan ilişkilerin dönüşüm gösterdiği evrede, liberaller kendilerinin başlattıkları harekete karşı kınama geçtiler. “*Kolombiya’nın baş belaları*” —diye yazıyordu Paris’te sürgünde bulunan eski liberal devlet başkanı Eduardo Santos— “*her türlü sivil eylemi, barışçı girişimleri engelliyorlar... Gerillaların faaliyetleri, sonsuz acılar üretmiştir ve binlerce ve binlerce masum liberale büyük zararlar vermişlerdir.*” (Spectator, Bogotá, 3 Mart 1953)

Parti yönetimlerinin gerillayı “eşkiya” olarak lanse ederek gerilla hareketinin politik niteliğini gayrı-meşru gösterme çabalarına paralel olarak, ordu, kendi anti-gerilla doktrinini uygulamak için için uygun bir zemin buldu ve Llano’daki ayaklanma hareketini sona erdirmek için yeni askerler sevk etti. Ordunun anti-gerilla doktrininin temel mekanizması, “La Paz Gerillaları” olarak adlandırılan, sürü sahipleri tarafından finanse edilen ve hükümetin doğrudan onayladığı serserilerden oluşan sivil silahlı güçtü.

Kolombiya’daki sivil faşist grupların öncüleri olan bu karşı-ayaklanmacı girişim, Albay Gustavo Sierra Ochoa tarafından aşağıdaki şekilde sistematize edilmişti:

1. Sivil yardımcı grupları.
2. Düzenli orduda ve anti-ayaklanmacı birliklerin yardımıyla gerçekleştirilecek eylemleri yönetmek üzere subay ve astsubaylar.
3. Bölgeyi iyi tanıyan uzmanlardan yararlanma.
4. Askeri nitelikte olmasa da kesin bir disiplin.
5. Özel görevler için arazi eğitimi.
6. Gerillalar tarafından öldürülecekleri kesin olan anti-gerillayı destekleyenlerin korunması.
7. Geniş ölçekte istihbarat yapılması.
8. Bölge sakinlerini kazanmak için sosyal faaliyetler yürütülmesi.
9. Bölgede oturanların kesin bir nüfus sayımını yapmak..

10. Kent sektörlerinde tehlike yaratan ve kuşkulu unsurların temizlenmesi.
11. Mücadele ruhu oluşturmak için hükümetle sivil halkın kaynaştırılması.
12. Ordudaki taktiklerin değiştirilmesi, düzenli savaş normlarının terk edilmesi.
13. Tutukluları, elebaşlarını, gerillaların ailelerinin tahminen bulundukları yerleri, gerillaların kaynaklarını, donanım üslerini içeren ayrıntılı örgüt dosyalarının hazırlanması.”

Görüşme mi, Kayıtsız Şartsız Teslim mi?

Gerillalar, halk arasındaki derin kökleri, mücadelenin meşruiyeti ve araziyi iyi tanımaları sayesinde dört yıllık mücadelede düşmana karşı önemli başarılar elde ettiler. Büyük yankı uyandıran askeri eylemlerden birisi, “Turpial” bölgesinde Guadalupe Salcedo tarafından yönetilen gerillaların 100 askeri kurmay subayı tutsak ettiği eylemdir.

13 Haziran 1953’de General Gustavo Rojas Pinilla’nın askeri darbesiyle ortaya çıkan politik konjonktürde, gerillalar ile görüşmeler başladı. General Rojas, kendi isteği ile silahlarını teslim eden isyancılara kişisel garanti verdi.

Ülkenin diğer bölgelerinde faaliyet yürüten komünist gerillalar askeri hükümetin barış önerisini ihtiyatla karşılarlarken, liberal kanada daha yakın olan Llano gerilla liderleri tek başlarına görüşmelere başladılar ve ateş-kes ilan ettiler.

Llano gerillalarının 1953 Haziran’ı ile Eylül arasında gerçekleşen demobilizasyonu, son dönemde Llano isyan hareketinin ideologu olan liberal avukat Alvear Restrepo’nun çok açık olmayan bir biçimde ölmesiyle hızlandı. Diğer yandan hükümetle her türlü görüşmeye karşı olan Frank Isaza’nın teslim olduğuna ilişkin yalan haberler yayılarak tecrit edilmesi sağlandı.

Silahların bırakılmasına ilişkin bu süreç, bugün ülkemizde silahlı mücadelenin neden sürdürüldüğünü de kısmen açıklamaktadır: Barış sözleri asla tutulmamıştır, silahlı mücadeleyi terkedemeyen (demobilize olan) gerillaların bir çoğu cezaevine atılmıştır ve Llano ayaklanmasının en önemli liderlerinden olan Guadalupe Salcedo Unda, gizli servis tarafından katledilmiştir.

(FARC-EP, Resistencia Internacional, N° 20, Şubat-Nisan 1999)

KADİR MANGA

ALPASLAN ÖZDOĞAN

SİNAN CEMGİL

30 Mayıs 1971 / Nurhak

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ ORDUSU

KURUCU VE ÖNDERLERİ

6 Mayıs 1972 /Ankara

YUSUF ASLAN

DENİZ GEZMİŞ
HÜSEYİN İNAN

**TKP/M-L VE TİKKO
KURUCUSU VE ÖNDERİ
İBRAHİM KAYPAKKAYA**

18 MAYIS 1973

DİYARBAKIR

1949 yılında Çorum'da doğdu. İlkokulu bitirdikten sonra Hasanoğlu Öğretmen Okulu'na girdi. Burayı bitirdikten sonra İstanbul Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'na başladı. Aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi-Fizik Bölümü öğrencisi olan Kaypakkaya, sol düşüncelerle burada tanıştı. Mart 1968'de Çapa Fikir Kulübü'nün kurucuları arasında yer aldı. Çapa Fikir Kulübü'nün başkanı olan Kaypakkaya, 6. Filo'ya karşı bildiri yayınladığı gerekçesiyle Kasım 1968'de okuldan atıldı.

FKF ve TİP içinde ortaya çıkan ayrışmada MDD kesiminde yer aldı. İşçi-Köylü gazetesinin İstanbul'daki bürosunda çalışan Kaypakkaya, Aydınlık ve Türk Solu dergilerine yazılar yazdı. Aydınlık içinde meydana gelen ayrışmada D. Perinçek'in başını çektiği PDA saflarında yer aldı. 1972 yılına kadar PDA (TİİKP) saflarında çalıştı ve DABK üyesi olarak görev yaptı. Bu tarihte PDA oportünistleriyle yolları ayrıldı. D. Perinçek ve çevresinin revizyonist ve oportünist olduklarını söyleyen Kaypakkaya, ayrılık sonrasında TKP/ML-TİKKO'yu kurdu.

TKP/ML faaliyetlerinin yoğunlaştığı Dersim bölgesinde mücadele ederken, 24 Ocak 1973'de Vartınik mezrasında oligarşinin resmi zor güçleri tarafından saldırı. Çatışma sırasında Ali Haydar Yıldız şehit düşerken, Kaypakkaya yaralı olarak çatışma alanından uzaklaştı. Ancak beş gün sonra kendisinin kaldığı köydeki bir öğretmenin ihbarıyla yakalandı. Dört ay süren işkencelerde hiçbir şeyi kabul etmedi ve bu işkenceler sonucu 18 Mayıs 1973'de şehit düştü.

Onun işkencedeki kararlı tutumu tüm devrimciler için bir örnek olmuştur.

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ-CEPHESİ

İlk Genel Komite Üyesi

HÜSEYİN CEVAHİR

1 HAZİRAN 1971

İSTANBUL/MALTEPE

1947'de Tunceli'de doğdu. Yüksek öğrenim için Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesine girdi. Burada devrimci gençlik hareketlerine katıldı. Dev-Genç içinde yer alan Hüseyin yoldaş, Mahir Çayan yoldaşla bu mücadele içinde tanıştı. THKP-C'nin oluşum sürecinde yer aldı ve kurucularından oldu. Oluşturulan ilk Genel Komite'de yer alarak, Doğu Anadolu Bölge Sorumluluğu'nu üstlendi.

THKP-C'nin 1971 yılında başlattığı Öncü Savaşının ilk evresinde gerçekleştirilen merkezi eylemlerin içinde yer aldı. İstanbul'da şehir gerillasının yaratılması amacıyla alınan karar üzerine Mahir yoldaşla birlikte buraya geçti. Has'ların günlük gelirlerinin kamulaştırılması ve Siyonist ajan E. Elrom'un tutsak alınması eylemlerine katıldı.

Elrom eylemi üzerine oligarşinin başlattığı kuşatma ve imha operasyonu sırasında, 29 Mayıs 1971'de Mahir yoldaşla birlikte İstanbul-Maltepe'de kuşatıldılar. Bu iki "adalı"nın üç gün süren kuşatması, 1 Haziran günü başlatılan operasyonla sonlanırken, Cevahir yoldaş şehit düştü, Mahir yoldaş ağır yaralı olarak tutsak edildi.

Cevahir yoldaşın sanat ve kültür üzerine yayınlanmış çeşitli yazıları yanında, Küba Devrimi üzerine bir yazısı bulunmaktadır.

1960 yılında Kars'da doğdu. 1977'de devrimci mücadeleye THKP-C/HDÖ saflarında katıldı. 1977-1979 yılları arasında Kars bölgesinde örgütsel faaliyette bulunan "Dede", bu dönemde faşist milis güçlere karşı THKP-C/HDÖ'nin gerçekleştirdiği silahlı eylemlerde yer aldı. MHP Kars İl Başkanı'nın cezalandırılması eylemine katıldı. 12 Eylül askeri darbesi koşullarında tutsak edildi. 1986 yılına kadar Selimiye, Metris, Sağmalcılar ve Erzurum Askeri Cezaevlerinde yattı.

1986 yılında tutsaklığı sona erer ermez pratik örgütsel faaliyet içinde yer aldı. THKP-C/HDÖ'nün 1991-1993 yılları arasında gerçekleştirdiği "30 Mart-Kızıldere Harekâtı" (1991); "Eylül Harekâtı" (1992) ve "15 Mart Harekâtı" (1993) içinde yer aldı. THKP-C/HDÖ İstanbul İl Komitesi üyesi olan "Dede" yoldaş, bir şehir gerillası olarak savaşın tüm zorluklarına ve olanaksızlıklarına rağmen üstlendiği görevleri yerine getirmekte tereddüt etmedi.

9 Mayıs 1993 Pazar günü saat 12'de İstanbul/Fatih'teki örgüt evinin oligarşinin zor güçlerince basılmasıyla başlayan çatışmada şehit düştü.

AĞADEDE SARIKAYA

1960/KARS
9 MAYIS 1993/İSTANBUL

1963 yılında Kayseri'de doğdu. Daha henüz Ortaokul sıralarındayken devrimci mücadeleyle tanıştı. THKP-C/HDÖ sempatisini olarak örgütsel çalışmalarda kendisinden istenen her şeyi yerine getirmek için olanca gücüyle çalıştı. Örgüt saflarında ortaya çıkan İl. Sağsapmanın yarattığı kargaşa içinde bir süre Kayseri ile sınırlı bir ilişki içinde bulundu. 1979 sonlarında bu sağcı unsurlara yönelik polis operasyonunda tutsak edildi. Ankara/Mamak cezaevinde yattı. Tutsaklığının ilk gününden itibaren örgütle bağlantı kurdu ve THKP-C/HDÖ'nün örgütsel işleyişine dahil edildi. 1981'de tutsaklığı sona erdikten sonra değişik kentlerdeki örgüt üyeleri arasında bağlantıların kurulmasında çalıştı. Her koşulda cezaevindeki tutsak yoldaşlarıyla bağlantı kurmayı başardı. Bu görevlerini 1986 yılına kadar aksatmadan sürdürdü. İşkenceler sonucu böbreklerinde meydana gelen rahatsızlık nedeniyle, Ankara'da kaldırıldığı hastanede yapılan ameliyat sırasında narkoz komasına girerek 21 Mayıs 1986'da yaşamını yitirdi.

LEYLA DOĞAN

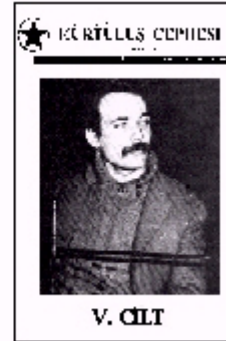
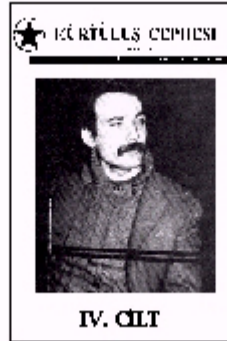
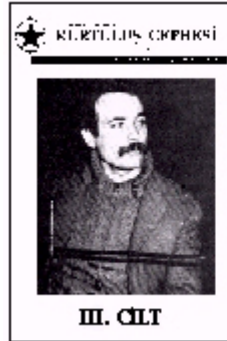
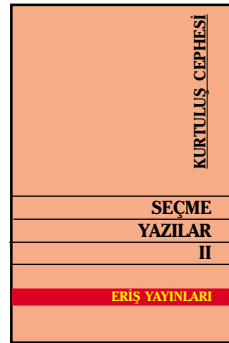
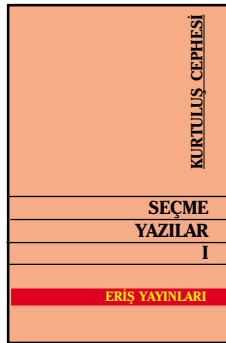
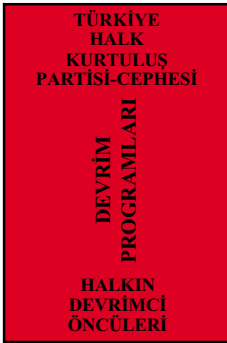
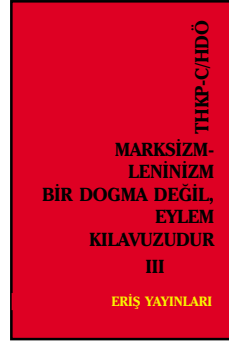
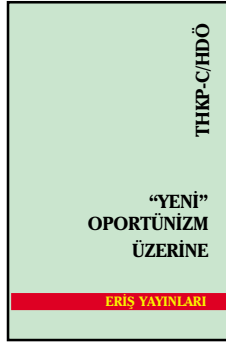
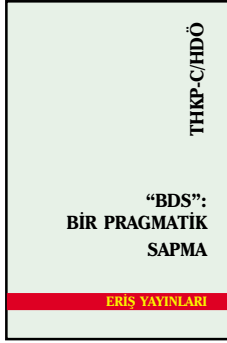
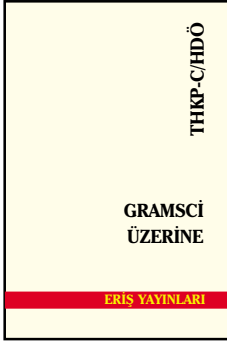
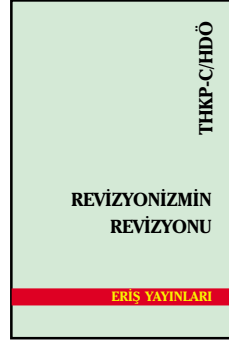
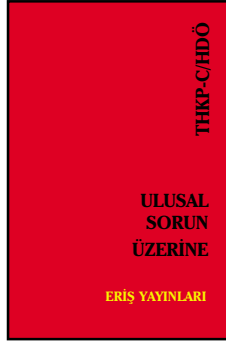
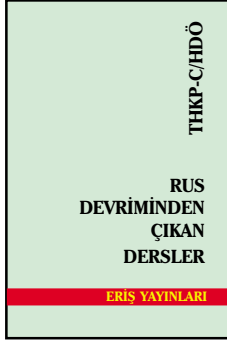
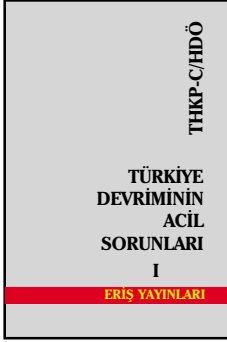
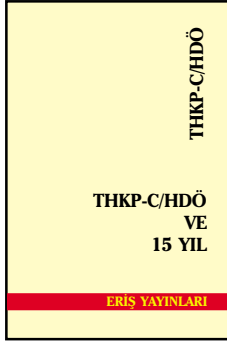
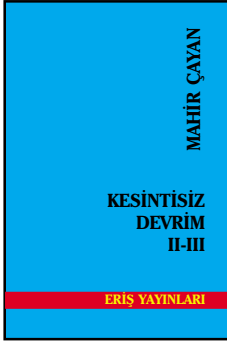
1963/KAYSERİ
21 MAYIS 1986/ANKARA

Kitap ve Katalog
isteme adresi:

Postfach 2501
55514 Bad Kreuznach
Deutschland

İnternet Adresi:
www.kurtuluscephesi.com

E-Mail Adresi:
erisyay@kurtuluscephesi.com

İŞTE BÖYLE LAZ İSMAİL

İlerleyen aydınlığın içindeyim
Ellerim iştahlı, dünya güzel.
Gözlerim doyamıyor ağaçlara
Ağaçlar öyle ümitli, öyle yeşil.
Güneşli bir yol gidiyor dutlukların arkasından
Mapushane revirinde penceredeyim.
Duymuyorum ilaçların kokusunu,
Bir yerlerde karanfiller açmış olacak.
İşte böyle Laz İsmail,
mesele esir düşmekte değil,
teslim olmamakta bütün mesele!

Nazım HİKMET - 1948